

T R A N S K R I P T
NASTAVKA 32. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE, ODRŽANE 14.7.2008. GODINE, S
POČETKOM U 11,00 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
NIKO LOZANČIĆ:

Zastupnici, poštovani gosti, nastavljamo rad 32. sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Prema informaciji službe, konstatiram da je sjednici nazočno 26 zastupnika. Prema tome, imamo kvorum za rad i odlučivanje. Odsutnost su opravdali gospodin Milorad Živković, gospođa Milica Marković, Azra Alajbegović, Mehmed Suljkanović, Adem Huskić i Snježana Rajilić, a kašnjenje su najavili gospođa Azra Hadžiahmetović, Sefer Halilović i Vinko Zorić.

Podsjećam vas da smo na prvom dijelu sjednice završili raspravu s 13. točkom dnevnog reda.

Prelazimo dakle na 14. točku utvrđenog dnevnog reda:

Ad. 14. Izvješće o radu i finansijskom poslovanju Javnog poduzeća novinsko-izdavačka organizacija „Službeni list BiH“ za 2007. godinu

NIKO LOZANČIĆ:

Javno poduzeće „Službeni list BiH“ dostavilo je 16. travnja 2008. godine Izvješće o radu za 2007. godinu. Za razmatranje ovog izvješća mjerodavno je Povjerenstvo za financije i proračun. Povjerenstvo je 2. lipnja 2008. godine dostavilo prijedlog da se ovo izvješće ne razmatra na 30. sjednici jer je Povjerenstvo zaključilo da se o Izvješću „Službenog lista“ prethodno izjasni Vijeće ministara. Kolegij je uvažio prijedlog Povjerenstva, pa je iz predloženog dnevnog reda 30. sjednice skinuto Izvješće o radu „Službenog lista“. Povjerenstvo za financije i proračun je 3. srpnja 2008. godine dostavilo svoje izvješće o ovom izvješću iz ove točke. Povjerenstvo je većinom glasova prihvatilo Izvješće o radu „Službenog lista“ i uputilo ga u dalju parlamentarnu proceduru s prijedlogom da ga Dom usvoji. Uz Izvješće, Povjerenstvo također Domu predlaže da usvoji Zaključak:

- Zastupnički dom zahtijeva od Vijeća ministara BiH da u narednom periodu riješi pravni status „Službenog lista BiH“ i sukladno zakonu sprovede postupak imenovanja novog Upravnog odbora „Službenog lista BiH“. Također je potrebno razmotriti mogućnost raspoređivanja viška prihoda „Službenog lista BiH“ za kapitalne investicije i preispitati cijene njihovih usluga, te mogućnost štampanja „Službenog glasnika BiH“ na jednom od jezika za koji se opredijeli pretplatnik, kao i štampanje Oglasnika javne nabavke u posebnim izdanjima „Službenog glasnika BiH“.

Otvaram raspravu.

Uvaženi zastupnik Selim Bešliagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, poštovani gosti, ja moram da kažem da kad se radi o „Službenom glasniku BiH“ da mi kao parlamentarci dugo vremena o njemu raspravljamo i uvijek ... na kraju konstatujemo da Vijeće ministara treba da da mišljenje o „Službenom glasniku“ jer, čini mi se, da on nikako ovde nije definisan: koje mu je mjesto i uloga, ko za njega ... snosi odgovornost. I uvijek, čini mi se, i prošle 2006. godine on je vraćen i zadržalo se na tome ... ja ne znam da li smo ga usvojili ili nismo, ja mislim da ga nismo ni usvojili.

Evo, ovdje, kao što vidimo, imamo samo jednu sreću, a sreća je što „Službeni glasnik BiH“ posluje pozitivno. I to je nešto što bi trebali da podržimo i da kažemo, ljudi Božiji, hajde definitivno opredijelimo se šta je „Službeni glasnik“ i koji su mu zadaci da bismo mogli uzeti „Službeni glasnik“ kao meritoran u davanju svih konkursa, svih obavještenja, oglasa itd. Ja zbog toga, evo ponavljam, ovakvi su nam zaključci bili i prošli put: da Vijeće ministara se opredijeli, i nikad nemamo odgovora. I mislim da bi ovaj put trebalo insistirati na tome da definitivno zbog toga što radi se stvarno o dobroj firmi da definitivno Vijeće ministara definiše status i ulogu „Službenog glasnika“, da bismo onda mogli da normalno posmatramo njegov godišnji izvještaj i da dajemo, ja bih rekao, sugestije i prijedloge.

Ono što, još jednom ponavljam, je dobra stvar što ovaj list, evo ja koliko znam i direktor je otišao i nema ga, treba mu dati novi Upravni odbor, treba znači organizovati i treba dati odgovor na ovo pitanje koje je Komisija dala i mislim da podržavam da „Službeni glasnik“ nastavi raditi sa pozitivnim, pozitivnim bilansom. Zamislite da imamo ovakvo stanje u TV BiH! Mislim da naše rasprave oko televizije bi davno bile završene. Meni je žao što oko ovoga Službenog glasnika koji pozitivno posluje, koji dobro radi, mi još uvijek nemamo tog odgovora.

Hvala vam velika.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja ću samo kratko. Vi ste iznijeli stav Komisije. Znači, Komisija ... prvi put nije raspravljala o mom izvještaju iz razloga što Vijeće ministara nije o tome raspravljalo. Nakon što je Vijeće ministara usvojilo Izvještaj i Komisija je podržala Izvještaj uz ove zaključke i što se posebno na Komisiji podvuklo i ja sam imao u svojoj diskusiji. Smatram da jeste uvijek pozitivno, međutim nije to pozitivno, to je iz razloga što je monopol. Problem je u tome što na računu i prošle godine je bilo 7 miliona dobit, 5 miliona da po cijelu godinu nama leži neaktivnih, 5 do 7 miliona sredstava. I Vijeće ministara treba da donese takvu odluku, za sve one institucije kao što je ova, da ta sredstva raspolaže za kapitalne investicije. Ovako nam leži mrtvi kapital. Znači, u tom kontekstu da Vijeće ministara ovde nema jednu ... Vijeće ministara da donese jednu odluku da ta sredstva budu operativna, a ne da iduće godine opet tu leži 5 miliona cijelu godinu, pa tako.

Toliko, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi zastupnik Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodine predsjedavajući, pa mislio sam replicirati uvaženom kolegi Bešlagiću ali, s obzirom da je predsjednik Komisije rekao vezano za ovaj izvještaj, dužan sam i to da kažem: da mi nismo podržali ovaj izvještaj, da smo bili uzdržani na sjednici Komisije. S obzirom da se vodila rasprava, iz onoga što smo imali u materijalima, iz onoga što znamo i što prati ovu problematiku, očito je da se tu stanje ne popravlja i očito je da naši zahtjevi idu drumom, a ovaj glasnik šumom ili obrnuto. Kako može jedno monopolističko preduzeće koje je imalo takve probleme do sada oko uprave i organizacije i sad da govorimo mi o pozitivnom poslovanju. Koliko ja znam da njega finansiraju privredni subjekti i ljudi ... koji se bave poslom naslonjeni na „Službeni glasnik“, da oni samo određuju tamo cijenu i ostalo i kako se to pokazuje i situacija sa tolikim viškom prihoda. Mislim da to nije realno, da to nije korektno. Vi imate situaciju na koju je više puta upozoravan „Službeni glasnik“ gdje nikome nije jasno zašto se na onakav način štampa „Službeni glasnik“ u jednom omotu na tri verzije, gdje ljudi koji se profesionalno bave time kažu da im to predstavlja probleme, to ljudi laici prevode na činjenicu da se na taj način samo to radi za veću upotrebu repromaterijala, papira i ostalog, ono što treba. Jer, to nije logično. Ako neko traži, ima pravo na jednu verziju, i ne traži druge dvije verzije, njemu se na neki način potpuno nepotrebno, i meni iz nejasnih razloga, šalju sve tri verzije. Imate one debele knjižurine s kojima ljudi više ne znaju ni šta će. To govore ljudi profesionalci koji se bave arhiviranjem toga, koji crpe podatke iz toga i ne znam onda na koji način se njima ne odgovara da se to ne rešava.

Zato kažem, mislim da ovde Vijeće ministara nije dobro uradilo svoj posao, nije dobro uradilo posao i nije uradilo ono što je Komisija od njega zahtijevala, s obzirom da one dileme i ono sve što je bilo prije odluke Vijeća ministara da je to ostalo i posle. Ja bih volio da se s obzirom da se zna ko su korisnici „Službenog glasnika“ da kad pravimo ankete da čujemo i njihovo mišljenje u ovoj situaciji: da li je korektno uzimati novac od njih na taj način i ostvarivati ovakav višak prihoda, imati ovoliko novca, a pogotovo što mi nemamo transparentnu upotrebu tog novca i nemamo transparentan izvještaj na koji način se taj novac upotrebljava.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi zastupnik Lazar Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Uvaženi gospodine predsjedavajući, gospodo poslanici, gospodo gosti, mi smo imali raspravu na Komisiji za finansije i budžet o „Službenom glasniku“. Nažalost, pojavljuju nam se isti zaključci unazad tri godine koji se odnose na status „Službenog glasnika“. Ne sporeći i imajući u vidu apsolutno opravdanost da BiH ima ovakvu instituciju, smatram da neki stavovi koje mi ovde dobijamo ovde ne stoje tako kako jesu. Prije svega, nelogično je da nam predsjednik – ne znam uopšte ko je taj čovjek – predsjednik Upravnog odbora Javnog preduzeća

Novinsko-izdavačke organizacije „Službeni list BiH“ dostavi ovaj izvještaj koji nema zaključke, koji nema određene stavove. Savjet ministara usvoji ovaj izvještaj, da apsolutno nemamo stavova koji se odnose na dalje aktivnosti u smislu razvoja, osavremenjavanje i funkcionalnosti ove izuzetno značajne institucije.

Mi imamo jednu situaciju koja se odnosi na to da je Upravni odbor, da su članove Upravnog odbora ovdje imenovali vlade entiteta, potpuna jedna nelogičnost da je jedan od, da je predsjednik Upravnog odbora predložen od strane jednog ranijeg ministra u Savjetu ministara i to stanje stoji, vjerovali ili ne, ovdje od 2002. godine.

Slušao sam direktora i menadžment „Službenog glasnika“, postavio sam isto pitanje na Komisiji. Nezvanično imam neke podatke da upravljačka struktura ima platu veću u toj instituciji nego što članovi Predsjedništva BiH ... Takođe sam informisan da zaposleni sa srednjom stručnom spremom imaju platu u visini zamjenika ili pomoćnika ministara. Članovi Upravnog odbora, ne znam, predsjednik ima 1.800 KM, članovi 1.500 KM, to je raniji podatak jedan ... a predstavnik zaposlenih, ne znam, 600 KM.

List za koga kažu da dobro posluje, vjerovali ili ne, da je imao ostatak, dakle dobit u prošloj godini skoro 6 miliona – 5.870.000, od toga prihode čini, samo prihode od oglasa skoro 7 miliona. U tako monopolističkoj poziciji, i istina, uvažavajući da su cijene oglasa nešto smanjene, da „Službeni glasnik BiH“ je jedina institucija koja objavljuje oglas o javnim nabavkama, potpuno je logično kako imati toliku dobit. Ali ta dobit je oročena kod poslovnih banaka i dobit po tim oročenim sredstvima bila je 98.000, dok BiH godišnje izdvaja 20 miliona KM za zakup poslovnog prostora. I sam „Službeni glasnik“ nije smješten u adekvatnim prostorijama.

Mi imamo jednu aposlutnu nelogičnost. Ukupan broj strana koji se izdaje čini više, dakle, oko 10.000 strana, dakle radi se o ovim službenim oglasima, službenim dokumentima, ostalo dvije trećine čine zapravo oglasni dio, koji čini skoro 70% ukupnih prihoda. To je najnepovoljnija publikacija u BiH, to je jedina publikacija koju ja ne mogu ni za šta da koristim već sve što mi iz nje treba moram da fotokopiram. Ona ima tri puta više strana zato što se štampa, dakle što su prethodne kolege napomenuli, ... kompletan „Službeni glasnik“ na jezicima sva tri konstitutivna naroda i ... nećete vjerovati, recimo, u oglasnicima po jedno tri strane ovog službenog dijela a, recimo, 300 strana ovih oglasa o javnim nabavkama. A, recimo, posebno izdanje, mislim da je to ispravan pristup, koje se odnosi na međunarodne ugovore, može da se štampa samo u toj formi. Ukupan tiraž „Službenog glasnika“ je oko 7 hiljada primjeraka, koji se dostavlja dakle pretplatnicima i umjesto da uštedimo ovaj oglasni dio, da bude tri puta manji, on bi bio nešto oko 3 hiljade, ako bismo štampali dakle na jezicima konstitutivnih naroda kao verziju a, b i c ili nije bitno, kako se dogovori, a ovo, ovaj oglasni dio da ide nezavisno od toga. Mislim da je to jedno od rješenja koje je potrebno uraditi.

Dalje, takođe pitanje elektronske verzije i ovu inicijativu koju je uvaženi poslanik Adem Huskić pokrenuo, mislim da je jako značajna i da je treba prihvatiti. Smatram da Savjet ministara jednostavno ne smije da odlaže problem koji je prisutan, mora da se odredi koji je status „Službenog glasnika“. Da li je to jedina institucija koja ima status javnog preduzeća u BiH i na osnovu kog zakona a, ukoliko je to nemoguće, onda to treba uskladiti sa zakonom i ovo o čemu mi u Parlamentu, apsurd je da Parlament treba da govori o razvojnoj strategiji jedne značajne institucije BiH, umjesto da to obavlja ovaj osnivač preko svojih imenovanih, dakle institucija u ovom listu, dakle Upravnog odbora, upravljačkih struktura, Upravnog odbora i direktora. Takođe

smatram da „Službeni glasnik“ nije adekvatno u „Službenom glasniku“ broj zaposlenih, nisu adekvatno zastupljeni predstavnici konstitutivnih naroda, ne sporeći pravo da, prije svega, zaposleni moraju imati adekvatnu kvalifikacionu strukturu, a ta struktura zaposlenih, prije svega, ide na štetu hrvatskog i srpskog naroda. Mislim da o tome treba voditi računa. Ona je inače nešto bolja nego u 2007. godini nego što je bila 2006. godine, ali to je još uvijek neadekvatno.

Dakle, smatram da Parlamentarna skupština ove primjedbe koje su upućene od strane Komisije treba konačno vratiti Savjetu ministara i da u najkraćem mogućem roku, u skladu sa zakonom, izvrši organizaciju i konstituisanje ove institucije i, ono što je veoma značajno, da Savjet ministara mora raspisati konkurs za imenovanje Upravnog odbora, jer ovo je jedna apsolutna nelogičnost u načinu imenovanja Upravnog odbora koji nikom ne odgovara već samo sopstvenim interesima.

Takođe sam mišljenja da „Službeni glasnik“, obzirom na ukupno ovo neriješeno stanje, mora drastično smanjiti cijene javnih oglasa. Apsolutno mislim ili ukoliko osnivač stoji iza toga, govorim o Savjetu ministara, onda ta sredstva moraju da idu u ove namjene, dakle kapitalne investicije u BiH, ne samo kod „Službenog glasnika“ već i kod drugih institucija. Nedopustivo je da se tolika sredstva apsolutno ne koriste u one svrhe koje su joj potrebne. Sa ovolikom dobiti koju mi godišnje imamo, mi smo mogli izgraditi institucije u roku četiri do pet godina da ni jedan poslovni prostor ne bude zakupljen za institucije BiH već da ih od sopstvene dobiti, odnosno od sredstava građana i preduzeća koje se bavi ovim oglasima izgradimo.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Velimir Jukić.

VELIMIR JUKIĆ:

Gospodine predsjedatelju, cijenene kolegice i kolege, poštovani gosti, evo, veći dio onoga što sam ja htio reći, rekli su moji prethodnici, pa ću ja skratiti i reći ću ono što nije rečeno.

Dakle, Javno poduzeće „Službeni list BiH“ ima specifičan zakonom određeni položaj, dakle ima jednu vrstu monopola ili ekskluziviteta i iz te činjenice proističe zapravo sve drugo. Dakle, to je da ima prihode koji su relativno solidni, ja bih rekao, i možda nepotrebno veliki jer izvještaj o njihovom poslovanju finansijskom kaže da imaju svake godine profit od nekih 6-7 miliona maraka, što je za pozdraviti. Međutim, isto tako, kad imamo dugo godina toliki profit, postavlja se drugo jedno pitanje: da li se može razmišljati i treba razmišljati, po mom mišljenju, o smanjenju cijena usluga koje pruža ovo javno poduzeće a koje plaćaju opet zainteresirana poduzeća, osobe i građani ove zemlje.

Dakle, isto tako ovo poduzeće vrši jednu vrlo važnu funkciju, a to je ostvaruje se transparentnost, informira javnost o svim važnim aktivnostima, najprije ovog parlamenta i drugih institucija BiH, ali isto tako i provodi se Zakon o javnim nabavkama, dakle objavljuju se ... svi natječaji. Cijena natječaja nije toliko sporna, po meni, koliko je sporna cijena pristupa informacijama. I, mislim da je ovde vrlo interesantno da čujemo ili da znamo, ja sam se malo raspitao i saznao, kakvo je stanje u okruženju. I došao sam do zaključka da nigdje nije toliko ...

pristup ovim nekim informacijama, naročito javnim oglasima za javne nabavke, kao što je u našoj zemlji. Dakle, kod nas se sve to, pristup informacijama, plaća. Ja mislim da tu treba naći pravu mjeru, da ta cijena ne bude ne sasvim besplatno, jer nije realno a, isto tako, i ova sadašnja cijena mislim da nije realna, da je nerealno visoka. Ono što se tiče onog drugog dijela, dakle to je legislativa itd., to naravno, to je standard u svim zemljama okruženja i u svim zemljama Evrope da to bude potpuno besplatno, to treba biti neupitno besplatno.

Naravno da „Službeni list“ treba učiniti puno na svom vlastitom jačanju, jačanju unutarnjih kapaciteta, da mora instalirati dobre i kvalitetne programe, naročito urediti svoju web stranicu i naravno nekakav selektirani dakle pristup pojedinoj vrsti podataka. I zato mislim da uloga Vijeća ministara je bitna, jer ovo je javno poduzeće, odnosno, ili pitanje je da li je ovakva regulacija sasvim po zakonu, ali neću ulaziti u taj dio problema. Uglavnom, to je jedna od institucija BiH koja je u nadležnosti Vijeća ministara i ovog parlamenta. I logično je da Vijeće ministara skupa sa menadžmentom i rukovodstvom ove institucije dogovori ukupnu politiku razvoja ove institucije ali uključujući, naravno, i politiku cijena i usluga. Ja ću ponoviti, ovde je to vrlo bitno, naći jedan pravi balans između onoga što je besplatno i onoga što se plaća, po kojoj cijeni se plaća. Dakle, cijena pristupa tim informacijama! To je vrlo bitno.

Zalažem se, naravno, mislim da je dobro da ova institucija dobro posluje, treba ona osigurati i sebi prostor i meni je ovako vrlo interesantno i tu ću jednu kritiku uputiti i samom poduzeću, odnosno ovoj instituciji, ako je bolje rečeno nego javnom poduzeću, zašto nisu bar dio ovih sredstava upotrijebili za rješavanje ... osiguranja svog vlastitog prostora za svoj rad? Mislim da je pomalo neodgovorno i nedomaćinski ponašanje da se drže tolika sredstva oročena pod dosta lošim uvjetima, a u isto vrijeme se plaćaju najamnine i posluje se u prostorima koji su vrlo neuvjetni. S druge strane, na sjednici Komisije, rečeno je od ljudi iz ove kuće da imaju problema tehničke prirode, tako da nisu u mogućnosti ni instalirati dobar i kvalitetan program za svoju web stranicu jer svjetlovodni kablovi nisu dovoljno dobri ili, ne znam, ima nekih tehničkih problema u prenosu tih informacija, odnosno pružanju kvalitetnih ovih PTT usluga, pa mislim da je na rukovodstvu da ovo riješi i da stvarno izgradi ovu instituciju i da ona zauzme ono mjesto koje treba.

Oko ovih tehničkih pitanja, a koji nisu samo tehnički, oko toga da li je Upravni odbor ili Poslovodni odbor organiziran na pravi način, da li je sukladno zakonu i sve to ne treba govoriti, treba biti obveza, to je zaključak i ove naše komisije, dakle da se to uredi na zakonit način. Ne znam ni ja da li su svi ljudi koji imaju tamo mandat u valjanom mandatu. Ako nisu, treba što prije na zakonom propisan način imenovati nove ljude, popuniti Upravni odbor. Isto tako povesti računa o nacionalnoj strukturi zaposlenika, što je na kraju krajeva i ustavna obveza. Nešto se popravilo stanje, međutim treba ga dovesti da bude ono kako treba biti itd.

A mislim isto tako da inicijativa našeg kolege gospodina Huskića ide u ovom pravcu, dakle oko onoga prijedloga zakona, i da treba menadžment, rukovodstvo javnog poduzeća ili institucije „Službeni list“ i Vijeće ministara dogovoriti, ponoviti ću, što je najvažnije, šta je to i pod kojim uvjetima se ima pravo pristupa informacijama i sadržajima koje ova kuća objavljuje. Prijedlog zakona gospodina Huskića upravo tretira tu problematiku i mislim da je dobro da nismo naprečac donijeli odluku koja može biti loša, imati negativne posljedice prije svega po finansijsko poslovanje ove kuće i dovesti je od jednog dobrog, stabilnog poduzeća, finansijski stabilnog u drugu situaciju.

I treba Vijeće ministara skupa sa menadžmentom odgovoriti na ove zahtjeve da onda napravimo rješenje u zakonu koji će osigurati ovo što sam već govorio, dakle transparentan pristup svim informacijama i pod uvjetima koji su realni, objektivni i neće, dakle osigurat će minimalne troškove onim koji pristupaju informaciji, traže informacije, ali su imali dovoljno prihoda za solidan i nesmetan rad ovog javnog poduzeća.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, članovi Savjeta ministara, uvažene kolege, gosti, ja ću, prije nego što kažem nekoliko riječi, pročitati nekoliko rečenica iz ovog izvještaja. Na strani 16. - Za administraciju ukupnog sistema koristi se posebno razvijena aplikacija koja sadrži wizard za kreiranje templatea za proces ili dokumente, definisanje korisnika ili korisničkih grupa odgovarajućih prava, te popunjavanje ostalih šifranika koji se koriste u aplikaciji. Javno preduzeće NIO „Službeni list BiH“ će koristiti kontent menadžment server (CMS), modularno internet baziranu aplikaciju za upravljanje sadržajima na internetu. CMS podržava više platformi za prezentaciju sadržaja – web, PDA uređaji, mobilni telefoni i više jezika. Be-ha jezici su i evropski jezici i veliki broj formata dokumenata, html, xml, rdf, rss, pdf, jpg, avi, mp3 itd. koji se mogu spremati u bazu dokumenata. CMS sve dokumente kategorizuje u hijerarhijsku i dinamičku strukturu, te ih indeksira na full tekst principu. Za kreiranje vizuelnog dijela web stranice CMS posjeduje browser, valjda tako, bazirani dizajner koji omogućava putem templatea i drag drop funkcionalnosti brzu i kvalitetnu implementaciju kompletnih web strana baziranih na bazi dokumenata.

Strana 18., evo ovako - Ponuđeno CMS rješenje treba da zadovolji sljedeće funkcionalnosti: dinamički modul, statički modul i mail formu, date base formu sa administrativnim izvještajem, javni izvještaj, mogućnost ažuriranja podataka, out dizajner (dizajner gif). Tehničko održavanje bi uz ispravku grešaka obuhvatilo samo dodavanje nove funkcionalnosti, odnosno, administratorima sistema bi bilo omogućeno samostalno održavanje čitave web strane.

E, onda sad kaže - Pored gore spomenutih rješenja treba da zadovolji i sljedeće funkcionalnosti - pa onda - dvosmjerni pristup i bezbjedni ključ, broječanik posjetilaca, mogućnost funkcionalnosti itd. Sad da ne čitam i da nisam znao da je ovo Izvještaj o radu Javnog preduzeća mislio bih da je ovo skripta za neke koji treba da nauče nešto o informatici, a ustvari se radi o Izvještaju o radu o kome trebaju raspravljati i poslanici od kojih neki imaju, a neki nemaju veze sa informatikom. Valjda zbog toga Savjet ministara nije ni dao svoj stav, jer vjerovatno i kod njih neki imaju, a neki nemaju veze sa informatikom, pa ljudi nisu ni razumjeli puno toga u ovom izvještaju.

To je što se tiče same forme ovog izvještaja. Mislim da ... zaista nema smisla, uz puno uvažavanje struke čovjeka koji je ovo pisao, ... očito je da on to poznaje i da nam je pokazao da poznaje, ali mislim da postoji forma u kojoj izvještaji dolaze na ovaj parlament i sve institucije BiH su dužne poštovati tu formu, postoje određena pravila i ne vidim zašto bi zaista ovaj izvještaj bio drugačiji od drugih. Ili možda zbog toga i treba biti drugačiji, jer ustvari drugačiji je

inače odnos prema ovom papiru bio u prethodnom vremena. Naime, usvajali mi ili ne usvajali ove izvještaje, ti izvještaji su se nama dostavljali svake godine. Moram reći da ih do sada nismo usvajali i nije nikoga bolila glava od toga što ih mi nismo usvajali. Mi smo donosili određene zaključke od kojih takođe nije nikoga bolila glava.

Zbog toga sam ja predložio i pročitacu na kraju dva zaključka vezana za ovaj izvještaj. Naravno, apsolutno podržavam stavove naše komisije u dijelu koji govore o narednim poslovima koji je neophodno urediti kako bi ovo preduzeće imalo potpuno jasno definisan i svoj status, ali i svoje ponašanje u narednom vremenu. Nije lako naći u ovoj zemlji, a što bi rekao drug Radišić i šire, instituciju čiji su troškovi i rashodi manji od dobiti, dakle od neto dobiti. Dakle, za 2007. godinu ova firma je imala 4.804.795 KM troškova, znači ukupnih troškova i rashoda, i kad je to oduzeto od ukupnog prihoda imali smo dobit od 5.870.000. Samo po sebi je to loš pokazatelj, loš jer pokazuje da ustvari ova firma nije vodila računa o javnom interesu nego isključivi motiv ove dakle firme je bio obezbjeđenje što veće dobiti koja je evo nešto opala u odnosu na 2006. godinu, ali je, evo, plan prihoda koji je bio znači na istom nivou, dakle i tada smo mi znali da imamo ... veću dobit nego što su svi troškovi i rashodi, da je ona rezultat monopolskog položaja i nastavili smo raditi sa istom praksom. Zbog toga ja zaključujem da je manje važno hoćemo li mi ovaj izvještaj usvojiti ili ne.

Naravno, ovdje bi sad mogli ulaziti, ne želim ulaziti u neke cifre iako bih mogao, recimo, da vidimo sada i u ovim troškovima kakvi jesu da li je realno da, ne znam ni ja, štampa se trgovačka knjiga namalo u tiražu od 60 komada, ako znamo, znači ... ako znamo da se ona može naći u svakoj knjižari ili, ne znam ni ja, priručnik za polaganje ispita opšteg znanja u 100 komada itd. Pretpostavljam da kad bismo sad gledali o svakim poslovima ostvarenu dobit, onda bismo vjerovatno imali određeni broj poslova koji ovdje nisu ostvarili ili nemaju učešće u ovoj dobiti. Ali kažem to je stvar menadžmenta i ja ne želim ulaziti u poslove menadžmenta. No, ono što želim ulaziti jeste činjenica, dakle, da mi evo već nekoliko godina ovaj izvještaj ne usvajamo, vraćamo i, na kraju krajeva, dobijamo isti rezultat. Zbog toga sam ja predložio dva zaključka ovdje.

Prvi zaključak:

- Obavezuje se Savjet ministara da uz izvještaje koje dostavlja Parlamentarnoj skupštini dostavi i pismeni stav o tim izvještajima.

Naime, mi redovno imamo neke izvještaje koje je Savjet ministara razmatrao, mi budemo obavješteni da ih je razmatrao, ali nemamo nigdje pismeni stav Savjeta ministara o tom izvještaju koji može biti upotrebljiv od strane Parlamenta. Na kraju krajeva, on može biti putokaz Parlamentu kod opredjeljivanja prema tom izvještaju.

Drugi zaključak:

- Odlaze se izjašnjavanje o Izvještaju o radu i finansijskom poslovanju Javnog preduzeća NIO „Službeni list BIH“ za 2007. godinu dok menadžment i uprava preduzeća, te Savjet ministara ne dostave stavove po primjedbama iznesenim u raspravi na Predstavničkom domu.

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku.

Sljedeći je prijavljen prvi zamjenik predsjedatelja uvaženi Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, gosti, mediji, dakle, i ja spadam među one koji već duže vremena su bili u prilici da vide ove izvještaje i istina je ovo o čemu Novaković govori. U najvećem broju situacija oni su vraćani, odnosno nisu ovdje dobili potrebnu podršku, niti su usvajani. Međutim, u ovom konkretnom slučaju mi smo tražili našim zaključkom iz marta mjeseca ove godine, mi smo tražili izvještaj. Ovaj izvještaj je Vijeće ministara usvojilo. Ja se slažem sa predloženim zaključkom gospodina Novakovića da je nužno da Vijeće ministara da i neki komentar uz svaki izvještaj, bez obzira da li ga usvoji ili ga ne usvoji, ali bi bilo dobro da argumentira, da nas uvede u problematiku možda na jedan specifičniji način. Ali u ovoj situaciji, u ovom konkretnom slučaju Vijeće ministara, barem prema ovim izvještajima koje sam ja pročitao, je usvojilo ovaj izvještaj koji mi danas imamo na stolu. Dakle i uvažavajući činjenicu da je naša nadležna komisija kao što se vidi iz ovog izvještaja također u više navrata razmatrala ovaj izvještaj i na neki način mu dala podršku, naravno uz činjenicu da ima glasova koji su bili uzdržani, a ne protiv, daje nam šansu da na jedan ozbiljan način raspravimo o problemu, vraćajući se, ustvari, idući prema suštini problema.

Ja nemam namjeru biti advokat „Službenog lista“. Sigurno je da ima niz tačnih primjedbi koje su ovdje rečene i sa stanovišta cijena, troškova, broja zaposlenih, strukture itd. Ali evo, ovo što je gospodin Novaković citirao iz Izvještaja, mene je ponukalo pa da i ja nešto ... citiram u uvodu, gdje govori o osnovnoj djelatnosti. Pažljivo pročitajte pa ćete vidjeti da osnovna djelatnost ovog javnog preduzeća obuhvata Federaciju. Dakle, objavljuju propise donesene u BiH, dakle i u institucijama BiH, Federacije i kantona. Šta nam ovo govori i sa stanovišta monopola i sa stanovišta javnog interesa? Dakle, prethodno je pitanje koje mi ovdje moramo razriješiti: Da li postoji podrška iz RS da imamo javno preduzeće ovakvog sadržaja i ovakve djelatnosti, i da ga onda uredimo u skladu sa ovim svim o čemu smo ovdje diskutovali? Ja mislim da je to po definiciji funkcija koju država treba obezbijediti, naravno na način da dogovorimo kako će ona funkcionirati.

Prema tome, ja također ne mislim da ćemo problem riješiti usvajajući ili ne usvajajući ovaj izvještaj, ali ovaj izvještaj može biti povod. Tragom ovih zaključaka koji su predloženi od strane Komisije, tačno je da smo mi i ranije nešto slično predlagali, ali zašto ne ažurirati, da tako kažem, i napraviti jedan ozbiljan politički pritisak na Vijeće ministara, tim prije jer je usvojilo ono ovaj izvještaj, da konačno razriješi status kroz izmjene i dopune Zakona o „Službenom listu“. Mi evo imamo u proceduri neke izmjene i dopune itd. ali da procijenimo da li je to dovoljno. Dakle, ja preporučujem da mi ipak ovaj izvještaj prihvatimo uz preporuke Komisije koje nisu osporene; jeste da su ljudi iz RS, pretpostavljam, bili suzdržani, ali nisu bili ni protiv. I dajte na tu temu da ... pokušamo doći do zaključka.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem gospodinu Belkiću.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Mirko Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Gospodine predsjedavajući, gospodo, članovi Savjeta ministara, predstavnici nevladinih organizacija, sredstava informisanja, međunarodne zajednice, dragi gosti, pa pazite, ovaj izvještaj izgleda je u kontinuitetu nekih ranijih izvještaja i vjerovatno se razmišljalo da će on

proći kao i prošlih godina i da će sam po sebi biti veoma brzo zaboravljen. Ukoliko to se desi i ovaj puta, onda će, evo već pola je godine prošlo 2008., to bi se moglo desiti i ovaj puta. Ja neću ponavljati ono što su moje kolege poslanici rekli, ali ću reći neke samo svoje opaske i neke sugestije. Ma nije slučajno što je on ovakvim jezikom, odnosno ovakvom formom pisan, jel' kako hoćete da na nešto ne skrenete pažnju, kao što je trebalo ovdje da se na ovaj izvještaj ne skreće pažnja i da se preko njega pređe najvjerojatnije bez diskusija, ali evo u tome se nije uspjelo, onda se to nabaca ovakvim ko nekim stručnim izrazima koji su manje bitni i od onoga što je trebalo pisati u ovom Izvještaju o radu itd. Ali, Bože moj, i to je ... sasvim normalno i sasvim normalno da i mi poznajemo ovu problematiku informatičku i strane jezike itd.

Dobit? Pa naravno da mora biti dobit, da ne može biti gubitak, zato što je to na osnovu monopola i oni će diktirati sebi prihode u onoj mjeri u kojoj je to potrebno. E, sad se postavlja pitanje, prihodi nisu ni problem i dobit nije problem, ali je problem kako tu dobit iskoristiti i da li je uopšte treba ... koristiti na nekakav drugi, transparentniji način ili na ovaj. Ali mene ova dobit toliko i ne raduje zato što ona nije na nekakvim realnim osnovama socijalnog standarda građana, niti bilo kog drugog privrednog ogledala ova države. I ja bih bio sretan i presretan kad bi mi raspravljali o nekakvom izvještaju, da li ... za koji smo izvještaj o radu nekog proizvodnog preduzeća u kome smo nenadležni ili nadležni, uopšte nije bitno, i tamo konstatovali da ima dobiti. To je ono što bi činilo sretnu BiH, a ne dobit imati u ovakvom monopolističkom preduzeću, ali nije ono krivo samo po sebi nego kriv je sistem koji je to tako postavio.

Dalje, šta je još moja primjedba, pored ovih što su kolege iznijele, i šta ide u prilog tome da se zaista oni monopolistički ponašaju. Ja sam prije jedno otprilike godinu dana, na osnovu primjedbi sa terena ljudi koji koriste „Službeni glasnik“ po svim osnovama, postavio poslaničko pitanje i tražio da se izjasne: Da li je moguće da on bude pregledniji, prilagodljiviji, naročito kada su u pitanju oglasi i obavještenje? Kratak odgovor: Nemoguće, naša uređivačka šema je takva i kako koji oglas pristigne tako će on ići itd. I pazite sad nešto, onaj ko želi da nađe svoj oglas koji je on dao u „Službeni glasnik“, mora izgubiti jedno sat i po vremena, ukoliko je taj put malo više tih oglasa i obavještenja, da bi našao ono što je on dao u oglas. I bio je moj prijedlog, na osnovu znači prijedloga sa terena, da oni to sistematizuju po opštinama, gradovima, po problematici poslova koje objavljuje itd. itd. Oglušiti se o jedno takvo pitanje koje je zaista ozbiljno, onda se zaista vidi da oni ne razmišljaju o svojim korisnicima zbog kojih on postoji, jer on postoji zbog korisnika, a ne korisnici zbog njega!

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Savo Erić.

SAVO ERIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, poštovane kolege, cijenjeni gosti, ispade sad rafalno nas trojica se prijavili iz opozicije, ali zaista ja sam sve moje primjedbe davao na Komisiji i prošli put kad smo raspravljali o ovom pitanju i sada. Ono što je indikativno da se ništa u tom pravcu nije promijenilo. I evo danas podržavam sve ove zaključke koje su prethodno kolege iznijele, da ne ponavljamo, da imamo jednu firmu koja se finansira od sredstava PDV-a, znači i od sredstava o kojima mi donosimo i prilažemo, a da nemamo mogućnosti da utičemo na to. Usvojili ili ne usvojili ovaj izvještaj, znači, sledeće godine ćemo imati sličnu priliku i primedbe koje smo imali

i prošle godine da ono što jeste cilj ove firme, izdavačke kuće, da nemamo poboljšanja, a da se troše nemilosrdno milionske cifre. To jeste problem ako kažemo da sve firme iz RS i iz BiH moraju svoje oglase objaviti preko „Službenog glasnika“, je li, to je njihov put i daju sredstva a, s druge strane, ne mogu uticati na cijenu oglašavanja, a borimo se za konkurentnost. Znači, mi podstičemo monopol iza koga svjesno ili nesvjesno stojimo. I ako danas imamo priliku da potrošimo tolike cifre za zakup prostorija, a s druge strane treba da aplaudiramo na suficitu koji je ova firma ostvarila, onda zaista se stvara prilika da li mi možemo da razumijemo ovu konfuziju i da li možemo da shvatimo da Savjet ministara zaista podržava nevjerovatno, nelogično poslovanje i nevjerovatan sistem, koji on treba da uredi i da ga nama proslijedi, a ne da mi sad dajemo ... primjedbe, da mi dajemo sugestije kako treba da izgleda i kako treba da se ponaša „Službeni glasnik“.

I zaista u tom smjeru tražimo od Savjeta ministara da podržimo ove zahtjeve i zaključke koji su izrečeni a, s druge strane, znači da nađemo načina da se usaglasi odnos i monopol koji se ne može sljedeće godine sigurno usvajati. Ako to propustimo, sljedeće godine ćemo imati još kontraverzniju priču. I, s druge strane, znači ako mi trošimo tolika sredstva, onda preko Upravnog odbora i rada moramo naći načina da ova institucija ima svoje prostorije, ima svoju uređivačku politiku, ima realnu ekonomsku cijenu. Znači, ako ćemo o tome raspravljati, onda bi trebao i Savjet ministara zajedno sa nama da nađe realnu ekonomsku cijenu i nemamo ništa protiv i treba da podržimo svaki dobar rad u svim institucijama i pogotovo želja nam je da sve naše institucije pozitivno posluju. Ali ne na monopolu nego na čistom menadžerskom profitu.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Rasprava?

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Znači, sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Husein Nanić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Članovi Vijeća ministara, gosti, poslanici, evo, mi pred sobom, znači tačku dnevnog reda imamo *Izveštaj o radu i finansijskom poslovanju Javnog preduzeća Novinsko-izdavačka organizacija „Službeni list BiH“ za 2007. godinu* s tim da smo u materijalima dobili i Plan poslovanja za 2008. godinu. Znači, mi trebamo se opredijeliti vjerovatno oko oba dokumenta.

Također, ono što su moji već prethodnici, neko je rekao da jeste, neko da nije, znači želim da podsjetim da je Vijeće ministara usvojilo, razmotrilo i usvojilo ovaj *Izveštaj* (koji mi imamo) *o radu i finansijskom poslovanju*. Ne znam da li su ovdje prisutni ... predstavnici

preduzeća, dobro je da čuju ove rasprave. Ja postavljam pitanje uloge nas poslanika, uloge Parlamenta u raspravi po ovim izvještajima i planovima poslovanja. Koliko ima javnih preduzeća gdje je osnivač institucije BiH da se o njima raspravlja i ne raspravlja, ima li, možemo li napraviti neki sistem, koja je uloga Parlamenta, koju ja mogu imati ambiciju kod priče o zaposlenima, o platama unutra jednog od javnih preduzeća? Ja zaista, kao poslanik, nemam tih ambicija. Mislim da mi imamo i odgovornost za druge poslove i nadležnosti, a ono što treba da radi Vijeće ministara kojem mi ovdje i postavljamo pitanje, jeste: Zbog čega to tako i toliko godina prolazi, ukoliko stvari nisu kako treba, kroz Vijeće ministara?

Ja želim ovdje pohvaliti ovaj izvještaj. Evo, hvala Bogu, da imamo javna preduzeća koja ostvaruju dobit i da posluju pozitivno, da ljudi primaju plate, da su platili poreze i da imamo ovaj izvještaj. Zaključak je Parlamentarne skupštine bio da se dostavi i da smo dobili ovaj izvještaj koji je za mene zaista jasan, koncizan, precizan i sve ono što treba afirmativno reći o jednom izvještaju. I u tom smislu, ja zaista pohvaljujem ovaj izvještaj. I ja postavljam pitanje, evo ovdje predstavnika političkih stranaka iz RS koji vidim da govore u negativnom smislu o ovom izvještaju, Svakako, to je njihovo pravo, međutim evo imamo jedno javno preduzeće koje ostvaruje dobit i to je problem u tom preduzeću po pričama. Imali smo prije toga izvještaj javnog ili servisa ili BHT servisa i glavni je problem gubici oni koji su bili. Znači, tamo su problem gubici i to je osnovni problem. Imamo firmu koja ostvaruje dobit, problem je dobit!

U stvari, ja mislim da je nešto drugo problem, neću ovdje da otvaram mogućnost replika i zaključio bih svoju raspravu sa prihvatanjem i slaganjem sa ovim izvještajem, posebno znači i stavom Komisije i posebno drugim stavom da se zadužuje Vijeće ministara da ukoliko ima statusnih i bilo kakvih drugih potreba da se stvari poprave u ovom preduzeću i da se to i uradi.

PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDAVALAČ
BERIZ BELKIĆ:

Poslanik Remzija Kadrić.
Izvinjavam se Kadriću, replika Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, gospodo iz nevladinih organizacija, medija, gosti, gospodine ministre, dame iz gospodo poslanici, replika samo ide jedno dvije rečenice na izlaganje gospodina Nanića. Ja neću da govorim u ime kolega iz RS-a iz drugih političkih partija, ali odmah da razjasnimo dilemu koja visi negdje u zraku. Mi nismo protiv ovog preduzeća, ni javne ustanove ili javnog preduzeća, kako god hoćete zovite. A da u svojim izlaganjima govorimo o problemima u „Službenom listu“ ili „Službenom glasniku“, onda želimo zaista da ukažemo i pomognemo ovoj instituciji da ona stane na noge. Zato ću jedan dio podržati, podržaću cijelu diskusiju. Ja ću se osloniti na dio izlaganja gospodina Belkića, da zaista ovoj instituciji damo državni značaj. Sa aspekta interesa institucija i drugih organizacija, opština, nemojte me pogrešno shvatiti, nije ovo udar na „Službeni glasnik“ ili BiH, ali nije relevantno da se u tom „Službenom glasniku“ objavljuju propisi iz kantona 10. 9., za opštinu, recimo, Zvornik ili ne znam neku drugu. Dakle, da ovo bude prava državna institucija i da se tamo sve definiše ono što treba i naravno nije pomenuto, ali ću iskoristiti samo priliku, da ne bih kasnije uzimao puno vremena, tamo treba krenuti od Upravnog odbora. Predsjednik Upravnog odbora sticajem okolnosti je čovjek s Pala. On nema nikakve veze s tim, ali ima drugi. Čovjek je u penziji već

nekoliko godina. Čovjek je bio direktor ovdje Službe za zajedničke poslove Parlamenta. Ja neću reći da su oni to namjestili, da to traje, jer dobro je biti predsjednik Upravnog odbora u takvoj instituciji. Zar to mora Savjet ministara ...

BERIZ BELKIĆ:

Otišli ste u sferu diskusije, javili ste se za repliku.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa, evo da to sad iskoristim da ne bih vam dosađivao. Dakle, slažem se sa svima koji žele da Savjet ministara da ovoj instituciji značaj, i nemojte nas optuživati da smo mi protiv iz RS-a, barem kad je u pitanju SNSD, a vidim i kolege ništa nisu ružno rekli, nego samo da unaprijede rad ove institucije. I problem nije pare, dabogda zaradili 150 miliona i neka su monopolisti, ali gdje ćemo ih utrošiti i kako ćemo razriješiti probleme koji su jasni unutar ove kuće.

BERIZ BELKIĆ:

Lijepo te je bilo čuti.
Remzija Karić.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, zamjeniče predsjedavajućeg.

Ja bih kratko samo prokomentarisao ovaj prijedlog zaključka koji nam je dostavila Komisija za finansije i budžet. U ovoj prvoj rečenici, između ostalog stoji, kaže: *Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH zahtijeva od Vijeća ministara BiH da u narednom periodu riješi pravni status „Službenog lista BiH“ i u skladu sa zakonom provede postupak za imenovanje novog Upravnog odbora.* Mislim da ovaj ... dio, riječi: *riješi pravni status „Službenog lista BiH“*, i te riječi treba brisati. Pravni status ovoga „Službenog lista“ je riješen. Dakle, radi se, jasno je vidljivo da se radi o Javnom preduzeću Novinsko-izdavačke organizacije „Službeni list BiH“. Znači, njegov je pravni status riješen. Znači, Javno preduzeće ima svoje organe, direktora, Upravni odbor. Prema tome, ovaj dio riječi iz ... ovoga prijedloga zaključka treba brisati. Dakle, riječi: *riješi pravni status „Službenog lista BiH“* i te riječi treba brisati. Prema tome, treba da stoji da Vijeće ministara u narednom periodu u skladu sa zakonom provede postupak za imenovanje novog Upravnog odbora itd. Ostali dio ovoga, ove rečenice u ovom zaključku treba ostaviti. Prema tome, ako treba, ja ću uložiti amandman na ovaj prijedlog zaključka. Dakle, ovo zaista ne treba da stoji, jer to dovodi u pitanje druge stvari koje su vezane za ovaj izvještaj.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

Jednostavnije je da predložiš svoje zaključke.
Dakle, poslanik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, Komisija je predložila:

- 1) Da se zakonom provede postupak imenovanja novog Upravnog odbora „Službenog lista BiH“,
- 2) Da je potrebno razmotriti mogućnost raspoređivanja viška prihoda „Službenog lista BiH“ za kapitalne investicije, odnosno izgraditi zgradu,
- 3) Da se preispitaju cijene njihovih usluga,
- 4) Da se preispita mogućnost štampanja „Službenog glasnika“ na jednom od jezika, za koje se opredijeli pretplatnik i
- 5) da se omogući štampanje „Oglasnika javne nabavke“ u posebnim izdanjima „Službenog glasnika BiH“.

Dakle, sve ono što već ovdje sat vremena slušamo i oko čega se vrti priča već sat vremena! Ubjeđujemo ljude „Službenog lista“ da treba da naprave zgradu. Ja mislim da nisu stigli ljudi pročitati ovaj materijal. Na strani 9. kažu da sadašnji poslovni objekat nije „Službeni list“, definitivno ne zadovoljava prostor ni tehničke potrebe, pa su na sjednici, održanoj 6.12.2007. godine, donijeli zaključak o potrebi kupovine adekvatnog poslovnog prostora i zato izdvojili 10 miliona maraka u tu svrhu. To možete naći na strani 53. pod 025. *Materijalna sredstva u pripremi*. Da su izdvojili ove godine 10.674.000 i onda to obrazložili na strani 54. Povećanje se odnosi na investiciono ulaganje kojim će se riješiti poslovni prostor, a kako je navedeno u *Odluci o reinvestiranju*. Tako je. Dakle, vrtimo bez potrebe, sami sebi uzimamo vrijeme, imate prijedlog Komisije, pet tačaka koje pokrivaju sve ovo što danas diskutirate, kritikujete, tražite. SDA će podržati ovo što je gospodin Kadrić kazao, jer mislim da nema potrebe ... jednog od ovih zaključaka, sve ostalo je sadržano tu.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljeni uvaženi zastupnik Bajazit Jašarević. Odustao. Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 15. točku:

Ad. 15. Imenovanje ombudsmana u Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH (prijedlog liste Ad hoc povjerenstva za imenovanje tri ombudsmana u Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH)

NIKO LOZANČIĆ :

Dame i gospodo, podsjetit ću vas da smo na 13. sjednici 31. srpnja 2007. godine imali na dnevnom redu imenovanje ombudsmana u Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH na prijedlog Ad hoc povjerenstva za izbor ombudsmana. Tada kandidati iz srpskog i bošnjačkog naroda nisu dobili entitetsku većinu, pa nakon usuglašavanja u Kolegiju kao povjerenstva na 15. sjednici definitivno nisu dobili većinu u Domu da bi bili imenovani.

Na 18. sjednici Dom je imenovano Ad hoc povjerenstvo za imenovanje ombudsmana u Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH. Ad hoc povjerenstvo je 17. lipnja 2008. godine dostavilo Izvješće o utvrđivanju Kandidatske liste za imenovanje ombudsmana. Vi ste taj materijal dobili. Ja ću vas podsjetiti na dio odredbe članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ombudsmanima za ljudska prava BiH, kojim je izmijenjen članak 8. Zakona o

ombudsmanima. Stavak (6) ovog članka glasi: *i Parlamentarna skupština BiH istovremeno će imenovati tri ombudsmana u Instituciju ombudsmana, a na mandat od šest godina.* Ombudsmane imenuje i razrješava Zastupnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH većinom glasova sukladno poslovnicima o radu svakog doma. Stavak (7) istog članka glasi: *Ombudsmani se imenuju iz tri konstitutivna naroda, bošnjačkog, hrvatskog i srpskog, što ne isključuje mogućnost imenovanja iz reda ostalih.* Ad hoc povjerenstvo u svom izvješću je sačinilo Kandidatsku listu iz sva tri konstitutivna naroda i iz reda ostalih. Pročitat ću Kandidatsku listu kako je sačinjena u Izvješću. Rezultat kandidata je utvrđen prema bodovanju kandidata. Redosljed kandidata je utvrđen prema bodovanju kandidata. Iz reda srpskog naroda predloženi su: Rada Kafedžić, Ljubomir Sandić, Biljana Simeunović, Vitomir Popović, Branko Morait, Branka Inić, Branka Kolar-Mijatović i Drago Višnjić. Iz reda hrvatskog naroda: Branka Raguž, Ivo Bradvica, Željka Klobučar, Mariofil Ljubić, Vesna Tančica i Ilija Čorić. Iz reda bošnjačkog naroda: Jasminka Džumhur, Amira Krehić, Esad Muhibić, Enes Hašić, Zijad Hasić, Emina Halilović, Zinka Halilović, Halil Lagumdžija, Muhidin Hajdarević. I iz reda ostalih je Vera Jovanović. To su predloženi kandidati. Vi ste uz Izvješće Ad hoc povjerenstva dobili i životopise predloženih kandidata. U međuvremenu, tj. prvog dana zasjedanja ovog doma, Enes Hašić je dostavio obavijest da povlači svoju kandidaturu za ombudsmana.

Kako je uvažena predsjedateljica ovog povjerenstva Azra Hadžiahmetović bila zadužena da evo u ime ovog povjerenstva predloži ovo što sam ja sad pročitao, ja ću samo još dodati, pošto je ona ... najavila svoje kašnjenje na ovu sjednicu, da je Povjerenstvo zaključilo da predloži Domu da se izbor ombudsmana izvrši tajnim glasovanjem.

Evo, toliko u uvodu. Otvaram raspravu.
Uvaženi zastupnik Rifat Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, mislim da je u ovome trenutku suvišno naglašavati značaj Institucije ombudsmana, kako za zaštitu ljudskih prava tako i za evropski put na koji je BiH nedavno zakoračila potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Suvišno je također naglašavati koliko mi u BiH, pa i u ovom parlamentu, držimo malo i do ljudskih prava i do evropskog puta za BiH. Dovoljno se podsjetiti koliko nam treba da implementiramo Zakon o ombudsmenima, Zakon o ombudsmenima BiH i koliko ovoj deklarativno neovisnoj instituciji uporno i po svaku cijenu želimo dati politički predznak i značaj.

Danas u BiH mi praktično i nemamo Instituciju ombudsmana ili, bolje rečeno, imamo na papiru, ali je ova Institucija ombudsmana izvan svoje funkcije. Na nivou države u Instituciji ombudsmana već duže vremena vlada nerad i nered. Federalni ombudsmeni su gotovo tri godine u tzv. tehničkom ili tranzicijskom mandatu, a pojedini regionalni uredi ombudsmana su praktično zamrli. Zbog ovakvog stanja i u velikoj mjeri je devalviran i rejting i autoritet ombudsmana kod građana, čija prava bi trebali štiti. Kome ovakvo stanje treba i zašto je to tako, vjerovatno o tome imamo različita gledanja, ali za to odgovornost snosi i ovaj parlament.

Mi smo prije nešto više od šest mjeseci imali neuspješan pokušaj imenovanja tri ombudsmana u Instituciju ombudsmana za zaštitu ljudskih prava u BiH. Iz ove perspektive, ne znam da li je veća šteta što ombudsmeni nisu imenovani ili bi veća šteta nastupila da su imenovani na onakav način kako se to pokušalo. Ja sam bio jedan od poslanika koji je, prije

nešto više od šest mjeseci, u ovome domu iznio više primjedbi na rad Ad hoc komisije za imenovanje ombudsmena i otvoreno se suprotstavio namjeri da ombudsmeni budu imenovani po kriteriju političke podobnosti i pripadnosti. Ombudsmeni tada nisu imenovani, naravno, ne zbog mene i mojih primjedbi već zbog nepostizanja političkog konsenzusa vladajuće većine oko personalnih rješenja za ombudsmene. Kao što vidimo, postupak izbora ombudsmena je obnovljen i pred sobom danas imamo Izvještaj Ad hoc komisije i imamo naravno i brojne preporuke i aktere da konačno imenujemo ombudsmene.

Ja i ovoga puta moram naglasiti da je neprimjereno i neshvatljivo da se u šestoročlanjoj Ad hoc komisiji oba doma Parlamenta nije moglo naći niti jedno mjesto za člana ove komisije iz reda opozicije. Ova činjenica odmah na startu ostavlja mrlju na izbor ombudsmena i potvrđuje da se ništa ne prepušta slučaju u namjeri da politička podobnost i ovoga puta bude glavni kriterij za imenovanje ombudsmena. Unatoč ovom neshvatljivom hendikepu u sastavu Ad hoc komisije, moram reći da je ista u značajnoj mjeri unaprijedila svoj rad u ovom drugom popravnom mandatu. Na demokratski primjeren način je raspisan natječaj, iskazana je zavidna transparentnost u radu Komisije i, što je vrlo važno, novi pristup imenovanju ombudsmena privukao je i pristojan broj stručno i moralno podobnih kandidata za ombudsmene BiH.

Nažalost, po mome mišljenju, sve ovo što je bilo dobro u radu, Ad hoc komisija je pokvarila načinom bodovanja i rangiranja kandidata za ombudsmene BiH. Naime, ova komisija je u Poslovniku o radu ispravno utvrdila kriterije bodovanja kandidata, koji se sastoje od bodovanja po osnovu intervjua, radnog iskustva u pravnoj struci, moralnog ugleda i stečenog iskustva u oblasti zaštite ljudskih prava. Kriteriji su potpuno u skladu sa ulogom i značajem ombudsmena, ali je način na koji je izvršeno bodovanje i rangiranje kandidata prava politička predstava i karikatura od izbora ombudsmena. Ja sam detaljno izvršio uvid u biografije i reference svih kandidata i ne mogu se oteti utisku da su kod jednog broja kandidata umjesto postavljenih kriterija praktično bodovani umjetnički dojam, stranačka podobnost i pripadnost određenom lobiju.

Na ovakav način, ocjene kandidata su u punoj mjeri, umjesto kriterijima i bodovanju činjenica, prepuštene subjektivizmu i političkim simpatijama članova Ad hoc komisije. Sve ide u prilog tome da na ovakav način umjesto ombudsmena, zaštitnika ljudskih prava, možemo izabrati jedino politički dobre ljude koji će biti materijalno dobro zbrinuti i koji će umjesto ljudskih prava više voditi računa da se ne zamjere svojim političkim gazdama.

Ja kao čovjek i kao poslanik u ovoj predstavi ne želim učestvovati, jer mislim da su ljudska prava i izbor ombudsmena BiH suviše ozbiljna stvar da bi se od toga pravila farsa i jeftina politička predstava. Nije mi jasna pozicija kandidata na listi ostalih i čime je motiviran sigurno kvalitetan kandidat kao što je gospođa Vera Jovanović da se kandidata za ombudsmena na listi koja je praktično izvan konkurencije i izvan mogućnosti da bude birana. Unatoč svim preporukama da izaberemo ombudsmene u ovakvoj situaciji, osobno mislim da jedino što mogu učiniti za ljudska prava je da ne učestvujem u ovakvom izboru ombudsmena i u bilo kakvom glasanju u kome je ishod unaprijed dogovoren. Razumijem značaj izbora ombudsmena za evropski put BiH, ali način na koji to pokušavamo uraditi nije od koristi ni za evropski put a još manje za ljudska prava u BiH.

Na kraju se moram malo osvrnuti i na obraćanje zamjenika visokog predstavnika Rafija Gregorijana i šefa Misije OSCE-a u BiH Dagleasa Dejvisona, koji su uputili poslanicima Parlamenta u ovom važnom trenutku. Razumijem njihove dobre namjere da se proces izbora

ombudsmena okonča, ali se ne mogu složiti sa njihovom konstatacijom da je ova komisija na objektivan način izvršila ocjenjivanje kandidata. Siguran sam da se u njihovim zemljama stručnost, iskustvo i moralni ugled kandidata za ombudsmene ne ocjenjuju na ovakav način. Jedan broj kandidata za ombudsmene iz reda bošnjačkog naroda su takođe u svojim biografijama prešutili neke detalje. Tako je gospođa Džumhur, prvorangirana, prešutila da je član Upravnog odbora Instituta za nestale osobe. Jedan kandidat je prešutio da je bio i još uvijek je zvanično kao ombudsmen u RS-u itd. Namjere parlamentarne većine da danas izaberu politički podobne ombudsmene potpuno će biti razotkrivene ako se ovaj dom umjesto za listu Ad hoc komisije bude izjašnjavao o kandidatima pojedinačno. Mislim da će tome doprinijeti i ovo tajno izjašnjavanje. Onda nam u tom slučaju, pitamo se, da li nam je Ad hoc komisija uopšte bila i potrebna, čemu onda uopšte i bodovanje, i onda je politička pozadina izbora ombudsmena zaista neupitna.

Dakle, osobno u ovakvoj predstavi ne želim učestvovati i ne želim biti dio priče o navodnom demokratskom izboru ombudsmena, jer je ovo, zaista što je ovdje pripremljeno, klasična politička predstava.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je prijavljeni uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, SDA će biti protiv tajnog glasanja. Mislim da se tako na mala vrata nešto što bi trebalo biti iznimka pretvara u pravilo, i to na vrlo značajnim stvarima. Ombudsmeni su ljudi, mada pripadaju, je li, izabrat ćemo ih iz različitih nacija, su ljudi u koje bi trebao svaki građanin ove zemlje da bude potpuno uvjeren da će braniti njegova ljudska i građanska prava. I glavne bodove nisu prikupljali pred ovom komisijom, nego su imali priliku da te bodove koje će klasificirati da budu ombudsmeni, da budu zaštitnici ljudskih prava, imali su priliku u nekim neljudskim vremenima, koje smo imali ovdje u BiH prije 15 godina i u neljudskim vremenima su trebali da pokažu da su ljudi, jel' na toj crnoj podlozi se trebala njihova svjetlost ... da se pokaže u tim vremenima. Evo, mi danas svi to znamo, pravimo tajno glasanje radi jednog čovjeka koji u tim neljudskim vremenima nije se ponio ljudski, jer je izbacivao s posla ljude koji ne pripadaju njegovom narodu. Pa onda, evo i ovih dana prijetio je novinaru da će mu smjestiti kuglu u čelo, da je ovaj zaslužio takvu stvar, e radi njega se ovo danas ... sve pravi. Nema se ovdje dovoljno snage i hrabrosti da mu se kaže: Čuješ, nisi za ombudsmena, možda za nešto drugo jesi ali za ombudsmena nisi!

Dakle, mislim da tu idemo jednom linijom ... manjeg otpora i da to nije dobro i da se to može pretvoriti taj presedan u pravilo. Jest da ja ću biti protiv tajnog glasanja.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, sljedeći je uvaženi, replika, uvaženi zastupnik Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa, evo, gospodine Izetbegoviću, da odmah razjasnimo dilemu. Klub SNSD-a ne stoji iza Vite Popovića. Da ne biste Vi pominjali jednog čovjeka, zbog čega je propalo prošli put, ovaj, onaj, evo odmah da znate da ne stojimo. Ali nešto drugo je u pitanju ove naše Ad hoc komisije. Prosto je nevjerovatno da ljudi ocjenjuju one koji najviše znaju o ljudskim pravima i toj problematici. Ja sam bio sticajem okolnosti u jednoj komisiji – bio sam frapiran oko izbora novog revizora. Pa mi ocjenjujemo ljude, zna li on strani jezik ili ne znam ni ja šta! Niko od nas nije znao. Ili ne znam neku drugu stvar. Dakle, mi sami sebe dovodimo u nepovoljan položaj da nas ovi iz medija kritikuju na svaki mogući i nemogući način i u pravu su, potpuno su u pravu.

Dakle, ja sam za transparentnost i javnost u radu ovog parlamenta. Ti ombudsmeni za ljudska prava ne moraju nama biti poznati, ali moraju biti poznati svakom građaninu ove zemlje, jer štite njihova prava koja im mi narušavamo. Da bude apsurd veći, u cijeloj toj rašomonijadi, dakle ne radi se ovdje o jednom čovjeku, mi jesmo bili u onoj prvoj varijanti da taj čovjek bude, nije odgovarao jednoj strani, evo da ne bismo mi bili remetilački faktor, pa da vi stalno ne bi rekli kako mi nešto osporavamo, nama je u interesu da profunkcionišu institucije BiH. I nemojte nam spočitavati nikada i oko priče oko „Službenog glasnika“ i oko svega. Mi samo tražimo da sve te institucije se stave na zdrave noge, na zdrave noge. I evo, podržaću ova izlaganja kolega iz SDS-a. Niko ni od njih nije osporio maloprije onu priču, neće ni ovu. Ali tražimo da se jasno stavi šta je to državna institucija iza koje mi stojimo i dajemo joj legitimitet, a da oni koji su prije nas mnogo pozvaniji, tj. Savjet ministara, dovedu to u red. Tako je, evo oko ovog slučaja.

Dakle, nemojte unaprijed prejudicirati, evo neće se to desiti na svu sreću danas. Ja se nadam da ćemo poslije godinu ili godinu i po dana izabrati te ljude i da oni krenu sa radom.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Kalabić, pa uvaženi zastupnik Ahmetović, pa uvaženi zastupnik Ajanović. Sve su replike.

DRAGO KALABIĆ:

Pa moja replika, malo sam zakasnio, evo odnosi se na izlaganje gospodina Dolića i normalno je da se ne slažem sa tim, pošto znam da on priprema dobro izlaganje, temeljito i da ih po navici pročita. Danas mi je to izgledalo kao tuđi tekst koji je on imao zadatak da pročita, ovdje nama, zato što mislim da ja ne znam kako će se završiti izbor ombudsmena, ali znam da je do ovog momenta Ad hoc komisija učinila sve što je u njenoj moći u skladu sa zakonskim propisima da ovo pripremi da valja. Znači, do ovog momenta, i nije korektno da se kaže da smo mi pripremili predstavu. Hoće li to ispasti predstava mimo ove komisije, ja ne znam, ali ova komisija sigurno je pripremila sve uslove da to bude korektan i transparentan proces u mjeri u kojoj to zakonski propisi nalažu i na neki način traže od ove komisije da to tako urade. Mislim, da smo mi to učinili u ocjeni, bilo bi zanimljivo, s obzirom da su na toj komisiji nezvanično i neki drugi davali ocjene, bilo bi zanimljivo da se kaže nešto i o njihovim ocjenama. I one su se u značajnoj mjeri znale poklapati sa ocjenama članova ove komisije.

Znači, ne znam kako bi drugačije obezbijedili ovaj proces, sem da gospodin Dolić ima svoju listu kandidata za koju traži svoju većinu. Ja to jedino tako vidim. Mi smo po zakonu obavezani da biramo dok je to kod nas ovdje. Ako i promijenimo zakon, pa do to bira neko

drugi, nemam ništa protiv. I ne znam kako bi izmislili bolji proces. A ja se slažem da svako onaj ko priželjkuje da prođu njegovi kandidati baca drvlje na one koji će morati, parlamentarna većina kakva god, taman ona bila i Ad hoc, ona mora izabrati ombudsmene. I mislim da, opet kažem, u taj dio ne ulazim, ali mislim da nije korektno govoriti da je, neću da ponavljam ali mislim da su bile ocjene sa raznih strana da je Ad hoc komisija i vremena i svega onoga što je provela i uradila jedan posao da pripremi, da pripremi Parlamentu koji jedini je ovlašten da bira, ne ulazeći ni u ocjene – Komisija je dala ocjene. I činjenica je da po zakonu je suvereno pravo poslanika danas da izabere, izabere ombudsmene. I ničim ga ne možete ograničiti, ni ocjenama, ni sa ni bez ocjene. Dok je takav propis, to je tako, i onda nije korektno smatrati da je to odlučujuće tamo, ne znam ni ja, sistem. Koji to sistem bodovanja na svijetu nije subjektivan? Onda, onda bi se zvalo matematika, a ne ocjena. Mislim, to je tako. Zato mislim da, što se tiče toga, ne stoje primjedbe. Što se tiče ove komisije, mislim da je ona pripremila, a kakav će biti rezultat, na kraju krajeva, to ne zavisi samo od jednog broja poslanika, to zavisi od svih poslanika koji imaju pravo i mogućnost da kreiraju taj proces, izaberu najbolje po njihovoj ocjeni.

A što se tiče ovoga što je govorio gospodin Izetbegović, mislim da je ovdje uvijek problem jednakog tretmana, i uvijek problem jednakog pristupa i da ćemo mi imati uvijek, još uvijek tu vrstu dilema. Ako je problem Vite Popovića, onda uvijek treba da naglasi na drugoj strani da li je disciplinski tužilac Armije BiH najpodesnije lice za ombudsmena. U jednom prljavom ratu gdje se na sve tri strane dešavalo što se dešavalo i gdje je Hag popravio ono što nije vojska radila, mislim da treba onda korektno da kaže da ni takva osoba nije, ne znam ni ja, podesna, onda pričamo o istoj mjeri. A o eliminaciji samo jednih, onda uvijek dođemo u jedan ćorsokak u koji ne treba da dođemo. Imamo, na kraju krajeva, institucije koje treba da rade svoj posao i da sve manje mi budemo u ulozi sudije i da ocjenjujemo i dajemo svoj sud o događajima.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je, replika, uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, poštovani kolege i kolegice, s obzirom da je gospodin Jovičić rekao da Klub SNSD-a ne stoji iza gospodina Popovića, onda nema više razloga da glasamo tajno. Dakle, trebamo se izjasniti ovdje javno a ukoliko bude tajno glasanje, dakle, vjerovatno će biti neki koji će glasati za gospodina Popovića i onda ne možete odgonetnuti ni ko je taj. Ja ne bih volio da budem u poziciji da neko sutra kaže da sam možda ja jedan od tih.

I ovo što je gospodin Kalabić rekao da mi nismo eliminisali druge, drugu stranu, dakle ima kandidata iz reda srpskog naroda koje ja lično poznajem i za koje ću rado danas glasati ukoliko bude javno glasanje.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je uvaženi zastupnik Ajanović, replika isto.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, kolegice i kolege, hvala.

Ja sam se u prvi mah htio da se javim kad je isplivao gospodin Dolić ali smatrao sam da u tom momentu toliko nije ni bitno, na kraju krajeva, ... a moram bar da ... ali ipak ću se osvrnuti na dio njegove diskusije. Prvo, i nemamo mi baš svi isto mišljenje da ombudsmeni nisu dobro radili i da je ta institucija koja je ... bila haos i ne znam šta drugo. Ja hoću da kažem da Institucija ombudsmena kada je se stvorila, pogotovo odmah poslije rata, da su ti ljudi odradili jedan dobar posao, da su imali određenih stvari koje su izveli, izveli kako treba, jer je bilo vrlo teško vrijeme u kojem je teško bilo ljudska prava štiti, a da ne govorim, ... a da ne kažem samo štiti.

Međutim, šta bih htio ovdje da kažem? Ovdje hoću da kažem da za mene kao pojedinca, kao poslanika ne može biti prevashodno i jedino mjerilo bodovanje Ad hoc komisije. Jer ako je to jedini kriterij, onda ne treba Parlament ni da raspravlja, nego treba da kaže da se usvoji onaj prvi: Ad hoc komisija svojim bodovanjem rekla da uradi to i to! Ja lično mislim da je ova Ad hoc komisija, rangujući određene ... ljude rekla da oni ispunjavaju ili ne ispunjavaju uvjete da budu ... ombudsmeni. Prvi i glavni kriterij zbog kojih možemo mi da razmišljamo su samo... rada o dosadašnjim ombudsmenima. Ja ne mogu unaprijed kazati da će neki koji nije bio ombudsmen da će on štiti moja prava, nego oni koji su, koje znam kako su radili i kako su štitili.

Prema tome, za mene je prvi kriterij ovaj dosadašnji rad ombudsmena. To je jedna stvar. I druga stvar koja je vrlo značajna, htjeli mi ili ne htjeli, prihvatili ili ne prihvatili ljude kako su se odnosili prema stvaranju države i državnih institucija. Jer to je jedan od bitnih kriterija. Nema ljudskih prava ako nema države. Nema ljudskih prava ako nema državnih institucija. Mi možemo priče pričati, teoretski raspravljati, članke pričati, na ne znam kojim univerzitetima predavati o ljudskim pravima, ako mi nismo ... napravili državu i nismo stvorili državne institucije, a pojedinci koji su na listama nisu u tom pravcu radili, onda za mene oni ne ispunjavaju određene kriterije, po mom mišljenju, i ja za takve ljude neću, neću dati svoj glas.

Iz tog razloga, još samo jednu rečenicu i neću više, mislim da je tajno glasanje – neko volio to ili ne volio, na stranu transparentnost, priča o transparentnosti treba da bude transparentno ovo, transparentno ono – najdemokratskije pravo svih ljudi je tajno glasanje. I ako ja idem na bilo koju funkciju, i ako idem na bilo koji izbor, ja najviše volim da o meni tajno ljudi glasaju. Jer time pokazuju da li sam ja ustvari ono što mislim o sebi, ili sam ono što drugi misle o meni. Prema tome ne treba se bojati ni tajnog ni javnog glasanja. Znači, s jedne strane, imamo tajno glasanje koje omogućuje ljudima da iznesu svoje mišljenje demokratsko, koje je u svim zemaljama svijeta najveći čin demokracije, tajno glasanje, inače ne bi izbori bili tajni, nego bi bili javni, a, s druge strane, imamo opet transparentnost za koju se određeni ljudi bore. A šta je u suštini transparentnost? To je opet pitanje njihovog pogleda na transparentnost, moga pogleda i drugih ljudi.

Znači, da budem kratak, glasat ću po svojoj savjesti. Neću glasati po političkim... implikacijama ili nekim političkim. Na kraju krajeva, u demokratskim strankama, pa kakva je i naša stranka, rečeno je da mi možemo da glasamo prema svojoj savjesti za određene ljude.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika: uvaženi zastupnik Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Replika je kolegi Kalabiću. Prvo, u pravu ste da se ja za svoje izlaganje detaljno pripremam, na koji način to je moja stvar. Nikada nisam ovdje iznosio svoje mišljenje po bilo čijoj narudžbi, to je valjda očito. Šta mislim o radu Ad hoc komisije, također sam potpuno transparentno i otvoreno rekao. Od toga da sam ... razočaran time da od šest članova ove komisije nema niti jednog iz opozicije, to valjda dovoljno o nečemu govori. Rekao sam gdje je ova komisija dobro odradila posao, mislim da je pogriješila u onom dijelu gdje sam rekao itd.

Ovdje u ovom domu mi smo se uvjerali da postoje specijalci za režiranje političkih predstava. Te političke predstave ... i ja sam prinuđen gledati, ali nemojte tražiti od mene da aplaudiram tim predstavama. Valjda imam pravo i ja iznijeti ... transparentno svoje mišljenje i svoje gledanje na sve stvari.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Džaferović: replika.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Predsjedavajući, kolegice i kolege, mi smo duboko uvjereni da je zapravo u ovoj situaciji najdemokratskiji način javno glasanje. I želim samo, nije to replika mom uvaženom kolegi Ajanoviću, samo da kažem da se ne može generalno kazati da je tajno izjašnjavanje najdemokratskiji vid izjašnjavanja. Moramo gledati o kojoj situaciji, kada se radi, kada, po mom skromnom znanju i sudu, nosilac suvereniteta, građanin ove zemlje, odlučuje, onda on treba tajno da odlučuje i on odlučuje tajno na izborima. Ali kada mi kao zastupnici tog suvereniteta, tajno izabrani, ovdje odlučujemo, onda treba da odlučujemo javno i to je najdemokratskije da građani, oni koji su nas ..., to svoje pravo vide kako smo mi ovdje u Parlamentu odlučivali. I to je suština. I nemojte da ove dvije stvari miješamo i zbog toga smo se mi opredijelili da tražimo, odnosno da se usprotivimo prijedlogu Ad hoc komisije da se ovo glasanje ... obavi tajno, jer mislimo da to nije uredu.

Ja sam malo istraživao i druge sisteme i vjerujte da stvari dotle idu, tamo u zemljama zapadne demokratije, gdje postoji tajno izjašnjavanje, ja sam išao, dakle bavio se tim pitanjem, pa pitao zašto kod vas taj institut postoji još uvijek. Odgovor je npr. u jednoj zemlji kada je to nastajalo: tajnim glasanjem željelo se zastupnike osloboditi od uticaja monarha, istovremeno kada su nastajale u okviru monarhija parlamentarne demokratije. Zbog toga je to nastalo. Mi imamo građane i mi njima moramo javno ... da odgovorimo na to pitanje.

Toliko. Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem. Replika: uvaženi zastupnik Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Evo, mislim da je druga, ali je na više govornika, pa ću pokušati biti kratak. Ovo što je rekao kolega Dolić? Koliko ja znam, građani ove zemlje, različite institucije, međunarodne, domaće i svi ostali, traže od Parlamenta, od Predstavničkog doma da izabere ombudsmene, oni ne traže to od većine ovdje. Nigdje ne piše da se traži da parlamentarna većina bira ombudsmene.

Traži da Predstavnički dom izabere ombudsmene. I, svako onaj ko je član Predstavničkog doma, valjda ima neku obavezu da u ovom učestvuje ili da kaže da nema. Mislim, nije to sporno. Koliko ja znam da se od većine to nigdje ne traži.

Što se tiče izjašnjavanja, gospodin Džaferović je izveo jednu teoriju, ali mislim da ona nije tačna. Kad bi tražili od građana da javno glasaju, vidjeli bi na kakve bi otpore izašlo, zato što tajno glasanje ima svoje vrijednosti i to je jedna demokratska tekovina i ne treba niko od toga da bježi. Suvereno pravo upravo takvim tajnim glasanjem je dobio i sam poslanik da suvereno odlučuje na koji će način glasati. I, ako odluči i na jedan i na drugi način, sve je demokratski. Znači, ne treba da bude primjedbi. Kad je u kojoj situaciji primjerenije, Predstavnički dom odluči o tome, ali i u jednoj i u drugoj situaciji je demokratski, jer to poslanici odlučuju, i oni znaju zašto im je jedno ili drugo glasanje. Oni su ti da imaju mogućnost da to, da to biraju. Kao da je jedini uticaj bio monarha. Kao da nema danas drugih uticaja od kojih isto tako žele nekad poslanici da se zaštite. Imaju pravo na to i mislim da je naprotiv. Mogu ja da kažem primjedbu da javno glasanje može da bude nekada podloga za određenu vrstu pritiska na poslanika. Poslanik je izabran suvereno da odlučuje bez pritiska i bez bilo kakvih primjedbi sa strana, a svi imaju pravo da se s tim slože ili ne slože.

Što se tiče svih ovih priča oko Vite Popovića, čovjeka koji je sasvim uredno kandidovan, ispunio sve uslove i rangiran, koliko ja znam da je to aktuelni ombudsman BiH. I to će stajati zapisano da je to ombudsman BiH, da je biran ovdje, da je biran od više stranaka, od svih naroda, i ne znam šta se to odjednom desilo, pa sad odjednom neka druga priča. Gdje je bila ranije ta priča? Znači, to je potpuno legalan kandidat koji može danas biti izabran. Ne mora, a može biti izabran. I mislim da ne treba oko toga stvarati pretpostavku nikakvu da je on po nečemu sporan ili sporniji od drugih kandidata. Svačije je pravo da odluči. On je u najužoj konkurenciji potpuno legitimno a za razliku od drugih on je izabrani ombudsman, koji očito dosad nikome nije smetao. Tek kad trebamo birati novog, sjetilo se, normalno, i to je jedna vrsta kampanje, da može da smeta i da bude izabran neko drugih.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika: uvaženi zastupnik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Vi se uporno trudite, dakle iz sjednice u sjednicu, da moje iskrene napore da neku stvar pojasnim, ne pretendujući uopće da Vi nju prihvatite ili ne prihvatite, mogu Vam ja dati, evo imam ja još jednu, nikakav to problem nije, ... trudite se da zapravo na neki način karikirate. Ja želim samo da Vam kažem da na taj način nećete uspjeti iskarikirati mene i moje stavove. Vjerovatno ćete uspjeti iskarikirate sebe i Vaše stavove, a to je već Vaš problem, to nije moj problem.

Toliko. Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Ima li još neko raspoložen za repliku? Za sada nema.

Sljedeći je prijavljeni za raspravu uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja prvo zaista želim reći da me djelimično iznenađuju ove brojne replike na relaciji SNSD – SDA – Stranka za BiH, a ... reći ću i zašto me iznenađuju.

Naime, formirana je Ad hoc komisija. U tu komisiju su imenovani predstavnici određenih stranaka i pretpostavljam da u toj komisiji nisu nastupali kao nezavisni kandidati već kao predstavnici svojih političkih partija i da su u toj komisiji zastupali stavove svojih političkih partija. U toj komisiji, da budem još precizniji, nalaze se četiri vladajuće stranke: SNSD, Stranka za BiH, SDA i HDZ. I istine radi treba ovdje naglasiti da mi danas raspravljamo i o Izvještaju koji je ova Ad hoc komisija dostavila Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. I zato bi bilo dobro vratiti se na tačku dnevnog reda i podsjetiti da je zadatak ove Ad hoc komisije za imenovanje tri ombudsmena u Instituciju ombudsmena za ljudska prava BiH bio da pripremi i objavi javni konkurs za imenovanje, i nakon toga, nakon, dakle provedene procedure, utvrdi listu kandidata. Uslove javnog konkursa ova komisija je, je li, utvrdila na osnovu zakona. Javni konkurs je objavljen, kao što nam je poznato, u februaru, rok za prijave istekao negdje u martu i na javni konkurs se prijavilo oko 26 kandidata. Kao što nam je dostavljeno u Izvještaju, to je vrlo bitno naglasiti, Komisija je pojedinačno i detaljno razmotrila svaku prijavu od svakog kandidata koji je konkurisao. I, između ostalog, Komisija nam je navela da je utvrdila od tih 26 kandidata da samo jedan kandidat ne ispunjava formalne uslove javnog konkursa. Radi se o kandidatu Rasemi Mehagić. To je utvrdila ova Ad hoc komisija koja je na sjednici 17. juna 2008. godine utvrdila prijedlog liste kandidata i evo danas o tome govorimo na sjednici Predstavničkog doma.

Ja prvo želim reći da je izbor ombudsmena prijeka potreba BiH, pogotovo ako imamo u vidu da ni u jednoj Evropskoj zemlji u poslednjih 13 godina nismo imali tako masovne i drastične oblike kršenja ljudskih prava kao u BiH. To je vjerovatno razlog zašto je ovo trebalo uraditi znatno prije, ali i postaviti možda jedno pitanje: Ko snosi odgovornost, zašto toliko dugo u BiH nemamo ovu vrlo važnu instituciju? No, potrošeno vrijeme da smo barem iskoristili kvalitetno, bilo bi makar malo utješno na kraju, međutim, kao što vidimo, ni toliko izgubljeno vrijeme očigledno nije pomoglo. Moram reći da na ovoj listi kandidata ima nekih potpuno neprihvatljivih kandidata za Instituciju koja treba da štiti i brani ljudska prava građana BiH. Da ne govorim sada o tome koji su bili kriteriji za bodovanje, jesu li oni poslanicima dostavljeni, ti kriteriji itd., ali zaista postavlja se pitanje kako je uopšte moguće da na ovoj listi kandidata imamo ovog kandidata pod rednim brojem 4. Radi se o gospodinu Vitomiru Popoviću.

Postavlja se pitanje šta su radili članovi Ad hoc komisije, predstavnici četiri vladajuće političke stranke, kada su uvrštavali ovog kandidata na listu za Instituciju, je li, ombudsmena koji treba da štiti ljudska prava. Izgleda da članovima Ad hoc komisije nisu pomogle ni desetina dokaza u medijima, pa čak i videosnimak koji smo svi u BiH nekoliko puta mogli da vidimo, šta se poručuje medijima u BiH. Stoga i smatram da je ovakav prijedlog jedan šamar bosanskohercegovačkoj demokratiji, šamar Instituciji ombudsmena za ljudska prava i da je ovo sigurno degradacija i diskreditacija ove institucije. Prosto je nevjerovatno da niko iz ove komisije nije postavio pitanje brojnih medijskih natpisa koji govore o pojedinim ličnostima. Zahvaljujući toj komisiji, ja moram reći da je i gospodin Vitomir Popović danas legitimni kandidat koji se nalazi na listi, a cijela država jako dobro zna šta je taj čovjek, da ostavimo sada ovaj dio ratne prošlosti, da uzmemo samo u posljednjih nekoliko godina šta se događalo, da je javno, je li, za što postoji i videodokaz, videosnimak, poručio da jedan od novinara u ovoj zemlji zaslužuje metak u čelo. Kada to svi dobro znamo šta se događalo i o kakvim ljudima je riječ, ja se pitam je li članovi ove komisije to nisu znali ili nisu htjeli da znaju.

Postavljam također pitanje: Da li bi i u jednoj evropskoj zemlji, da se dogodilo nešto i približno ovako drastično kao što je ovo o čemu sam maloprije govorio, da li bi on mogao biti kandidat za bilo što, a ne samo za ... kandidata, odnosno za Instituciju ombudsmena koji treba da štiti ljudska prava građana BiH?

Bez obzira na ishod današnjeg glasanja, ja mislim da je ovo već u ovom trenutku velika blamaža što je ovo došlo uopšte do ove faze kandidature. Mislim da se ovo nikako nije smjelo dogoditi i pozivam Predstavnički dom Parlamentarne skupštine da ispravi grešku i prije glasanja skine ovog kandidata. Također, moram reći da sam iznenađen sa idejom o tajnom glasanju. Tajno glasanje zaista nekada jeste u funkciji demokratije, međutim tajno glasanje danas ne bi bilo sasvim sigurno u funkciji demokratije, bilo bi u funkciji sakrivanja pravog lica svih nas koji sjedimo ovde u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, dakle svakog od nas pojedinačno, a posebno od onih koji donose odluke većinom, najčešće preglasavanjem. Uostalom, i ovu komisiju su izabrali tako da nijedno mjestno nisu mogli dodijeliti nikome iz opozicije. Stoga smo zaista protiv bilo kakvog tajnog glasanja. Nema razloga da mi ovde ne pokažemo svoj stav o ovom pitanju javno i transparentno, uostalom kako to i radimo na prethodnim tačkama dnevnog reda.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Zorić, pa Bahtić.

VINKO ZORIĆ:

Ja moram ispraviti kolegu Bećirovića koji je ovdje kazao na početku da se Ad hoc povjerenstvo sastojalo od predstavnika četiri političke stranke i on je onda nabrojao, rekao je iz SDA, SNSD, Stranke za BiH i HDZ. To nije tačno. Dakle, ja sam član HDZ 1990. i nije bio ni jedan predstavnik, a stranka koju je on ovdje spomenuo HDZ – ta stranka ne postoji u BiH.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Bahtić: replika.

SADIK SADO BAHTIĆ:

... ovde, toliko kolega Bećirović atak na rad Ad hoc komisije, hoće on da kaže njihovo licemjerstvo iz SDP-a. Kaže, političke stavove odobrile su ad hoc komisije. Vjerujte, nikakvih političkih stavova nema, pogotovo kada je u pitanju ... redoslijed. Eto, ja prvi kažem da nisam zadovoljan bodovanjem; da je bilo kakvih političkih, bio bi moj komšija, moj kolega, moj cimer iz studentskih dana; bio je tu – odustao je. Znači, nema uopšte veze sa političkim.

Kolega iz SDP-a kad se tako i vi, kako onda niste mogli kada je birana ovde Izborna komisija. Lidija Korač je bila prva, najviše bodova, isto neka ad hoc komisija i svi smo ovde šutili, a niste rekli. Sad je ta ista osoba, persona nosilac liste za Općinu Centar ispred SDP-a. A što tad niste to rekli da ima političke pozadine? Tada ste šutili. Sad vidite politička pozadina. Kako ste tako licemjerni, dvosmisleni? Budite uvijek dosljedni.

Toliko, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zastupnik Ajanović: replika.

EKREM AJANOVIĆ:

Ma ja bih htio da repliciram, jer to više puta gospodin Bećirović kojeg cijenim kao poslanika sa svojim pripremljenim diskusijama i sve ostalo, ali htio bih da mu kažem jednom da zauvijek zaboravi da u nekim partijama ne postoji da se prvo pročita šta će se govoriti, pa onda partija donese zaključak – možete to da govorite.

Spominjao si Stranku za BiH, SDA, SNSD itd. Izuzev predsjednika Kluba SDA, niko od diskutanata nije govorio u ime svojih stranaka, nego u svoje lično ime, a zapravo svaki poslanik ima pravo da iznese i svoje sopstveno mišljenje, i svoje sopstveno mišljenje. A ako misliš da bih ja u replici iznosio mišljenje stranke, onda se varaš. Onda bih ja tražio riječ da diskutujem, a ne da repliciram.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi zastupnik Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Pa dobro, ovaj dio replike koji se odnosi na komentar gospodina Zorića. On je vjerovatno želio da se bude tačno precizan pa da se kaže, je li, da ta četvrta stranka nije HDZ već HDZ BiH i hajde da to tako i konstatujemo.

Pa i ovaj dio koji se odnosi na repliku kolege Ajanovića, hajde, da i njega na neki način pokušamo prihvatiti, pa da evo ljudi su radili po svojoj ličnoj savjesti, nisu konsultovali stranke, ali jesu izabrani od stranaka itd. Ko hoće neka povjeruje u to, ko neće i ne mora! I to je njegovo pravo.

Međutim, šta hoću da kažem? Čudim se otkud se gospodin Bahtić javio za repliku. Pa jedina dva javna nasilnika u ovoj zemlji, Vitimir verbalni, a ovaj otišao korak dalje i poslije verbalnog pošao i na praktično nasilništvo, i ja sam barem očekivao zaista da će se suzdržati na ovoj tački dnevnog reda, da se neće solidarisati sa svojim bratom po ponašanju, Vitomir Popovićem, međutim nije mogao da otrpi i evo morao se javiti. I sad će on opet da se nešto javi itd. ali njemu, u principu, ne treba puno ni replicirati.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Jovičić prvo replika, pa onda.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, pa zaista ako iko želi u ovom parlamentu da otvorenih, što bi se reklo, karata igra, rekao sam vam – ljudi, nećemo stati. I Vi danas, gospodine Bećiroviću, pominjete tu priču, tjerate nas na inat. Inat nije dobar saveznik. Tjerate nas na inat da mi zaista stanemo iza gospodina Popovića, zbog vas. Ja vam želim da kažem, recite jednom šta želite od poslanika iz SNSD-a i našeg kluba. Ponavljam vam po stoti put, na svakoj tački dnevnog reda, nismo remetilački faktor, ne želimo komplikacije u BiH, želimo da budemo konstruktivni dio, ali ne možemo ni na jednoj tački da postignemo ono što želimo da je u interesu, a da vama to odgovara.

Gospodin Popović, ako već hoćete o njemu, je legitimni aktuelni ombudsmen. Pa ne može ova Ad hoc komisija biti i tužilac i sudija i da presuđuje je li on kriv za ovo ili ono. Dakle, on je učestvovao kao i svi ostali kandidati ravnopravno. I danas ste se okomili na gospodina Popovića kojeg ja, uzgred rečeno, ne branim, ali molim vas sa kojim argumentima dokazujete da je on nepoželjan za ovu funkciju? Ja vam još jednom želim reći, uvijek igram otvorenih karata i transparentno kažem, i ponavljam po hiljaditi put, nemojte nas tjerati u ovom parlamentu na inat koji nije dobar saveznik nikome. Nemojte zbog određenih animoziteta prema političkoj partiji iz koje mi dolazimo, zbog ovih i onih razloga, i našeg lidera koji vam je trn u oku, sve stavljati u taj kontekst. Pa danas nije Vitomir Popović uopšte interesantan. Danas je interesantno kako će poslanici iz SNSD-a nastupiti. I ja sam vam rekao jednom i umjesto da se zaustavite na tome što nije važno, vi sad do maksimuma želite da iskomplikujete situaciju i da nas onda, ponavljam po treći put i neću više, tjerate na inat da mi stanemo iza gospodina Popovića i da osporimo izbor ombudsmena. Nije nam to ljudi u interesu. Ostavite nas više na miru, kad vas mi ne diramo, što bi moja baba rekla: *ne diramo vas, pustite nas*. Imamo svoja ljudska prava, ali nam vi ugrožavate i poslanička i ljudska i građanska i ne znam kakva prava, što nam kandidujete sve one stvari koje nisu uopšte važne.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Bahtić: replika.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Kolega Bećirović spomenuo i ovu i da se vidi njihov način djelovanja: klasična montaža, ljudi su dva dana bili tamo plaćeni, upravo plaćeni od strane SDP-a i ako iko nema pravo da priča u ovom parlamentu o moralu i ljudskim pravima – nemate vi iz SDP-a. Otimačina, pljačka državne imovine, niste nikada vlasnici, koristite ta sredstva. Zašto ti podobni mediji vaši nisu nikada objavili da vi uzimate u zakup sredstva na koja nemate pravo. Pakujte, gospodo, već kofere, morate napustiti svi zgrade, svu imovinu! Dok sirotinja nema gdje da stanuje, vi uzimate pare za zakup. To je državna imovina. A ja se nikad neću bojati vaših udbaških i reketaških medija, a imovinu Saveza komunista ćete vratite svu s kamatom. To je državna imovina, ne udruženje građana. Ima, itekako, nemate pravo da pričate o moralu ovde ništa, dok ne vratite narodu ono što ste opljačkali. Vratite prvo narodu narodno, pa onda diskutirajte nešto o moralu i ljudskim pravima.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Bećirović: replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja prvo moram reći na ovu priču: s kojim argumentima tvrdimo da je gospodin Vitomir Popović nepodoban kandidat, da ne mogu postojati bolji dokazi od direktno objavljenog, je li, videosnimka koji jasno ukazuje šta jedan, evo, vi kažete ombudsmen za ljudska prava, poručuje medijima u ovoj zemlji ili bilo kojem čovjeku. Citiram ga, poručio je novinaru jedne bosanskohercegovačke televizije da zaslužuje „metak u čelo“. Ako je to nešto što treba ovoj državi, onda mi očigledno smo na dva različita pola.

A kada je riječ o ovoj klasičnoj montaži, taman se stišala ova priča oko Bahtića i njegovog nasilništva, ljudi pomislili da se je opravdao, isključen je iz Stranke za BiH, valjda ga nisu džaba isključili, i on opet, evo danas ponavlja tezu da je to bila klasična montaža. Čak ne vjerujem da bi gospodin Vitomir Popović rekao da je ono kod njega bila klasična montaža ali Bahtić je od njega otišao korak naprijed u svemu pa i u tome. Najbolje je u ovoj zemlji da vjerujemo ovakvim kao što su Vitomir Popović, Sadik Sado Bahtić, a da ne vjerujemo više svojim očima.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Belkić: replika.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, gospodine Bećiroviću, Vi ste od samog starta cijelu ovu raspravu usmjerili prema Vitomiru Popoviću, tvrdeći da Ad hoc komisija je trebala ga eliminirati u startu. Ja se potpuno s Vama slažem i smatram da je on nepodoban za ombudsmana. Međutim, Vi ste čovjek koji sjedi u Parlamentu, znate da moraju postojati određene procedure, da se mora pozvati na nešto, dakle morali su se u proceduri osloniti na neki dokumenat, odnosno neku presudu, a ne naš doživljaj. Dakle, ja se s Vama potpuno slažem, čovjek je nepodoban, vidjeli smo svojim očima, međutim čovjek je i danas ombudsmen. Dakle, imali smo priliku svi mi koji sjedimo ovdje podnijeti inicijativu da ga mi ovdje razriješimo, da ga mi ovdje razriješimo nakon svih tih situacija.

I na kraju, kada je riječ o Stranci za BiH i ombudsmenima, današnji sastav ombudsmana su izabrali neki drugi ljudi. Poslanici iz Stranke za BiH su bili protiv. I to su javno iznijeti stavovi, da su prepoznatljivi politički i da nećemo nijednog podržati: ni Popovića, ni Ljubića, ni Pašića. Provjerite u stenogramu ko je izabrao ova tri ombudsmana. Pa, provjerite Vi, Vi se bavite istragama.

NIKO LOZANČIĆ:

Nema više prijavljenih za replike. Rasprava, jeste li prijavljeni za raspravu? Je li za raspravu? Evidentiramo. Ja govorim, ovo su sve replike, mislim, tako da... Znači za replike nema više prijavljenih u ovom trenutku.

Sljedeći je za raspravu uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, ja lično mislim da mi danas ovaj posao trebamo završiti, formirati ovu instituciju, da je bolje da imamo formiranu ovu instituciju i izabrane ljude, nego da nemamo ništa od toga. To je znači jedna moja poruka.

S druge strane, ja mogu da kažem da ovdje na ovim listama ima zaista kandidata na sve tri ove liste, kandidata koji mogu svojim iskustvom i svojom profesijom uraditi onaj posao koji se traži od tih kandidata. Pa evo, počecu od ove srpske liste. Mi ovdje imamo dva univerzitetska profesora, imamo dame – i sasvim je svejedno – koje su radile ovaj posao i dokazale da znaju raditi taj posao, Branka Mijatović, Biljana Simeunović. Imamo uglednog advokata Ljubomira Sandića. Dakle, imamo jedan širi spisak ljudi od kojih se zaista može izabrati jedan.

Slična je situacija i sa ove liste kandidata bošnjačkog naroda. Ne bih ovdje prozivao nikoga pojedinačno ali, od ovih devet predloženih, sasvim sigurno da se može naći onaj kandidat koji može zadovoljiti interese svih.

Sa hrvatske liste, ja bih želio da podsjetim da smo mi već jednom imali glasanje da je jedan od kandidata izabran i to dobrom, dobrom većinom. Ja lično mislim da se ovde ne radi sad ponovo u Parlamentu o drugim ljudima koji će glasati i evo ja se unaprijed opredjeljujem da ću glasati onako kako sam već glasao i prvi put, podržavajući onog kandidata koji je bio dobio većinu.

Ali želim malo da se osvrnem i na ove neke kritike, prije svega usmjerene ovoj Ad hoc komisiji. Pazite, imajte u vidu da je ova komisija radila na osnovu zakona i osnovu propisa koji vrijede za izbor članova ove institucije, o kojoj je ovdje riječ. Mi možemo da govorimo o njihovom neprofesionalnom pristupu, ako su prekršili neki od tih članova i nisu postupili u skladu s tim. Ja koliko sam mogao da vidim – nisu prekršili nijedan član. Prema tome, sa te tačke gledišta, oni su profesionalno uradili svoj posao. Da su se rukovodili ovim nekim diskusijama koje smo slušali – ljudi imaju pravo da diskutuju – onda bi to bila ocjena i po umjetničkom dojmu, kako je to lijepo formulisao; doduše, on je zamjerio da ovdje ima umjetničkog dojma. Ovdje upravo nema umjetničkog dojma niti je smjelo da bude kod njih umjetničkog dojma, a svakom od nas je sad dato za pravo da on iznosi i neke svoje kriterijume, ispoljavajući svoj odnos prema pojedincu i prema instituciji i pokušavajući da djeluje i na druge da i oni prihvate njegov odnos. Dakle, i to je pravo, da se razumije.

Prema tome, još jednom da zaključim. Komisija je, po meni, uradila profesionalno svoj posao. E, druga je stvar, dragi prijatelji, što mi kad donosimo zakone, kad donosimo propise, onda se često ne pitamo šta to radimo. Ja ..., da budem vrlo eksplicitan, kad bih se ja pitao, ne bih dozvolio da u Instituciju ombudsmena bude izabran nijedan evo budući ombudsman koji je član i to član organa neke političke stranke. Ali to je moj odnos. Ja nisam imao priliku kad je bio zakon da izrazim se prema tome. Mi smo imali u ovom parlamentu za jednu poziciju koja je još, kako da kažem, kako da nađem riječ, još kritičnija po ovom pitanju stranačkog pristupa, Ustavni sud; mi smo imali situaciju da smo nekoga ko je sjedio u tom parlamentu – izabrali. Ali, zakon je takav i mogli smo. Ja ne kritikujem što je to urađeno. Ja samo pozivam hoćemo li mi sjesti jednom, pa da vidimo kako isključiti takve mogućnosti zakonima, propisima i slično, da ne dođemo u takve pozicije.

I još bih se jednom osvrnuo, mislim da nije dobro što smo ovdje previše etiketirali neke ljude, pozivajući se i na neljudska vremena, ako bi, ja neću nikoga ovdje pojedinačno da pominjem; ako bi se sad pozivali na neljudska vremena koja su bila, mogli bi sa sve tri ove liste naći kandidata koji su zdušno podržavali politike koje su nas dovele do neljudskih vremena i politike koje su učestvovala u tome. Neću da prozivam nikoga. Prema tome, nije dobro što se evo dobar dio vremena potrošilo i na ovaj dio.

Dakle, da rezimiram. Komisija je uradila profesionalno svoj posao. Na nama je sada da se opredijelimo. Imamo širok spisak predloženih kandidata i zaista bi bila ružna poruka ako danas ne bi završili ovaj posao.

Hvala vam. I, predsjedavajućeg bih zamolio. Bilo bi zaista zgodno da kad najavite jednog govornika da kažete slijedećem koji je po redu da se pripremi, da ne bi izišao iz sale.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Dobro je da ste unutra ovde. Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Zlatko Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ko je iza mene? Pa mislim, meni nije važno ko će.

NIKO LOZANČIĆ:

Hadži Jovan Mitrović je iza tebe, da znaš.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ne, nije, ne tražim ja to radi sebe. Hvala lijepo. Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući. Pa neću dugo, samo bih htio nekoliko stvari da kažem, uvažavajući ono što je do sada rečeno, naročito što je rekao kolega Denis Bećirović ispred našeg kluba, to neću ponavljati. Žao mi je što predsjednice ove komisije ovde nema. Mislim da bi bilo dobro, prije nego dođemo do tog nekog tamo glasanja, ako se opredijelimo da idemo danas na glasanje, da ipak znamo koja pravila igre su pred nama i da se o tome na vrijeme odredimo.

Prvo pitanje je pitanje tajnog glasanja i tu očigledno da ćemo se moći odrediti. Jedni su za, jedni su protiv. I kad dođe do glasanja, morat ćemo se javnim glasanjem odrediti da li smo za tajno ili javno. I to nije sporno.

Međutim, gospodine predsjedavajući, mislim da je ova komisija bila dužna, žao mi je što nije to napravila, da nam, između ostalog, pojašni dvije stvari. Prvo, kako su oni došli do ovih bodova. Jasno je u ovom poslovniku njihovom koji su usvojili na samom početku. I dosta je dobro što su usvojili taj poslovnik jer je transparentnost bila veća nego što bi bila bez takvog poslovnika i onoga što možemo da vidimo iz dodatnih materijala. Mi iz tog poslovnika smo mogli da vidimo kakvi su bili kriteriji, koji su, kako su oni bodovali te ljude i mogli smo da vidimo da je svako mogao: dobio od 0 do 30 poena imajući u vidu kakvo mu je iskustvo zaštite ljudskih prava. Također smo mogli da vidimo da ugled i moralni lik kandidata je također mogao da ima od 0 do 30 poena. Također smo mogli da vidimo iskustvo u struci od 0 do 30 poena. I mogli smo vidjeti iz Poslovnika da su oni, ja pretpostavljam da su oni to i radili ... da je intervju bio od 0 do 30 poena. Tako je svaki od šest članova Komisije mogao da da ljudima od 0 do 120

poena. Vjerovatno nije mogao 0 jer imao je bar neko iskustvo u struci, inače ne bi prošao formalni kriterij. Tako da maksimalno je kandidat mogao imati 720 bodova.

Vidimo iz ovih kriterija kako su dati da ustvari jedino iskustvo u struci je manje-više mjerljivo. Mogu se napraviti neki ali ova tri ostala parametra: ugled i moral, iskustvo u zaštiti ljudskih prava i intervju, izgleda, da su bili ipak stvar slobodnog sudijskog uvjerenja, kao što se moglo govoriti jer ovde vidimo iz redoslijeda kandidata da je evidentno da neki kandidati koji su dobili veliki broj poena, neću da govorim o ugledu i moralu, ja govorim o ovom iskustvu zaštite ljudskih prava, evidentno je da su dobili toliki broj poena u zaštiti ljudskih prava, bar iz ovoga što smo mi ovdje vidjeli, nemaju neko veliko iskustvo.

S druge strane, mislim, gospodine predsjedavajući, da ovde imamo jedan broj kandidata koji, jer kad uzmete opšte uslove, opšte uslove, zadovoljio bi skoro svaki građanin; posebne uslove je zadovoljio svako onaj ko je građanin ove zemlje, koga trenutno sud ne tjera i koji ima, koji je diplomirani pravnik, koji ima preko 10 godina iskustva kao pravnik. Dakle, uslovno rečeno, ti opšti i posebni uslovi su takvi uslovi da objektivno ima nekoliko desetina hiljada ljudi koji ovo zadovoljavaju, a ovde ... najodgovornije funkcije za zaštitu ljudskih prava u zemlji. Dakle, ovi kriteriji dodatni koje je ova komisija usvojila su trebali ustvari da klasificiraju baš one ljude koji imaju iskustvo iz zaštite ljudskih prava, jer ne bismo ih za nešto drugo nego baš institucija koja je kreirana radi zaštite ljudskih prava.

Ja dozvoljavam sebi da ne znam dovoljno i zato mi je žao što nam ova komisija nije dala malo detaljniji uvid u ovaj način bodovanja, ne samo broj bodova u sumi nego bodovanja po ljudima, pa da vidimo kako se recimo moglo desiti, također uopšte mi nije jasno, evo mogu vam uzeti bilo koja tri kandidata, proberite, pa da vam postavim nekoliko pitanja. Ja za razliku od nekih kolega koji ovde imaju običaj da kažu: *pošto ste vi, baš vi, protiv čovjeka, onda ćemo mi biti za njega*. Odmah da znate, mi nećemo biti ni ... za koga, ni protiv nekoga, zato što je neko za njega ili protiv njega. Mi ćemo biti za neke ljude ili protiv nekih ljudi i imamo ... Žao mi je što nemamo više elemenata da donesemo kvalitetne odluke, jer sam uvjeren da ovde ima jako kvalitetnih ljudi i ne trebamo valjati u blato sve te ljude zato što tražimo mane nekih od njih zbog toga što nismo dovoljno informisani.

Dakle, ja se nadam da neću napraviti propagandu ili nekoga eliminisati ako kažem nešto pohvalno ili nešto loše za neke od tih ljudi. Ali možete da vidite ovde da imate ljude koji evidentno nemaju i mislim, da budemo načisto, očigledno gospoda iz SNSD-a više nisu za Vitomira Popovića. Imaju svog drugog kandidata koji je napisao ovde da je član Opštinskog odbora SNSD-a. Taj je izgleda, što kažu, spreman ovde da utrči za ombudsmena. Ali to je ono o čemu je kolega, je li, govorio. Dakle, zakon ne sprečava da neko, zato što je član rukovodstva neke stranke, bude ombudsman, ali na nama kao Parlamentu je da ukoliko vidimo da ima isto tako kvalitetnih kandidata koji nemaju političku ... da se onda opredijelimo za njih.

Ja bih volio da prije nego okončam raspravu da nam predsjednica Komisije ili neko ispred Komisije da odgovor na nekoliko pitanja. Koja je, šta se očekuje, zašto nam je poslano ovo pismo Rafija Gregorijana i ambasadora Dejvisona, zašto nam je poslano? Je li Komisija to imala u vidu? Je li Kolegij imao to u vidu?

Naime, ovde gospodin Gregorijan i gospodin Dejvison jasno kažu da oni podržavaju ovaj rad i da oni smatraju da bi bilo dobro da Parlament izabere one koji su dobili najviše bodova. Ako je to tako, mi imamo ovde mali problem i zato bih volio da mi se razjasni, bez obzira da li je

tajno ili javno glasanje. Kako se ovde mislilo glasati, bilo tajno, bilo javno, da li to znači da ćemo svi mi dobiti mogućnost da svako od nas ponaosob zaokruži tri čovjeka sa ove liste od ukupno 24 čovjeka? Da li ćemo zaokružiti samo tri čovjeka? To bi bilo prirodno. Tim više što vi jako dobro znate da ovde, ovde se radi o izboru ombudsmena zaštite ljudskih prava, neću govoriti o Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i sloboda, to svi jako dobro znamo o čemu se radi. Ovde imamo objektivno četiri grupe kandidata. Kandidat, odnosno kandidatkinja iz grupe četvrtе spada u osobe koje su među prvih troje po broju bodova. Moje pitanje: Da li kandidat iz reda ostalih može biti izabran samo ako propadne prethodnih 22 kandidata ...? Vidite šta kažu ljudi ovde: to je stav, politički stav. Ne može nikako biti iz reda ostalih. Eh, onda ne, nije zakon, zakon je, molim vas, vrlo jasan. Ja bih vas zamolio da pročitate Zakon o ombudsmenima, odredba člana 8. stav 7. Zakon o ombudsmenima za ljudska prava BiH, kaže, *da ombudsmen se imenuje iz tri konstitutivna naroda, bošnjačkog, hrvatskog i sprskog, što ne isključuje mogućnost imenovanja iz reda ostalih.* (Tačka, kraj citata).

Dakle, molim vas, mi sada, ako ovaj parlament u startu kaže da ne može biti izabrana Vera Jovanović, ja govorim o Veri Jovanović kao kandidatu koji se deklarirao kao ostali, koji spada među prva tri po broju bodova, ako Vera Jovanović ne može biti izabrana u ovom parlamentu, onda to nije rušenje Ustava ove zemlje, to je čak i rušenje principa na kojima počiva Institucija ombudsmena, jer ombudsmen treba upravo da brani od takvog siledžijskog ponašanja po kojem neko je diskriminiran zato što je iz reda ostalih. Dakle, da to razjasnimo. U startu smatram da moramo razjasniti kako će biti birana ova tri čovjeka, ove tri osobe. Ja ću nastaviti.

Molio bih zato, gospodine predsjedavajući, iz razloga zbog kojih su već i neki kandidati odustali i zbog toga što bojim se da ulazimo u jednu ravan iz koje možemo samo diskreditirati i sebe i Instituciju ombudsmena i otvoriti novu nepotrebnu polemiku u javnosti i među nama, molio bih zato ... prije nego pređemo na glasanje, da nas neko, da li ova komisija, da li Kolegij, da pred nas iznese različite modalitete glasanja pa da o tome porazgovaramo, pa da se o tome onda ovaj parlament izjasni koji modalitet glasanja. Moje lično mišljenje: jedino što do sada iz ovoga proizilazi je da svako od nas, što javno, što tajno, se opredijeli za tri osobe i one tri osobe koje budu imale najviše glasova, a pri čemu među te tri osobe ne mogu biti dvije osobe iz jednog naroda. Dakle, to je jedan modalitet.

Drugi modalitet je da pobrojimo sve osobe od prve do zadnje po broju bodova, i da se onda svi izjasnimo, prvi po broju bodova za – protiv. Koje prve tri osobe dobiju većinu za, a pripadaju različitim narodima, onda je to modalitet. Ali da se ide na neki treći način, svaki treći način bojim se da je neustavan i suprotan Konvenciji o ljudskim pravima i otvara mogućnost dalje manipulacije što u krajnjoj konsekvenci vodi ka većoj diskriminaciji u ovoj zemlji nego što je potrebna da bude kod izbora ljudi koji treba da štite običnog čovjeka od diskriminacije.

Ne želim svjesno da ulazim u analizu pojedinih kandidata. Ja moram priznati da ovde ima vrlo eklatantnih primjera u kojima je evidentno da su, evo da ne bi neko bio ovde, da ne bi bio pogrešno shvaćen, evidentno je da su četiri, samo četiri stranke i sve četiri iz koalicije vladajuće bile uključene u ovo. I, još jednom želim da kažem da je to samo radi stenograma ni radi čega drugog. Znam ja da vi to nećete promijeniti, da je to suprotno samom principu onoga o čemu mi pričamo, ali to je posebna priča.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Halid Genjac.

HALID GENJAC:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege i kolegice, cijenjeni gosti, govorimo o Instituciji ombudsmena, nadam se da smo svjesni značaja te institucije u ovom trenutku i ubuduće i značaja institucija koje su vezane za Instituciju ombudsmena. Brižljivo smo donosili Zakon o ombudsmenu BiH i brižljivo gradili instituciju konkursa i imenovanje ove komisije i mislim da je uglavnom Komisija taj posao dobro obavila.

Sve ono što smo uradili oko ovog pitanja, vrlo značajnog pitanja, mislim da se u dobroj mjeri, po, barem, mom mišljenju, može diskreditirati tajnim glasanjem. Zašto? Legitimno je pravo parlamentarne većine ili većine unutar te parlamentarne većine da kreira većinu koja će izabrati na Predstavničkom domu te kandidate, jer tako je zakon predvidio: da Predstavnički dom bira većinom. Međutim, mislim da to treba učiniti javno i da sve što je urađeno i što se radi u vezi sa Institucijom ombudsmena treba da se radi javno, transparentno iz razloga da bi se Institucija ombudsmena, sam ombudsmen, institucija konkursa sačuvala za budućnost.

Tajnim glasanjem možemo doći u poziciju da sve ono što treba da promovira ugled i moralni lik i javni ugled kandidata da ustvari promovira nešto drugo i da se u budućnosti za instituciju konkursa za ombudsmena promoviraju neke druge mogućnosti. Naime, moguće je da se neki kandidat dopada jednoj stranci, drugi drugoj stranci, treći trećoj i onda stranke međusobno glasaju za kandidata po principu: ja ću za tvog, ti ćeš za mog, ne zato što je taj najbolji nego zato što ćeš ti glasati za mog kandidata. Neće se to spriječiti ni javnim glasanjem ali ako se to radi, ja mislim da to treba učiniti javno, otvoreno, ne krijući se iza institucije tajnog glasanja, iza neke mistifikacije, da bi i mi, recimo, imali priliku u budućnosti, kao što Stranka za BiH maloprije reče, mi smo glasali protiv ovih ombudsmena trenutno. Šta će kandidati koji, ili poslanici koji imaju taj čin odgovornosti u nekoj budućnosti reći za neke kandidate ako se pokažu da nisu dobri. Neće moći ni dokazati da su glasali protiv njih.

Dakle, javnim glasanjem nećemo sva zla spriječiti ali ćemo javnim glasanjem promovirati činjenicu i pristup da svaki poslanik pojedinačno i svaka stranka pojedinačno suočava se sa principom odgovornosti za rad i odgovaranje za rad onih koji budu izabrani. Ja mislim da to moramo priuštiti poslanicima i strankama, prije svega poslanicima kao odgovornim činiocima u ovoj Parlamentarnoj skupštini. Mislim da svaki drugi princip i svaki drugi pristup nema nikakvog obrazloženja. Uostalom, tajno glasanje u Parlamentarnoj skupštini je predviđeno samo izuzetno kad se donese odluka. Apsolutno ne vidim nijedan razlog da se u Instituciju ombudsmena koju čine najugledniji ljudi u BiH, koju bi trebalo da čine najugledniji ljudi u bosanskohercegovačkoj javnosti, koja treba da se izabere ovde, da izaberu poslanici – da se to vrši tajno.

Iz tog razloga, ja recimo, ako bude tajno glasanje ću se izuzeti iz glasanja jer je to jedini način da ne preuzimam nečiju tuđu odgovornost.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Savo Erić.

SAVO ERIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja ću pokušati da budem kratak i dva pitanja su za mene veoma važna. Znači, jedno pitanje, ko će biti ombudsmen iz srpskog naroda i čije sam ja povjerenje dobio i kao poslanik zastupam interese tog naroda i mislim da je to realno da bude javno. Kad smo glasali prošli put za revizora, mijenjamo Poslovnik onako kako nam odgovara ili kako bi izbjegli odgovornost. Znači, nema potrebe da ne budemo transparentni i jasni. To je jedno pitanje.

I drugo, mislim da, pogotovo kad su biografije kandidata iz drugog naroda, znači treba da kažemo čime se rukovodimo i svoje mišljenje i činjenice a ne bih se složio sad da idemo na izgovaranje ružnih riječi i blaćenje i pogotovo iznošenje neistina koje nisu dokazane. To je ružna poruka a i ružan način rada ovog parlamenta i bježanje iz stvarnosti za koju sigurno moramo snositi mi i javnost.

Što se toga tiče, znači ja sam da glasamo po Poslovniku kako jeste, nikakvo tajno glasanje. Neka svako se izjasni kako treba.

Kad su u pitanju kandidati iz reda srpskog naroda koji su dali svoje kandidature, biografije, ja sam se opredijelio i prema biografijama i prema iskustvu i, evo javno ću reći da, znači SDS, naš klub će glasati za Vitomira Popovića, znači na osnovu njegovog iskustva, rada, biografije i pogotovu zato što je on već aktuelni ombudsmen i nadam se da će zastupati interese i u narednom periodu srpskog naroda iz koga je i predložen. Znači, on je i predložen iz reda srpskog naroda. A da će oni uticati mnogo na ljudska prava o kojima mi pričamo i zalažemo se, svi mi to ovde znamo da neće mnogo uticati, jer nisu ni do sada mnogo uticali, i sigurno i za ovoga našeg mandata neće mnogo uticati. Znamo koje su sfere vladavine u ovoj zemlji.

Zbog toga predlažem da se mi izjasnimo a ko dobije najveći broj glasova, činjenica, da se moramo pomiriti s tim i znam da svako od nas ima svoje neke kandidate koje je zamislio ili za koje lobira i za koje je zadužen da znači dođe do pozitivnog rezultata, mora se pomiriti sa činjenicom da je tako faktičko stanje kako će biti na osnovu glasanja.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Evo, pošto je bilo dosta pitanja vezano za rad ove komisije, ja sam preuzeo obvezu ... umjesto kolegice Hadžiahmetović da dam i neke komentare, pa evo ja ću najaviti sebe.

Dame i gospodo zastupnici, uvaženi gosti, moram reći da je vrlo interesantno bilo pratiti današnju raspravu iz nekoliko razloga. Prvo, što imam dojam da mi svjesno ili ne, ovisi kako nam je kad treba, vršimo zamjenu teza i kada to nema nikakve potrebe. Ovde danas je toliko toga izgovoreno na račun ovog Ad hoc povjerenstva kao da su ga birale parlamentarne stranke zastupljene u ovom domu. Ne znam zašto, iz kojih razloga zanemarujete činjenicu da ste vi

izabrali tri člana u to povjerenstvo i da je Dom naroda, a ne političke stranke, izabrao još tri izaslanika u to povjerenstvo. Znači, moram to reći kao jedan od članova tog povjerenstva i kao jedan od zamjenika predsjedatelja tog povjerenstva. Jasno je da mi naviknuti da stavljamo primjedbe kad očekujemo, ne znam opet temeljem čega, da možda neće biti baš onako kako je to po mojoj projeciranoj volji, pa unaprijed opaučimo po svemu i svačemu, ne bi li eto ko promijenio, ne znam ni ja, ono što je možda mislio raditi danas ovde.

Transparentnost! Vi ste znači dali zadaću ovom povjerenstvu, vi i drugi dom Parlamentarne skupštine. Ovo povjerenstvo je, temeljem vaše zadaće i temeljem zakona koji je takav kakav jeste, sa svim svojim nedostacima, o zakonu smo raspravljali prošli put, kad nismo uspjeli doći do izbora ombudsmana, pa ne želim sad zamarati time, znači ovo povjerenstvo je osiguralo, ja sad govorim svoj subjektivni dojam s kojim se moguće vi nećete složiti, najveću moguću transparentnost u svom radu. Znači, ono što nije osiguralo je samo zato što nije bilo nikakve druge ideje kako da se dodatna transparentnost osigura. A ja ću vam reći da je osim šest članova Povjerenstva, svako zasjedanje Povjerenstva, znači svako zasjedanje Povjerenstva, od raspisivanja natječaja do utvrđivanja liste kandidata pratio OHR, OSCE, predstavnik Evropske komisije, Hesinški komitet za zaštitu ljudskih prava, „Vaša prava“, nevladina organizacija koja se bavi zaštitom prava građana, pruža pravnu pomoć itd. i bilo otvoreno za sve i jednu instituciju i pojedinca koja, na bilo koji način, misli da se bavi ili da ima neke reference da se bavi ljudskim pravima, s tim da je morao pratiti, barem, poštovati nekakav red, ovaj i kućni i poslovnički, da tako kažem, bili otvoreni od vremena pravljenja ovog poslovnika koji ste vi dobili da vidite. Evo temeljem čega smo mi radili. Mi smo mogli samo dostaviti listu kandidata. Nismo mi morali dostaviti ovo izvješće na šest stranica jer evo ja kao jedan od vas sam mogao pretpostaviti da će rasprava biti ista. Ovo ovde su životopisi, najvećim dijelom, je li. Izvješće je moglo biti i ovako, znači ovoliko opširno. Opet bi vi raspravljali tako kako raspravljate, znači jer ste vi došli s već pripremljenom ocjenom da je ovo sve netransparentno. Ja doduše ne znam temeljem čega ste to uspjeli utvrditi. Evo, ja sad govorim o transparentnosti a govorim o činjenici, znači ako smo omogućili i na web sajtu Parlamentarne skupštine, oglašavali svako zasjedanje ove komisije, pa omogućili nevladinom sektoru, svako od vas je mogao pratiti isto to, ne znam zašto niko od vas nikad ne dođe da vidi šta rade vaše kolege i kako oni to transparentno i netransparentno rade na izboru ombudsmana. Doduše, za razliku od nas, koje ste izabrali, vi za taj rad ne bi bili plaćeni. Mi smo uredno naplatili taj rad i mislim da smo zasluženo naplatili, odmah da vam i to kažem.

Ovo što danas ovde imate pred sobom, znači jeste umijeće mogućeg u ovom trenutku, u skladu sa zakonskim propisom koji definiše ovu oblast. I ne znam po čemu ste zaključili da ovo bodovanje koje vas ne obvezuje, zakon tako kaže, znači nije transparentno. Imate Pravilnik i imate, vidite interesantne raspone, recimo, po 200 – 300 bodova. Znači, kako se to događalo, moram reći, ... da ja za mnoge od ovih, za neke znam kakav im je politički angažman ali za jednu veliku većinu ne znam. I uvjeren sam da jedan veliki broj članova Komisije nije opterećen bio time. A ja ću vam reći, evo na jednom primjeru. Možete ako znate, oni koji znaju, koja su trenutačno tri ombudsmana u Federaciji pa ćete vidjeti sve troje njih da su vrlo visoko ocjenjivani, ali ne samo od jednog člana Komisije nego od svih članova Komisije. Vrlo interesantno. Ja moram reći da ne znam ko je od njih eventualno blizak kojoj političkoj stranci, bar ono što ja znam. Možda neko jeste od njih, a ja ne znam. Ali je interesantno da su svi visoko ocijenjeni. Mi smo imali jedno ocjenjivanje i ovog dijela nevladinog sektora i međunarodne organizacije koje nas nije obvezivalo. Pa smo mi zamolili, pošto su ljudi pratili to, da nam pomognu i da čujemo šta i oni misle o svakom kandidatu. I u najvećem broju slučajeva, te ocjene su se poklopile sa ocjenama, na drugi način su oni ocjenjivali, ovim koje je dalo Povjerenstvo. E, sad javno ili tajno? Mi smo ocjenjivali tajno. Znači, da vi danas morate prihvatite da radite isto

kao što smo mi, da vas opet ne bi javnost optuživala da radite netransparentno kao što vi kažete da smo mi netransparentno radili: znači, vi možete javno pa biti transparentniji od nas!

Reći ću vam vrlo jasno razloge zašto smo mi radili tajno. Neću pomenuti ni jedno ime kandidata, jer ne želim apsolutno uticati na vas da se opredjeljujete za jednog ili drugog, ali smo mi, za vrijeme rada, bili izloženi pritisku kandidata koji su iz nekih razloga procjenjivali da možda neće proći. Džabe smo mi uvjerali da ovo Ad hoc povjerenstvo ne bira, mi smo samo za vas pripremili ovo što smo pripremili. Imate pregledno i izvolite izaberite od ova 24 kandidata! Koga god vi danas izaberete, on je izabrani ombudsman, jedan od tri ombudsmana. Ali su ljudi mislili, je li, da mi biramo, pa su vršili različite vrste pritisaka. Bilo je, ne znam ni ja, da ne kažem, i na granici nekakvih prijatni itd. Da bismo mi isključili mogućnost da sutra taj izabrani ombudsman, a nažalost i takvih kandidata imamo, se revanšira, da po principu nekog revanšizma se sveti nekom od članova Komisije, mi smo tajno glasovali. I imamo reakcije nekih od njih koji su evo na rang-listi malo lošije bodovani, koji misle da su od nekog člana lošije ocijenjeni pa reaguju tako, a uopće nisu upravu, jer ne znaju. I to je dobro, to je prednost tajnog glasovanja.

Ja, kao član Povjerenstva, ali vjerujući da jedino na takav način možemo osigurati punu transparentnost, punu neovisnost svakog zastupnika, znači i omogućiti pa makar da evo zastupnici slobodno mogu se opredijeliti koga će zaokružiti. I da se mi puno ovdje ne farbamo različitim farbama. Ja znam da je vršeno lobiranje, znači ko će za koga glasati. To ja znam, tako da to nije tajna. Svi ste vi s nekim razgovarali, je li tako? Prema tome, i neko je s vama razgovarao. Ali, ako želite uistinu da bez tih pritisaka sad kažete - e, ja hoću izabrati ili neću nikoga - onda je najbolje to raditi tajno. Ima drugi problem, slažem se ja, kako ćemo vidjeti ko nije ispoštovao dogovor? Jedino javno. I s tog aspekta, ja bih podržao princip javnog glasovanja da znamo ko je prevario u dogovoru za koga će se glasati. Znači, ali da ja vas, dogovorom svih međusobnim, mislim ima stotina dogovora ovdje, stotina znači, koliko zastupnika toliko dogovora ima, tako da znate to, mislim, da ne bude da niste znali, ali neovisno od toga, znači. Znači, vi imate i ono, ja sam htio samo da kažem kad je u pitanju ovo povjerenstvo, mislim da je nekorektno od vas kolega zastupnika, pogotovo nekih koji su, moram reći, neargumentirano iznosili paušalnu ocjenu na račun Povjerenstva. Odgovorno tvrdim da je Povjerenstvo sastavljeno tako kako je sastavljeno radilo vrlo korektno. Evo, kad će sreća, imamo živih svjedoka, a volili bi da ste i vi bili svjedoci kad smo radili, ne bi nam smetalo čak bi nam pomoglo da još bolje to uradimo.

Bilo je pitanja: kako ćemo dalje? O načinu glasovanja će se Dom izjasniti u vrijeme kad dođemo do glasovanja. Znači, pa prijedlog je Povjerenstva da bude tajno, vi to možete prihvatiti, možete ne prihvatiti. Ako ne prihvatite, ići ćemo javno, je li. Sustav koji prati tajno glasovanje postoji, znači omogućava se tajno glasovanje i elektronski. Znači, te uvjete imamo i vi ćete se o tome odlučiti; ako se odlučite, tako ćemo raditi.

Drugo pitanje, mislim da je gospodin Lagumdžija postavio: 'Kakav će biti redosljed glasovanja?' Ja osobno mislim da nije presudan redosljed glasovanja. Znači, 90% vas, to ja bar mislim, možda, sad kao i vi, pretpostavljam, možda nisam upravu ... da već znate za koga ćete glasati. Ali evo recimo da ne znate, znači mislim da nije presudan, može biti ovaj redosljed kako je u Izvješću Povjerenstva. Znači, pa imamo, ne znam ni ja, čini mi se da su prvo kandidati iz reda srpskog naroda, pa biramo, oni su poredani po broju bodova tog povjerenstva ili, kako ste vi rekli, umjetničkom dojmu članova Povjerenstva. Ali po nekakvim bodovima su poredani. Znači, možemo uzeti taj princip i reći - onaj prvi kandidat iz reda srpskog naroda koji dobije potreban

broj glasova nema više dalje glasovanja o kandidatima iz reda srpskog naroda, jer je izabran kandidat. Onda prelazimo, evo sljedeći su kandidati iz reda hrvatskog naroda, možemo taj, pa sljedeći kandidati iz reda bošnjačkog naroda, pa sljedeći kandidat koji nije izjasnio se ni kao Srbin, ni kao Hrvat, ni kao Bošnjak. Znači, možemo taj princip, što je, evo, možda jedan od prijedloga mogućih, a možemo napraviti, iako ja ne mislim, evo, da će nešto posebno pomoći, napraviti posebnu sad listu, zajedničku svih kandidata po broju ovih bodova iz ovog izvješća i onda redosljedom takvim izjašnjavati se. Apsolutno poslovnički ispravno, po meni, evo, ali i to ćemo dati na glasovanje. Znači, pripremit ćemo te varijante pa ćemo da se vi izjasnite koji ćete princip. Mene što se tiče, potpuno svejedno, jer mislim da to neće presudno uticati na rezultate glasovanja.

Zašto smo poslali pisma ova, visokog predstavnika, OSCE itd.? Poslali smo vam zato što ne želimo ništa kriti od vas. Znači, sve što dođe Kolegiju, a ovo je došlo Kolegiju, znači Kolegij dostavlja zastupnicima, jer vi imate pravo znati ono što mi znamo, bez obzira koliko će vas to obvezivati. Meni osobno, evo, dobro dođe čuti nekad da iz međunarodnih organizacija misle da smo nešto dobro uradili, makar nas pet, šest koji smo radili. Ali nikad udovoljiti i njima i vama. Znači, oni misle da smo dobro, transparentno radili, evo jedan broj vas misli da nismo, nek znate šta i oni misle. To vas ne obvezuje, vi imate mogućnost da izaberete ove kandidate koji jesu ovdje. Zašto neki nisu diskvalificirani a ispunjavaju formalne uvjete? Zato što taj mandat Povjerenstvo nema. Znači, nema, niste dali Povjerenstvu mandat da, opet temeljem nekakvog dojma, kaže - e, ovaj kandidat ne može. Znači, ko god ispunjava formalne uvjete po rezultatima natječaja, po zakonu, on je ovdje; kako je ko rangiran, to sami vidite tako da, na kraju krajeva, i to vam neće biti posebno bitno.

I evo, mislim da sam odgovorio na pitanja koja ste postavili i ja ću na kraju samo reći (evo uvažena kolegica je stigla, znači ako procijeni ona da je potrebno da se obrati kao predsjednica Povjerenstva) - ovo povjerenstvo je uložilo veliki napor da vi danas imate ovo što imate na sto. Želim se zahvaliti svim kolegama Povjerenstva na jednom vrlo korektnom radu, korektnom pristupu, želim se zahvaliti svima onima koji su pratili naš rad, isto tako u ime Povjerenstva, ja mislim da su nam pomogli svojim radom, a vas želim pozvati na kraju da pokušamo da uložimo napor da danas imamo izabranu bar ovdje u Zastupničkom domu Instituciju ombudsmana BiH.

Hvala lijepa.

Nema više prijavljenih. Ima uvaženi zastupnik Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

S obzirom da nisam imao pravo više na replike u adaptaciji i da nema, mislim da je sve rečeno manje-više što je ... evo predsjedavajući dao odgovore na sva ova pitanja. Ali s obzirom da smo ostali u onoj polemici oko javnog i tajnog glasanja i da je upravo sada predsjedavajući potaknuo tu diskusiju treba da se to kaže da upravo na javnom, javnom glasanju insistiraju oni koji hoće da ispoštuju tajni dogovor. To treba da kažu, mislim da i to ..., što vam i tajni dogovori nisu javni. A ako je sve javno da ide i to, mislim ako hoćemo, to je diskusija, diskusija. Znači, ako hoćemo da budemo korektni, to je to, to je ta vrsta pritiska na one s kojima se tajno dogovara, da se javno pokažu da je to tako. I mislim da je to jedna vrsta nekorektnosti i onda svi još to pokušavate teoretisati. Ma nemojte teoretisati, ovdje zna svaka baba u ovoj zemlji kako to ide i kako to izgleda i nikakva pravna teorija to ne može potkrijepiti i oprati, ako je to vrsta dogovora. A što se tiče, odmah da se razumijemo, iz SNSD-a nama je sasvim svejedno. Javno,

tajno, kako god bude, ali poštujemo volju svakog poslanika kako se opredijeli, zato što su i jedna i druga metoda glasanja demokratske i kako se god opredijele nema pravo diskvalifikovati ovu drugu. Nego anatema je tajnog glasanja na osnovu koga smo mi svi izabrani ovdje, mislim da je nekorektna, mislim da nema, nema potrebe, ja nisam govorio u replikama o ovim pritiscima o kojima je govorio predsjedavajući i niko nije rekao kako zaštititi članove Parlamenta, ali vjerovatno smo dužni da trpimo te pritiske i to je sastavni dio, jedino, bar ako se moglo omogućiti u tom tajnom glasanju da ljudi se opredjeljuju bez toga da ga neko sutra zaskače, ne znam ni ja, ali evo, ako je to cijena, što se nas tiče iz SNSD-a, mi nemamo tu nikakav, nikakav problem. Ali mislim da nije korektno ne reći cijelu tu istinu do kraja.

Ovu krtiku koju je kolega Lagumdžija uputio svom članu kluba gospodinu Bećiroviću nije morao na Parlamentu, mogao je to na klubu da ga kritikuje i da, da tu kritiku ne šalje na ovakav način oko toga valjanja cijelog ovog procesa u blatu i mislim da je to potpuno bilo nepotrebno pozivanje na diskvalifikaciju i pozivanje na vrstu i medijskog i svakog drugog linča pojedinih ljudi. Mislim da je to nepotrebno zato što bih ja podsjetio da su predstavnici međunarodne zajednice, nevladinog sektora, predstavnici medija učestvovali vrlo uljudno u ovom procesu i vrlo uljudno ispitivali gospodina Vitomira Popovića i mi smo slušali, nažalost nekih, ili, kako hoćete, na sreću, ili kako god, njegove vrlo ubjedljive odgovore, jer je čovjek dobio priliku da na ta pitanja odgovara, očito to poznaje, očito ima iskustvo i očito je sad, zato što se i nalazi sad na toj poziciji i vidjela se, u tim odgovorima, superiornost nad drugim kandidatima. Ali svi su učestvovali u tim ispitivanjima i u tom procesu i nije korektno da ovdje u ovaj parlament uvodimo tu vrstu linča prema ljudima koji imaju zakonsko pravo, koji su prošli procedure i koji, pred kojima mi na kraju treba da imamo pravo da damo i daćemo svoju ocjenu glasanjem, ne da ih na taj način diskvalifikujemo kako se to pokušava. Iako sam, ja sam to rekao u diskusiji - taj čovjek je ovdje biran u ovom parlamentu, taj čovjek je ombudsmen BiH. I onda odjednom takva drastična promjena prema tome, mislim da nije korektna radi svih onih koji moraju učestvovati u ovom procesu.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 16. točku utvrđenog dnevnog reda:

Ad. 16. Prijedlog zaključaka Povjerenstva za promet i veze Zastupničkog doma u povodu rasprave o točki: Poslovanje Javnog RTV servisa BiH i mjere za prevladavanje stanja utvrđenog revizijskim izvješćima o finansijskom poslovanju Javnog RTV servisa BiH za 2005. i 2006. godinu

NIKO LOZANČIĆ:

Povjerenstvo za promet i veze je 4. srpnja dostavilo Prijedlog zaključaka vezano za poslovanje Javnog RTV servisa BiH i mjere za prevladavanje stanja utvrđenog revizijskim izvješćima o finansijskom poslovanju Javnog RTV servisa BiH za 2005. i 2006. godinu.

Dakle, Povjerenstvo je postupilo po zaključku ovog doma s prošle sjednice, tj. razmotrilo je amandmane na Prijedlog zaključaka koji smo imali na 31. sjednici i dostavilo konačni

prijedlog zaključaka u osam točaka plus dvije točke zaključaka koje su proistekle iz rasprave na zajedničkoj sjednici oba doma. Vi ste dobili ove zaključke koje predlaže naše povjerenstvo.

Otvaram raspravu. Uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja ću govoriti u ime predsjedavajućeg ove komisije. U ime Komisije ja mogu da se zahvalim na velikom povjerenju Parlamentu koji nam ovo pitanje vraća već nekoliko puta i uz tu zahvalnost slijedi i naša molba. Zaista, ovaj put da uradite onako kako treba, da se ovo završi na drugi način. Dakle, da se ne vraća na Komisiju. Prema tome, što se tiče Komisije, ovo smatrajte po onom principu *uzmi ili ostavi*.

Ja samo mogu da kažem da smo mi sad nakon i ove posljednje intervencije pokušali da uvažimo sve one sugestije poslanika koje su bile u okviru rasprave o tački dnevnog reda, da je ja sad ne ponavljam. Dakle, ono što je bilo izvan toga i oni prijedlozi koji su imali za ambiciju da uvažavaju neke nove momente, koji su nastali poslije naše rasprave, mi ih jednostavno na Komisiji nismo ni tretirali, nismo ih ni razmatrali, mislim da to nije bilo niti moguće. Ne bih želio dalje da uzimam vašu pažnju, dosta smo o ovome pričali. Dakle, na Parlamentu je da se danas opredijeli o ovim zaključcima.

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Jerko Ivanković Lijanović.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice, kolege zastupnici, uvaženi gosti, ovi zaključci Komisije su dobri i ovo bi bilo dobro da se sve provede, ali na osnovu Izvještaja koji smo dobili od Upravnog odbora ovo neće biti ni blizu dovoljno što Javni servis očekuje od svog osnivača. Ja želim još jednom podsjetiti da je Parlamentarna skupština osnivač Javnog servisa i kao osnivač ima tri ključne obaveze: donijeti akte o osnivanju, to je zakon i to je doneseno, imamo na njemu primjedbi dosta, ali dok se ne promijeni, trebamo ga poštivati; imenovati organe – organi su imenovani, Upravni odbor je ovaj dom imenovao; i osigurati resurse da bi na osnovu akta o osnivanju imenovani organi mogli upravljati tom kućom. Ali ovaj dom ne ispunjava ovu treću svoju obvezu, a to je – osiguranje resursa da bi mogao Javni servis raditi.

Znači, neprihvatljivo je da na ovaj način ostavimo društvo koje je osnovano aktom ovog doma, da ostavimo društvo čiji su organi imenovani u ovom domu, koje mora da posluje sa neplaćenim porezima i doprinosima na plaće svojih zaposlenika i time, znači, naša institucija izravno krši zakon, iako bi ovaj dom i institucije koje je on imenovao trebale biti za primjer poštivanja zakona. Isplaćuje zaposlenicima jako male plaće, što nije onda realno očekivati neke visoke učinke ili standarde u svom radu, ne izmiruje obveze svojim dobavljačima i time pravi nelikvidnost na tržištu i opet šalje jednu jako, jako ružnu poruku. Mislim da trebamo voditi brigu o dignitetu ovog doma i institucija koje on imenuje i da trebamo izvršiti svoju treću osnovnu obvezu, a to je – osigurati resurse. Takve primjere imamo u mnogim zemljama gdje se iz

proračuna osiguravaju grantovi za javne servise, jer ti javni servisi bi trebali učestvovati u kreiranju našega društva, obrazovati sve nas, prenositi nam informacije. Mi smo potpisali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju gdje želimo ići u društvo EU, a EU želi napraviti društvo znanja. Moramo sve te informacije iz EU i prenijeti našim građanima da znaju šta ih čeka na putu koji smo mi već ugovorili i kojim idemo.

I iz tog razloga, ja tražim da se moj zaključak obnovi ponovno, zapravo predlažem da danas usvojimo pored zaključaka još jedan zaključak:

- Zadužuje se Vijeće ministara da, u roku od 90 dana, uradi rebalans proračuna institucija BiH u kojem će predvidjeti 10 miliona KM nepovratnih sredstava za potrebe Javnog RTV servisa BiH.

Ovo su minimalna sredstva da bi otklonili ključne nedostatke koje oni sada imaju, a to je da mogu izmiriti obveze prema zakonu, obveze prema zaposlenicima, obveze prema dobavljačima, da bi mogli normalno početi raditi i baviti se onim poslom za koje su osnovani. A onda nakon toga treba vidjeti kako osigurati finansijska sredstva dalje da bi se mogli i razvijati. Ukoliko nećemo to uraditi, onda trebamo donijeti zakon da to ugasimo, razrješiti organe da ne pravimo bruku i od nas i od njih.

Toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Ivankoviću samo pretočite to u pismeni prijedlog zaključka.
Poslanik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala vam, gospodine predsjedavajući.

Ja imam jedno pitanje za predsjednika Komisije. Naime, Amandman I riječi 'na jezicima sva tri konstitutivna naroda' zamjenjuju se riječima 'na jezicima koji su u službenoj upotrebi.'

Dakle, ova formulacija jezika koji su u službenoj upotrebi, šta ona za Vas, kao predsjednika Komisije, znači? Dakle, jesu li to, ... konstitutivni narodi, jezici nacionalnih manjina, ako imamo mi svi za nacionalne manjine? Dakle, ja bih volio da mi ova formulacija bude jasnija prije nego što se budem izjašnjavao. Znači, i predlažem da se izjašnjavamo o zaključcima pojedinačno, znači ne o svim zaključcima Komisije odjednom, nego pojedinačno o zaključcima. S obzirom da ima, po meni ili za mene, veći broj prihvatljivih zaključaka, ali i neke za koje nisam siguran da mogu riješiti, da se s njima mogu riješiti problemi koji su bili ovdje u raspravi.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Dokiću, imate li potrebe objašnjavati službeni, konstitutivni narodi itd.? Ja vjerujem da gospodin Novaković to zna, ali evo.

BRANKO DOKIĆ:

I ja isto mislim da on zna, ne znam.

BERIZ BELKIĆ:

Ali, eto kažite mu ako ne zna.

BRANKO DOKIĆ:

Da li samo želi da čuje iz mojih usta. U Ustavu piše koji su službeni jezici u BiH i mislim da nemam potrebe da ja to sad ponavljam, to gospodin Novaković dobro zna. Ja mislim da je ta formulacija potpuno jasna, ona je mogla da bude i onako kako smo mi naveli prvi put, ali s obzirom da se ništa ne mijenja suštinski pa čak ni formalno, mi smo prihvatili predloženi amandman da bi dobili što više onih koji će biti u poziciji da podrže zaključke. Evo to je, ne znam.

BERIZ BELKIĆ:

Jeste se Vi Jukiću prijavili? Gospodin Jukić. Ima li još prijavljenih? Jovičiću? Jukić, nek se pripremi Jovičić.

VELIMIR JUKIĆ:

Evo, ja ću zbilja vrlo kratko i neću obnavljati svoje zaključke, iako mislim da su oni bili korektni i da jedino onakvi zaključci nude rješenje izlaska iz ove sadašnje situacije u kojoj se našao Javni RTV servis i reći ću ne samo svojom krivnjom, u većoj mjeri možda i zbog nekih drugih okolnosti itd.

Međutim, mi uporno, a i kroz ove zaključke, hoćemo prikazati jednu sliku stanja bolju od one koja je realna. I ljudi iz Javnog RTV servisa isto tako, kao znate ono kad neko ima nekih problema, pa ga sram priznati da ima te probleme, pa onda malo stvar uljepšava itd., a zapravo time i takvim odnosom prema svojim problemima i svojim obvezama, koje proističu iz takvog stanja, zapravo ne doprinosi rješenju tog stanja, nego nastavlja, na neki način, doprinositi ostanku tako lošeg stanja. Dakle, moja je ocjena i moj stav da je naš RTV sustav, konkretno RTVBH1 u takvoj situaciji da je trebalo stvarno radikalnije mjere poduzeti da se ovo stanje riješi.

Na nama je velika odgovornost, maloprije je o tome govorio gospodin Ivanković, s kojim se u jednom dijelu slažem, šta su naše obveze, ali i odgovornosti. Dio svojih obveza smo ispunili, ali ... nismo preuzeli odgovornost da se ukupno stanje popravi i riješi i ja mislim da smo propustili priliku, najprije kod rasprave, odnosno ocjene onog stanje koje je u Izvještaju napisano kakvo jeste. Opet smo ga malo uljepšali, pa smo, ne znam ni ja, tamo kvalificirali gubitke na jedan ljepši, ljepšim izrazima, pa smo vidjeli da je to razlika, ne znam ni ja, ... obveze prema, ne znam, dobavljačima itd. – razlika prihoda i rashoda itd. A zna se šta je to, kako se to inače zove, šta to jeste. Ali, evo ja, zbilja da skratim svoju raspravu, smatram da smo propustili priliku donijeti kvalitetnije i bolje zaključke koje bi onda trebali, naravno, provesti i na taj način pomoći našoj BHRT i da joj ... stvarno ono što želimo svi i što ona treba biti, a to je kvalitetan Javni RTV servis koji će biti u službi građana ove zemlje, a ne da se ponekad odnosimo, na način, prema svojim obvezama kao što je, neki dan sam to ovdje komentirao, odgovor na moje zastupničko pitanje, gdje se otprilike iz tog pitanja da zaključiti, tona odgovora, da se, pa čak ni ne misli ozbiljno rješavati neka pitanja, kao što su pokrivenost, kvalitetna pokrivenost kvalitetnim signalom RTV itd.

Dakle, ne možemo od toga bježati i ne možemo govoriti da je stanje dobro. Ono nije dobro, da je bolje nego što jeste, nego trebamo sagledati realno stanje i stvarno predložiti zaključke koji će omogućiti da se ovo riješi. Na ovaj način, ja se bojim, da ćemo zapasti u još veće probleme, da će RTV servis biti još manje sposoban. Već sada upitno je kako uopće radi, njegova likvidnost, solventnost itd., dakle sve su to elementi koje najbolje znaju ti ljudi. I mene što najviše iznenađuje jeste odnos tih ljudi iz rukovodstva i posloводства te kuće što ne govori otvorenije i jasnije o svom teškom položaju i stanju i ne traži, skupa sa nama, rješenje, nego se na kritike odavde sve gleda kao na nekakvo, ne znam ni ja, ... itd. Ma, to je sasvim krivo. Mi želimo da to bude, da bude stanje tamo dobro a imamo i odgovornost da ga popravimo. I mislim da smo propustili priliku da nešto učinimo bar u ovom dijelu. Šta će ubuduće biti, nisam siguran, ali što prije dođemo i postanemo svjesni kakvo je stanje i predložimo prave mjere, to će biti lakše riješiti ovu situaciju koja, ponovit ću, nije nimalo dobra. Ljudi iz RTV, iz ove kuće, najbolje znaju.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Jovičiću, prije nego što Vam dam riječ, dozvolite da zamolim službe da pozovu poslanike, imamo problem sa kvorumom. Ako ste već se umorili, tražite pauzu. Napraviti ćemo pauzu.

Izvolite, gospodine Jovičiću.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, pa ova tema oko Javnog RTV sistema ili servisa BiH je fokusirana samo na BHT1 ili eventualno na Federalnu TV; naravno, kako postoje indicije ili razlozi, ne treba izuzeti ni TV RS-a. Vrti se već dugo u ovom parlamentu, pa smo imali i posebnu sjednicu, pa smo imali zaključke i prijedloge i svašta nešto. I ovi zaključci ili Prijedlozi zaključaka naše komisije su odlična stvar kada bi tamo stanje bilo dobro. Ali u svakom prijedlogu ovih zaključaka, koje traži naša komisija, s razlogom, vidi se da je po svakom pitanju tamo problem u svemu i svačemu.

Počecu ... od ovog prijedloga zaključka oko plaćanja satelitskog programa, pa ću reći da BHTV nikada ovom parlamentu nije podnijela izvještaj o satelitskom programu, čak to nije uradila ni u svom Izvještaju o godišnjem poslovanju. I prema mom mišljenju, takav jedan izvještaj trebalo bi da sadrži sljedeće podatke i analizu. Dakle, godišnji rashodi BHTV za satelistki program, zatim prihodi od satelitskog programa, jer zna se da se kupuju kartice za East river itd., pa onda tehničke pretpostavke za emitovanje satelitskog programa, pa zakup satelita, pa kadrovske pretpostavke, programska koncepcija, gledanost i prihvaćenost satelitskog programa u državama u kojima se taj satelitski program može gledati. Zatim, za finansiranje satelitskog programa ne postoje sredstva koja su planirana u budžetu Savjeta ministara i, ne znam, nema ovdje ministra da ga pitam kako on izađe u javnost i na osnovu čega reče da će se platiti 1.700.000 maraka zakup satelita preko kojeg se emituje program BHTV. Zatim, sredstva iz Regulatorne agencije koja je poslovala pozitivno, preko 6 miliona prihoda, po meni, ne smiju biti korištena samo za plaćanje satelitskog programa BHTV jer se treba znati i imati u vidu da se takse za frekvencije i druge, pa i kazne kojima se kažnjavaju mnogi elektronski mediji, prikupljaju od svih emitera u BiH.

Postavljam pitanje: Zašto, recimo, ne bi Savjet ministara donio odluku da plaća satelitski program emitovanja TV Hayat koja je gledanija deset puta od ove televizije, TVBN koja je,

takođe, u rangu sa TV Hayat, pa da sada ne zaboravim neke druge emitere koji izlaze na satelit, i alternativna TV? I ne znam ko to sve gleda i ko to sve zakupljuje. A radi se o komercijalnim televizijama koje mogu da pokriju te troškove i niko im ne pomaže, pa onda postavljam pitanje: Odakle nekome pravo da iz sredstava Regulatorne agencije favorizuje samo ovu televiziju, bez obzira što ona nosi predznak neki negdje tamo, a nigdje nije naglašeno – državne televizije? Dakle, radi se o nametnutom projektu međunarodne zajednice, evo ekscipitno sada ću reći, protiv kojeg mi nismo, da je tamo normalno stanje. Ali svaki puta kada je ova tema bila, barem sam učestvovao u raspravi, i rekao sam stavite na noge tamo ko je odgovoran za javašluk, kriminal, nered, Zaista je, neću reći smiješno, neću reći ni cinično, ali reću ću tužno da raspravljamo o izvještajima 2005., 2006. godine, kako je poslova taj servis u 2008. godini, i nikakvog pomaka nema. Pa sam tražio izbalansiranost nacionalne strukture o konstitutivnosti naroda.

Ja zaista ovdje ne želim da stavljam u kontekst cijele ove priče novinare koje podržavam, tehničko osoblje, sve one druge koji učestvuju u izradi programa ali pitam se, kada smo ovdje postavljali pitanje i Upravnom odboru, pa su oni onda opet postavljali pitanje menadžmentu, jer oni ne mogu sami sa sobom, pa smo postavljali svima i svakome, da još nema apsolutno nikakvog pomaka sem traženja sredstava da država pokrije njihove dubioze, da li to bio satelitski program, da li to bile plate, da li bila nova emisiona tehnika, da li bila digitalna, da li ovo, da li ono. Dakle, suština cijele priče jeste u tome da je ovo projekat koji, sad govorim ono što mi narod govori, ali reći će mi neko da vršim pritisak na to, nije tačno, oni su nezavisna, navodno, televizija i trebaju da budu od politike ali ne smiju biti od građana koji plaćaju ovo. Dovoljno je da ova televizija se ne gleda u RS-u i niko od njih neće ozbiljno da napravi ankete pa da vidi kakva je gledanost.

Neću se miješati u programsku šemu i uređivačku politiku ali hoću se miješati da zastupam interese birača koji su me birali, da postavim pitanje, kao što smo imali sličnu situaciju, samo digresije radi, kada je bila reforma policije. Meni niko nije od Srba rekao - nemam hljeba; meni je svako rekao - šta će biti sa policijom. Takođe za ovu televiziju meni niko ne kaže nema danas dijete mu hljeba, nego kaže - ona televizija je antisrpska televizija, pogledajte šta emituje! I ja danas, kao poslanik, kao političar, ne da to potvrđujem nego još više ističem. Sramotno izvještavanje sa komemoracije 12. jula iz Bratunca, uvredljivo za srpski narod, ponižavajuće, da se onakav prilog emituje! Ne zbog toga što je predsjednik Dodik rekao nešto ili nije, njega nisu trebali ni staviti šta govori, ali su trebali da imaju ... prema preko 3 hiljade ubijenih civila i vojnika. Da odmah kažem, iskreno, podržavam cijelo emitovanje BHTV oko komemoracije u Potočarima. Treba ono narod da vidi i neka se dešava onako i neka servis onako uradi. Ali odmah sutradan da nas na onakav način ponižavaju i vrijeđaju, oni dovode kompletan televizijski sistem BiH u propast, jer sada Srbi neće da plaćaju ni pretplatu TVRS-a koja je prvi put prošle godine poslovala pozitivno.

Dakle, neće zaključci nijedne komisije biti sprovodivi ako tamo još Upravni odbor nije natjerao menadžment da vide ko su tamo bili lopovi koji su doveli tu TV u dubiozu 24 miliona i nešto maraka, pa fol imaju nekih 18 miliona potraživanja, koja naravno nikada neće naplatiti itd. itd. Da se mi ne zavaravamo, da se mi ovdje međusobno ne ubjeđujemo, da mi napravimo sladunjavu sliku i finu za javnost, ponoviću suštinu: srpski narod iz RS-a je ogorčen na ovaj servis, ogorčen. To je najblaže što se može reći, jer svaki zaključak ne pije vode, što bi narod rekao, ako nas ponižavaju svaki put kada imaju priliku. Pa sam navodio, na svim ranijim sjednicama kada je ova tema bila – šta se to sve radilo, da danas ne ponavljam. Naravno, o eventualnim mogućnostima da se participira u nekom plaćanju, opet, ovog satelitskog programa,

eto on je sada najnoviji, za 2009. godinu, ovaj parlament može diskutovati i donijeti bilo kakve odluke; samo na osnovu prethodnih pomenutih izvještaja i stručnog mišljenja, da li se to može uraditi, koje bi dalo, naravno, Ministarstvo za finansije, Ministarstvo za saobraćaj i komunikacije, iz kojih sredstava, iz kojih sredstava kada smo mi, poslanici iz RS-a, evo iz Kluba SNSD, protiv toga. Nećemo nikada dati podršku. To ne znači da ne dajemo podršku BHTV i novinarima i onom osoblju tamo koje čestito radi, ali ne damo menadžmentu i lopovima koji nikada da izađu ovdje javno i kažu - neko je na ovom projektu uzeo toliko para, neko ovo.

Ja neću da budem tužilac, ja neću da budem sudija, ali sam zato, kada je prvi put ova teme bila, pozvao naše institucije i organe koji su ovlašteni – SIPA-u, Tužilaštvo – da urade nešto na ovome. I šta se desilo? Opet neki treba izvještaj da se ... do avgusta, neki do kraja jula, neki do kraja ovog. Zato sam prvi put, kada je ozbiljna rasprava bila o ovome, rekao da ova TV mora da dovede svoj finansijski saldo na nulu. Ako ne može, da ide pod stečaj. Da donesemo novi zakon o javnim emiterima. Nećemo, ljudi, više da trpimo da nas neko ponižava. Možete nam reći i ovo i ono ali da nas vrijeđa svaki put ta televizija i taj menadžment i ti urednici koji tamo prave selektivni program, to je sramota za ovu zemlju. Nemojte nam govoriti o konstitutivnim narodima, nemojte nam govoriti o povjerenju. Prošlu sam sjednicu govorio - pomirenja nema jer je to individualni čin. Nema ni povjerenja ako ovako rade. Zato nijedan projekat sanacije, kako god ovdje neko smislio – Savjet ministara, Ministarstvo, Komisija – mi nećemo podržati. Nemamo obraza da izađemo pred svoj narod, jer ja ne polažem račune nekome u Engleskoj, nego polažem u RS-u. Ali, evo zalažem se da budem poslanik i ljudi iz Bugojna, Travnika, cijele BiH. Hajmo je staviti na noge! Kada će se ona staviti na noge? Kada će nama neko reći zašto su tamo toliki problemi? Pa sam bio, imao sam inicijativu da se formira *Anketni odbor*, ali evo, onda bi oni rekli, evo, opet se politika miješa, to je nezavisni medij. Dakle, svako se tamo može miješati i praviti ovakvu medijsku sliku i nas, to je ključ za mene, ponižavati, samo mi nemamo pravo ništa da kažemo o tome.

Ja tražim od Predstavničkog doma da nikakve zaključke ne prihvati, bez obzira što dajem podršku Komisiji, dok se tamo ne razjasni stanje i neko nam dođe i kaže: neko je kriv za ove malverzacije, lopovluke, pogrešne projekte, ne znam ni ja šta, i da onda znamo šta nam je raditi.

NIKO LOZANČIĆ:

Vrijeme, vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Evo, završavam, gospodine predsjedavajući. Ja Vas molim, izuzetno Vas cijenim, i ne pominjem narode, taman posla, pojedince pogotovo, ali nećemo više nikada dozvoliti da nas ovako ponižavaju i vrijeđaju na svakom mjestu, u svakoj informativnoj emisiji. I to je za nas suština. Za nas nije suština predajnik, za nas nije suština satelit, ko tamo sjedi, ali kada će jednom shvatiti da ne mogu raditi protiv srpskog naroda i RS-a.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa, vidite, danas mislim drugi ili treći put da gospodin Jovičić govori u ime RS-a. Dakle, gospodin Jovičić govori u ime SNSD-a koji, naravno, ima najveću podršku glasača u RS-u. Ja govorim u ime SDS-a, znači koji ima toliku koliku ima podršku. Naravno, to ne znači da većinu stavova gospodina Jovičića ne podržavam kada se radi o BHTV. Govorim samo o odnosu, znači o tome kako ovdje i ja bih molio zaista i ubuduće da na takav način diskutujemo.

Što se tiče nekog plaćanja, pozivanja da se ne plaća itd., ja moram reći da ni do sada nisam plaćao ovu televiziju bez odluke suda. Znači, do sada sam po odluci suda plaćao i ovu i RTRS, i uz to platio još po 40 maraka; kada mi dođu i zaprijetu da će plijeniti, onda platim i troškove suda itd. Znači, to sam i do sada radio i ovo za mene nije ništa novo. Na isti način kao što BHTV znači favorizuje, usudujem se reći, jedan narod ili jedan koncept, tako i RTRS favorizuje jednu stranku, jedan koncept. Ja, i zbog toga, nju ne plaćam bez odluke suda.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Gospodine Novakoviću, ja sam maloprije rekao da Klub SNSD-a neće podržati ovo. A kada sam rekao da traži od nas srpski narod, ja nisam rekao 1.300.000 Srba jer ne znam koliko nas ima. Prvo, ne znam koliko nas ima živih! Nisam rekao ni dvojica, ni deset, ja sam rekao srpski narod. Dakle, ja se ne zaklanjam iza tog naroda, niti ja govorim u ime naroda, niti sam ja predstavnik ekskluzivni RS-a, ja govorim šta ljudi kažu. Ali sam rekao jasno i glasno i ponoviću da Vi, ne Vi, da shvatite, čuli ste, vidite iz stenograma: Klub SNSD-a neće podržati nikakve zaključke dok se javašluk i nerad ne razjasne u ovoj televiziji i dovede stanje na nulu i nema finansijske konsolidacije, niti dajemo podršku, a o programskoj šemi sam posebno govorio o tome, a oni neka večeras kažu kako mi vršimo pritisak, kako ovo, kako ono, šta god žele neka objave i još gore neka kažu. Mi tu televiziju ne podržavamo, ona je nama problem jer nećemo dozvoliti da nas vrijeđa i ponižava.

NIKO LOZANČIĆ:

Poslovnička intervencija, uvaženi zastupnik Selim Bešliagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, rasprava o televiziji je završena na prošloj skupštini, pretprošloj skupštini. Prošle skupštine su bili, ja bih rekao, amandmani i dozvolite da na osnovu tih amandmana Komisija je uradila ono što je ova skupština pred nju stavila. Ja bih vas zamolio da ne otvaramo raspravu dalje o ovom dijelu jer ćemo doći u situaciju da današnje događaje sutra, na sljedećoj sjednici, diskutujemo i ne možemo nikada završiti ovu stvar. Zato vas molim, ako se možemo usredsrediti na taj dio i da onda, na osnovu toga, ipak donese se nekakva odluka.

Ja bih rekao samo još jednu stvar, a to je da je Komisija pokušala amandmanski da jednostavno vidimo suštinu ovoga što ste Vi pitali, gospodine Novaković, jezik naroda ili ... jezici. Prema tome, rečeno je koji su zvanični jezici, oni se odnose na te stvari. I s druge strane, mi nismo mogli precizirati ni reći da, odnosno, Vijeće ministara odobri sredstva ali smo zato

rekli da podrži određene stvari koje suštinu znače za razvoj radiotelevizijskog sistema: digitalizacija i statelitskog u ovom trenutku, a da sa vlastitim snagama dođe; ja pretpostavljam da ćemo u sljedećoj raspravi, koju ću imati, neke od ovih stvari skinuti s dnevnog reda o kome, evo, svi pričamo. A to znači: tamo poslovodstvu dali smo zadatak kao Parlament ... da to poslovodstvo mora izanaći mjere, prije svega, štednje i prijedloga izlaska iz ove situacije.

Ja bih zato zamolio ako se možemo vratiti ne na diskusiju i ... ovo, jer mi se čini da ne odgovara onome što smo se dogovorili prošli put.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku na konstruktivnoj intervenciji ali evo do vas je koliko ćete je uvažiti.

Sljedeći je za raspravu; je li rasprava ili? Rasprava, o.k. Sljedeći je za raspravu uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja ću se vratiti na ove zaključke i moram zaista reći da su ovi zaključci izgubili svaki smisao. Ja moram reći, pa bez obzira da li se to nekome svidjelo ili ne, na sceni u BiH je orkestrirani sistematski, nedemokratski, nezapamćeni juriš vladajućih, pojedinih vladajućih autokrata, na medije u ovoj zemlji. Ovo ni u jednoj evropskoj zemlji – ni u onim zemljama koje su u EU, ni u onim zemljama koje čekaju da uđu u EU – ne možete naći primjer svakodnevnog miješanja u uređivačku politiku medija, svakodnevnih pritisaka, negativnog etiketiranja, napada itd.

Ja mislim da bi bilo dobro, ako bi imali parlamentarnu većinu, da ovaj Predstavnički dom, u okviru ovih zaključaka, pozove Visokog predstavnika u BiH, odgovarajuće institucije EU, Vijeća Evrope, institucije koje štite ljudska prava u BiH, nevladine organizacije itd. da pokušaju svi da se uključe da zaštite elementarnu nezavisnost medija u ovoj zemlji, kao jednog od stubova civilnog i građanskog društva koje je očigledno ugroženo.

Prema izvještaju brojnih i međunarodnih agencija kada je u pitanju nezavisnost medija: stanje nikada nije bilo gore od '95. do danas. I, moram reći, kada ovde neko govori šta je sramotno, šta nije itd., najgore što je čovjek mogao čuti ovih dana bila je izjava entitetskog premijera Dodika koji doslovce je rekao da ga uopšte ne interesuje to što je Vijeće ministara proglasilo 11. juli kao Dan žalosti. Taj čovjek, možete replicirati koliko hoćete, ali on se sve više od političara pretvara u pravog političkog monstruma.

NIKO LOZANČIĆ:

Ali to stvarno nema na dnevnom redu. Ako Vi hoćete replike, samo Vi ...

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ma ne, ja vam govorim o zaključcima.

NIKO LOZANČIĆ:

Ali nije na dnevnom redu.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Da, govorim o zaključcima. Predlažem vam zaključak u okviru ovih zaključaka i pozivam i Vas predsjedavajući da možda na vrijeme intervenišete kad ovde počnu ljudi praviti ili citirati razne stvari, te nema Srba, te nema Hrvata, te nema Bošnjaka na televiziji itd., a radi se o očiglednim pritiscima pred očima i domaće i međunarodne javnosti. Na BH televiziji treba se truditi da više bude bh. čovjeka, a ima ih i gladnih i siromašnih i prevarenih, među svim narodima i ljudima u ovoj zemlji.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Kalabić, replika.

DRAGO KALABIĆ:

Pa evo, iako smo očekivali da ćemo se vratiti ovim zaključcima Komisije, i to je čak u prvom dijelu diskusije obećao i uvaženi kolega Bećirović i onda je udario po svom, onako što mu je zadatak i što mu je posao. Ja sam očekivao da će na početku diskusije gospodinu Dodiku čestitati na prijemu u Internacionalu i da možda druge malo zabavimo tim socijaldemokratskim internacionalnim pričama ali eto, možda, nije danas bilo mjesta i možete vi to i u hodnicima, mi ćemo tu čestitku primiti i to nije sporno. Mislim da bi to bila pozitivnija stvar da ste se tu bavili gospodinom Dodikom. Ako vi na taj način govorite o gospodinu Dodiku kao političkom monstrumu, to govori o vama. To govori o bošnjačkom SDP-u koji već preko ograde gleda u RS, jer to tamo nema ko reći. Jer to tamo nema ko reći jer tu politiku koju vi vodite doveli ste da to možete samo odavde kazati ali ne i tamo. A nekad ste imali ljudi tamo koji su znali sjajno kazati i dobre stvari govoriti. Nažalost, ovakvom politikom, ovakvom vrstom diskvalifikacije, vi ste se doveli tu gdje ste se doveli i treba da kažete, da govorite u ime bošnjačkog SDP-a i da govorite iz Federacije i da govorite o premijeru RS-a sa tih pozicija. Onda će to biti puno jasnije i puno čistije. Ta borba za prvu poziciju među Bošnjacima koju vi sad vodite i po svaku cijenu je se pokušavate dočepati, protiv koje ja nemam ništa, ja vam samo zamjeram da to ne treba raditi preko gospodina Dodika, već imate vi dovoljno problema unutra, gdje se SDP može boriti za tu poziciju, dovoljno imate i ako vam je jedina uzdanica Dodik da preko nje tražite tu poziciju, bojim se da je to vrlo šuplja karta i da ćete tu imati mnogo problema. Mislim da treba da se okrenete nekim drugim stvarima. Ovo danas što ste radili je degutantno, ja ću to u diskusiji kazati. Jer ako SDP koji je danas 50 puta rekao da je opozicija, a brani grozničavo medije u ovoj zemlji, onda se postavlja pitanje: diskutabilno ko je ovde vlast, ko opozicija!

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

SDP ne brani medije, brani vrijednosti i principe civilnog građanskog društva u BiH i u toj borbi neće ga, sasvim sigurno, niko zaustaviti, gospodine Kalabiću, a to što vaš šef izjavi da 11. juli nema veze sa njim i da ga se to nikako ne tiče, a na čelu Vijeća ministara koje je donijelo tu odluku je čovjek iz njegove stranke, najviše govori o njemu, upravo.

A to kakav je status SDP-a na BHTV itd. o tome bi mogli govoriti. I mi smo veoma nezadovoljni svojim statusom itd., međutin ne želimo o tome da razgovaramo na način na koji vi to radite, jer vi uporno i radite to, pravite dodatni pritisak, dodatni pritisak na medije da bi vas što više bilo u medijima i da bi se ljudi na televiziji bojali da u određenom trenutku puste bilo koga na BHTV-u ako ne pripada vama i vašim razmišljanjima. Nažalost, to vam je pošlo za rukom u RS-u, tamo ste uspostavili medijsku diktaturu, tamo ste srušili sve institucije civilnog društva i pokušavate da ovladate na državnom nivou. Međutim, ovdje će vam ipak ići malo teže, gospodine Kalabiću.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodine Bećiroviću, kolega Jovičić je rekao stav SNSD-a o Srebrenici i onome što se dešavalo sa Srebrenicom. A ja sam očekivao da ćete Vi kazati oko Bratunca, da popravite malo, popravite malo tu svoju bošnjačku sliku SDP-a koja je previše, ne crno-bijela nego crna. Imali ste tu priliku sada, ali Vi ste je opleli po Dodiku koji nema, izjava gospodina Dodika nema nikakve veze danas sa temom televizije ali Vašu frustriranost Dodikom možete riješiti da stavite njegovu sliku pod jastuk, imate ga cijelu noć. I to možete, tu komunikaciju sa Dodikom i tu vrstu priče možete da ostvarite, kako to zovu ovi parapsiholozi i ostali, na taj način.

SELIM BEŠLAGIĆ

/nije uključen mikrofon/

DRAGO KALABIĆ:

Pa, kolega Bešlagiću, trebali ste to, gospodin Lagumdžija je danas kritikovao gospodina Bećirovića, Vi ste mu mogli to da kažete jer ste mu najbliži. Da to što je on rekao nema veze sa tačkom dnevnog reda, to nema veze sa zaključcima o kojima mi govorimo. A onda tražite od nas da oćutimo priču o političkom monstrumu, gospodine Bešlagiću. Pa, ako Vi mislite da ćemo se identifikovati kao politički monstumi ovdje i ako Vi to tolerišete i tražite da ja to prećutim – kolega Bešlagiću, svaka Vam čast, svaka Vam čast, nije problem! Ostali su sveci, samo je Dodik politički monstrum! Imate pravo da tako mislite ali nemate pravo od mene očekivati da na tako nešto oćutim, nemate pravo, nemate pravo! Trebali ste izaći pred one radnike ovdje pred zgradom Vlade Federacije i pred one demobilisane borce pa im reći da je Dodik politički monstrum. Trebali ste pred njih izaći pa bi, da Vam ja kažem kakav bi odgovor dobili od njih. Hajde, probajte njima to reći.

NIKO LOZANČIĆ

/nije uključen mikrofon/

DENIS BEĆIROVIĆ:

Druga replika i završavam na drugu repliku gospodinu Kalabiću.

NIKO LOZANČIĆ:

Samo polako, nisam ja još dao riječ, ja samo pitam šta je. Dajte malo poštujujte red. Pošto ne poštujujte jedni druge, makar red poštujujte. Mi ovdje, ... sjedite, sjedite dok Vam ne dam riječ,

samo sjedite dok Vam ne dam riječ. Pa ću ja onda, kada Vam dam riječ, onda možete reći šta ste mislili reći.

Znači, dajte malo da pokušamo se držati ikakvog reda ovdje. Znači, vi, kako kad kome odgovara, od mene tražite da ja drugog prekdam, a onda odmaknete od dnevnog reda, ovaj blage veze nema. I rekao sam, ako želite replike, izvolite, evo imat ćete ih i možemo se ... koliko god hoćete. Međutim, nije to doprinos uspješnom radu ovog današnjeg našeg zasjedanja. Znači, ko god to radi, neka zna da to nije doprinos uspješnom radu.

Mi ćemo danas pokušati raditi, evo da i to iskoristimo dok malo smislite šta će ko replicirati kome, pokušati raditi prije pauze do zaključenja dnevnog reda, a onda bi napravili pauzu i nakon toga bi išli na odlučivanje o obrađenim tačkama dnevnog reda. Normalno, ukoliko vi to dopustite. Inače ćemo raditi ne duže od 18 sati danas. Ako ne završimo danas, nastavit ćemo sutra. Znači, tako da znate vremena imamo, ja bar vremena imam, tako da možemo pet dana raditi ali mislim da nema razloga da vodimo rasprave koje nas udaljavaju od suštinskih pitanja.

Znači, pokušajte, evo svako, dati doprinos da raspravljamo o onome što nam je na dnevnom redu i da damo doprinos da ono što budemo usvajali bude kvalitetnije.

Evo, sada su redosljedom za replike se prijavili uvaženi zastupnik Denis Bećirović, pa onda uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Gospodine Lozančiću, ja bih Vas zamolio da se korektno ponašate na funkciji predsjedavajućeg i da ne zloupotrebljavate tu svoju funkciju. To Vam govorim iz sljedećeg razloga. Gospodin Jovičić je 10 minuta govorio, tri puta duže od mene. Mnogo je dalje otišao od tačke dnevnog reda nego ja, a niste našli za shodno da to kažete u tom trenutku. Ja bih Vas zamolio da barem malo uravnotežite odnos prema poslanicima.

A sada dozvolite da kažem gospodinu Kalabiću nekoliko stvari. Ne treba se gospodin Kalabić brinuti za multietnički SDP. Mi izlazimo u oko 110 općina u cijeloj BiH, u 40, oko 40 općina u RS-u i, ako Vas interesuje multietnički sastav tih lista od Banja Luke do Trebinja, pogledajte, pa ćete vidjeti da nije to ovako kako Vi netačno prikazujete.

A druga stvar za ovu rečenicu o političkom monstrumu. To nije stav Kluba SDP-a, to sam ja rekao. Čovjek koji ne priznaje da je 11. juli Dan žalosti u ovoj zemlji, čovjek koji javno ruši zastavu države čiji je i on državljanin, čovjek koji poziva na secesiju BiH – on poziva na rat u ovoj zemlji. Svako ko to radi, nije ništa drugo do politički monstrum u ovoj zemlji. I moram reći da nije on jedini problem u ovoj zemlji ali očigledno da postaje najveći.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa, evo ovako, ja zaista mislim da smo se malo odmakli od zaključaka ali evo da i ja dam doprinos tom odmicanju, pošto sam se javio za repliku. Naime, mislim da nije korektno, i zbog

toga sam se javio, nije korektno primjedbe na rad Javnog servisa tumačiti kao želju, želju nekoga da zavlada tim servisom. Dakle, pazite, ja sam svoj stav rekao o načinu na koji Milorad Dodik i SNSD vide javno, znači rekao sam to kroz stavove TVRS-a, ali ne možete reći da primjedbe koje imamo na BH servisu su motivisane tim motivom. Moje nisu motivisane a u velikom broju slučajeva se slažu sa primjedbama SNSD-a, dakle i nisu motivisane da zagospodarimo. Ne daj Bože da mi imamo neki veći uticaj. Nismo ga imali ni kada smo bili u vlasti a sad, taman posla, ne pada nam napamet.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Jovičić, replika.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, tačno je to da sam ja govorio toliko ali sve je bilo o ovim tačkama dnevnog reda i prijedlozima Komisije, ... zaključcima, prijedlozima, evo. Kada je u pitanju i ovaj plan konsolidacije, rekao sam – javašluk. Tačka 1. Pa, molim vas, evo takvo je vrijeme. Pa, Predstavnički dom da traži ovo potpuno nepristrasno, pravedno, sve nepravedno, i da ne ponavljam. Dakle, ja sam govorio u kontekstu Prijedloga zaključaka i naglasio jednom i da jednom razbijemo famu.

Gospodine Bećiroviću, što ste tiče BHTV nas ne interesuje tamo i nikada niko se od nas ne treba pojaviti jer to niko ne gleda u RS-u. Šta je meni važno hoće li me neko vidjeti u Duvnu, i, ako me vidi, volio bih da me vidi, da kaže nešto afirmativno o meni. Reći će najgore, možda, ali fala Bogu neka govore, ja nastupam oprezno, nikoga ne vrijeđam, govorim svoje stavove i imam, na svu sreću, podršku od tih ljudi. I baš bi ta televizija trebala da me zove svaku drugu več, evo da govorim malo u okviru BH. Kada kažem protiv sam televizije i ove koncepcije, nisam protiv BiH. Kamo sreće da je ovo uredan medij pa da sada aplaudiram i prvi put da se čuje aplauz u ovom parlamentu kao što drugima aplaudiraju.

A to, gospodine Bećiroviću, što Vi odete široko pa kažete gdje ste se sve kandidovali, tačno, to imate pravo i Vaš je uspjeh da se kandidujete u svakoj opštini ali na svu sreću da je Vaš rezultat u RS-u nula. To nas raduje da Vi tamo nemate nikakvog uticaja, a to, možete se Vi kandidovati i u Americi, kakav Vam je rezultat? Ali, dobro, i molim vas svaka Vaša diskusija, koju ja podržavam, kada Vi to govorite, s Vašeg aspekta je uredno. Zašto Vam smeta Dodik kada on nije člana ovog parlamenta? Je li to mislite da sve ono što on kaže fakturišete nama? Dodik je, nisam ja njegov portparol, rekao – ne prizna taj datum. Pa valjda je bilo logično da Savjet ministara kaže, kada se već ne mogu dogovoriti oko jednog datuma, evo dva dana žalosti u BiH, pa ko hoće i trebao bi svako da ispoštuje kao što sam ja poštovao 11. da poštuje i 12. Ali nemojte samo selektivno da radite to. Pa da je Skupština Opštine Srebrenica rekla - evo dajemo mi prijedlog Savjetu ministara da 11. bude 'Dan žalosti za sve stradale', za sve stradale. Mi ćemo to prihvatiti. Ali nemojte tako selektivno, gospodine Bećiroviću, pa stradali su i Srbi. I sto puta sam vam, barem u ovom parlamentu, rekao: ne tražim balans u broju, sa licitiranjem, to je božiji grijeh, tražim balans u količini pravde. Pa imamo mi obavezu neku prema svom narodu da mu kažemo šta se ovdje dešava, ali ne možemo stalno dozvoliti da nas ponižava svako živ ko dođe, od urednika, ne znam, ovog, onog. To je Vaš stav.

Zato vas molim, nemojte ovdje fakturisati i svaki problem sa RS-a prenositi na BiH. I dokle ću vas ubjeđivati? Ja ovdje živim, živi moja porodica, ovo je moja zemlja. A, kako je vi želite napraviti, neće biti moja. I zato vas molim, hajmo se dogovarati. Ma, nemojte na svakom

pitanju šta je rekao Dodik, oni će iz Banja Luke šta je rekao Silajdžić u Sarajevu, šta je rekao Čović. I kada ćemo mi izaći iz ovog kruga? Problem cijele, završavam, moje diskusije bili su ovi prijedlozi zaključaka i svaka tačka je zasluživala još po 10 minuta analize, ali sam se uklopio u Poslovnik.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih za replike. Ima, je li? Uvaženi, diskusija?

Uvaženi zastupnik Bahtić: diskusija.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Kao član Komisije za saobraćaj i komunikacije podržavam sve predložene, usvojene zaključke na Komisiji. Svi znamo da je stanje na Javnom RTV servisu jako loše, teško, katastrofalno i, po meni, treba hitno djelovati. A, evo, mi se bavimo godinu dana sa ovim, svaki maltene Dom vrati Komisiji, Komisija Domu. Znači, stanje je takvo, treba ga rješavati. Dijagnoza se zna, trebamo, znači ići, ja sam, odmah da kažem, za Javni RTV servis, za državnu televiziju, nema države u Evropi koja nema državnu televiziju, Javni RTV servis, jer jedino državna televizija može objektivno informisati građane na cijelom ovom području.

Poslije ću i ja kazati neke stvari – ono što ja mislim i što većina građana, gdje se ja bar krećem, misli o Javnom RTV servisu. Ja ću prvo da kažem i kao predsjedavajući Komisije za finansije i budžet da jedino BHTV je imala negativan izvještaj, jedini, i vjerujte među pet koji nisu, nakon naša četiri akta, znači Komisija, znači mi smo imali jedan princip: svaka tri mjeseca obavještavamo one koji su imali nedostatke da otklone ... one preporuke ombudsmena. Jedino državna televizija nikada se nije udostojila da napiše da je išta poduzela, a ja mislim da jeste nešto čak i poduzela, ali nije se udostojila da ikada nama odgovore. Čak nisu se udostojili ni da dođu kad su pozvani među ovih pet. Ministarstvo finansija je to uradilo, znači još jedino su tri ostale institucije i među njima je i državna televizija. A kod njih je i, vjerujte, najviše nedostataka. Od nepoštivanja Zakona o javnim nabavkama, nepostojanja pravilnika o razno-raznim isplatama, stimulacijama, interna kontrola, maltene, da ne radi, marketing gdje jedna agencija dobija 70% posla i dobija opet rabata 70%. To sam prije govorio, to opet sad kažem – to je meni nelogično toliki rabat da može neko dobiti. Nemam znači ništa protiv, međutim treba to da se otklanja. Ako nema tog pravilnika, donesite pravilnik, ne možete koeficijent utvrđivati od mjeseca do mjeseca. I meni kao ekonomisti je nepojmljivo da TV, kad je skupljano sa 25% imala gubitak 1,5 milion, sada je prošlo 63%, kupi se taksa, sad je gubitak 14,5 miliona. Znači, što veće takse prikupe, veći gubitak.

Kada je već kod nepoštivanja Zakona o javnim nabavkama, moram to da kažem kao predsjednik Komisije za finansije i budžet, znači ja jesam za to da se napravi finansijska konsolidacija, da se sanira i dug, servis nam treba. Međutim, ta televizija mora da uvede red u svojoj kući. Meni je neki dan došao čovjek, uposlenik iz državne TV i donio papir: 800.000 maraka, peru se pare opet. Nabavlja se oprema, jedan tehnički direktor nabavlja opremu svog zeta, šurjaka sa druge televizije ovde u Sarajevu, ne poštuje se Zakon o javnim nabavkama i ta oprema ne može koristiti, mora se nabaviti neka druga dodatna oprema da bi ta bila u funkciji. Znači, SIPA itekako ima tamo posla, SIPA, tamo rade ljudi i dalje rade ... i dalje peru pare.

Pa, isto tako meni je nepojmljivo, i Javni RTV servis u funkciji svih građana, normalno, znači zašto na 'Temi dana' – znači, sad će reći miješa se u politiku, ne miješam se – nikada nije bilo o otimačini imovine Saveza komunista, a vi stavljate teme dana kako vam Lagundžija kaže. Tu je država najviše oštećena. Samo malo, sačekajte, pa to meni govore moji birači.

NIKO LOZANČIĆ:

Šta nema veze?

SADIK SADO BAHTIĆ:

U toj emisiji 'Tema dana', logično bi bilo da kažu građani: Parlament je ovde usvojio sa, maltene, ogromnom većinom tu odluku, ni da se spomene Javni RTV servis, a trebate pare. Pa pare su tamo, pare ćemo vratiti. Morate biti objektivni. Čak poslije onoga režiranog slučaja, od ostataka komunističkih ... na FTV, vjerujte, meni su ljudi kazali, za mene je bilo nepojmljivo kako kaže, maltene, imaš zabranu državne TV. Ja to javno kažem. Nikad me niko nije pozvao, iako sam predsjednik Komisije za finansije i budžet, poslije Komisije ne smije niko pozvati, imaju naredbu od SDP-a, čak bio Zakon o platama, vruće teme, ne smiju. Je li to Javni RTV servis ili je u funkciji jedne propale političke partije? Samo malo, sačekajte, pa nije ovo komitet CK.

NIKO LOZANČIĆ:

Možete li Vi malo okrenuti se ovamo pa.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja vidim ovde diskusija iz SDP-a, maltene, stranke ove, ... medije, kad je ko vršio pritisak na medije? Evo neki dan su se u Bihaću zaposlili iz SDP-a na državnu TV, neki dan, znači javno se to radi. Evo, kolega Rifat Dolić zna dobro ko je taj. Mora se tome stati ukraj, javni konkurs, ne može se sa ulice dovesti koga vi kažete. To su sve činjenice, fakti. Pa jesi, znam i takve stvari. A ti, gospodine Bećiroviću, maloprije si kazao, nisam ja isključen iz stranke niti ću biti ikada isključen, i to zahvaljujući borbi protiv kriminala, korupcije i bivših komunjara, imam najviše glasova i uvijek ću najviše imati, zbog vaših, tako je.

Isto, reći ću i ovo, moram to da kažem, vjerujte. Krećem se na terenu. Kada je godišnjica obilježavanja Titove smrti, nemam ništa protiv Tita, ljudi kažu, unazad dva mjeseca na terenu mi kažu, Sado, više ima komunizma, to su čak rekli neki predstavnici međunarodne zajednice, više kaže ima komunizma na Javnom RTV servisu nego 70-tih godina. I jeste tako. Kažu meni neki stranci, pa vi hoćete u Evropu, a hoćete da propali sistem komunizma. Je li to Javni RTV servis koji hoće da vrati nešto što je propalo. Da je bilo dobro, ne bi propalo.

Toliko, hvala.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Ovako, da vi ne biste živjeli u uvjerenju kako ja ne znam Poslovník, kako ne primjećujem koliko puta raspravljate o dnevnom redu, a koliko van dnevnog reda, ali pošto to svi činite,

stvarno pošto svi činite, ja bih uistinu bio nepravedan, kako reče uvaženi zastupnik Bećirović, kada bih samo nekoga upozoravao, znači ja pokušavam, evo ovako, poslat ću upozorenje svima vama. Znači, mi o ovoj temi raspravljamo već treći put, znači raspravljali smo prvo o ovom izvješću, pa smo raspravljali ponovo, pa smo ponovo vratili ovom našem cijenjenom povjerenstvu koje nas je uljudno zamolilo da više nemamo ovoliko povjerenja u njega i da danas pokušamo završiti to.

Zaključci su takvi kavi jesu. Nisam čuo ni jedan prijedlog u smislu poboljšanja Prijedloga zaključaka, znači ni jedan, bez obzira ko se javljao i ko raspravljao, znači, a raspravljali su o svemu i svačemu. Ja vas zamoljavam, znači zamoljavam vas da pokušate uistinu dati doprinos da radimo učinkovitije. Znači, ako imate konkretne amandmane, zaključke, dajte ih predložite i da možemo se izjašnjavati i o amandmanima i o zaključcima.

Znači ove rasprave, ja vjerujem da vi imate potrebe za tim, ali pokušajte rasteretiti ovaj dom tih rasprava, pokušajte. Ja moram reći ... dokle god se svi tako ponašate, neću nikoga pojedinačno upozoravati. Ja pokušavam svima reći, pozvati vas, međutim ako vas je većina takva, onda uistinu nemam, nemam razloga da pojedinačno prozivam nekoga.

Jeste li imali potrebe za replika još, poslovnčkih intervencija?

_____ (?)
/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Hvala lijepo.
Sljedeći je za raspravu prijavljen uvaženi zastupnik Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja ću svoju diskusiju veoma kratko na sublimiranje ovih nekakvih rasprava a malo ću možda šire po nekim, hajde da pokušam reći, usmjeravanju zaključaka.

Što se tiče stava SDS-a o Miloradu Dodiku i SNSD-u, to je svima poznato, i ne trebamo mi ovdje iznositi kakav je naš stav. To se i vidi i kroz naše diskusije i kroz naše borbe unutar RS-a itd. I mi svoj stav prema njegovoj politici veoma jasno i opredjeljeno kažemo. Međutim, pored svega toga što mi imamo takav stav prema njihovoj politici i prema njemu lično, on je predsjednik Vlade RS-a i mi se nikako ne možemo složiti da neko predsjednika Vlade RS-a naziva političkim monstrumom. Ja to najoštrije osuđujem, a osuđivaću bilo kome da se takve kritike upute, ali prema predsjedniku Vlade koji je sada ...

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi kolega, oprostite što Vas prekidam, oprostite što Vas prekidam, ali zbog Vas to činim. Pošto uistinu nema smisla ovaj odnos Vaših i mojih kolega prema Vama dok Vi raspravljate, ... krenuli ste vrlo korektno, nemamo kvoruma, znači iz toga razloga dajem pauzu od sat vremena.

/PAUZA/

NIKO LOZANČIĆ:

Raspravu ima uvaženi zastupnik Okolić pošto smo ga prekinuli, a on će vjerovatno u međuvremenu stići, pa ćemo mu dati riječ ako stigne do zaključenja rasprave.

A sljedeći je poslije njega prijavljen uvaženi zastupnik Drago Kalabić.

BARIZ BELKIĆ:

Jesi li odustao?

DRAGO KALABIĆ:

Nisam. Gospodine predsjedavajući, uvažene kolege, najveći dio toga je kazano oko ove problematike i ovih zaključaka. Ono što ja želim da skrenem pažnju, s obzirom da je zaključak br. 4. za nas problematičan! Problematičan je iz sljedećih razloga. Da podsjetim: u tom zaključku Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od Savjeta ministara da nastavi plaćati zakup satelita i da interventno obezbijedi sredstva za potrebe Javnog RTV sistema BiH, na osnovu članstva u međunarodnim asocijacijama.

S obzirom da ja ovdje imam pismo od 11. aprila našeg ministra Bože Ljubića, u kome on kaže u dosta opširnom pismu ali ću pročitati dva pasusa koji se odnose na određena sredstva i kaže da 'spomenuta novčana sredstva zakonom su namijenjena isključivo kao potpora razvoju i unapređenju Sektora komunikacije u BiH, što naravno isključuje namjenu za investicije, poslovanje ili tekuće troškove.' I pri kraju, gdje on isto tako kaže: 'Ovo ministarstvo je upozorilo Direkciju Javnog RTV servisa u Sarajevu da ubuduće ne može računati na finansiranje zakupa satelitskog prenosa novčanim sredstvima dodijeljenim od strane Vijeća ministara, te da trebaju ustanoviti samofinansirajući oblik poslovanja.'

S obzirom da je ovo zvaničan stav Ministarstva koji je u direktnoj suprotnosti sa onim što mi tražimo, a oni već imaju stav o tom pitanju, mislim da bi zaključak 4., na neki način, trebalo ili povući ili izdvojiti, a sa njim sačekati ostale mjere koje tražimo ovdje i nakon ovih rokova kojima smo u ostalim zaključcima postavili da se eventualno razgovara o kategoriji dugova, o kategoriji dugova jer se u ovom zaključku ne govori o kategoriji dugova već se, na neki način, traži da se nastavi plaćanje zakupa satelita i u nekom narednom periodu, a Ministarstvo se jasno odredilo prema tome. Zato mislim da trebamo naći načina kada se budemo određivali prema ovom članu, prema ovom zaključku br. 4. i onda bi, eventualno, mogli razgovarati da dođemo do pozitivnog ishoda glasanja o ovim zaključcima.

I na kraju, ja od Vas, predsjedavajući, tražim da s obzirom na teške riječi koje je poslanik Bećirović ovdje upotrijebio u ovom parlamentu govoreći o premijeru, predsjedniku Vlade RS-a, nazvavši ga političkim monstrumom, ali još je teža kvalifikacija da je javno rekao da taj čovjek izaziva rat u BiH. Takvo ponašanje, koliko ja znam, po svim pozitivnim propisima se ide i odgovara za svakog onog ko izaziva rat i ko bilo kakve poteze vuče u tom pravcu, mislim da to zaslužuje jednu sankciju, opomenu, da nađete prostora kako i u kom pravcu mislim da su to previše teške riječi bile da bismo mi iz Kluba SNSD-a o tome se danas ovdje oglušili.

Hvala.

_____ (?)

/nije uključen mikrofon/

DRAGO KALABIĆ:

Budala, budala i rat su dvije neuporedive stvari. Budala je previše, nije samo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen, odnosno bio prijavljen uvaženi zastupnik Mirko Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Hvala lijepo, predsjedavajući.

Evo ja ću preći sad na ovaj drugi dio. I nadležna komisija je zaista ovdje odradila dobar dio posla i ono što je u njenoj moći i ja bih njene napore htio, možda i u odnosu na neke koji i kude možda ovaj izvještaj, da pohvalim. Jer ona je mogla uraditi vjerovatno ovoliko koliko je uradila i shodno njenoj mogućnosti, sastavu i vremenu, nije se moglo mnogo toga bolje ni uraditi, ustvari na njenom nivou ovo urađeno. Ali ja mislim da ovo neće biti dovoljno da bi mi riješili ovo pitanje o kojem danas raspravljamo po ne znam ni ja koji put i koje imalo bi, evo, kad imamo ove zaključke, da pročitam, pa kaže se:

'Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH zalaže se za zakonito i stabilno poslovanje' ... i da dalje ne čitam taj zaključak. Pa 'da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od Upravnog odbora Javnog RTV servisa i Upravnog odbora i rukovodstva' itd. 'da iskoristi sve zakonske mogućnosti' itd. Pa 'Predstavnički dom Parlamentarne skupštine zahtijeva da Upravni odbor i rukovodstvo BHRT1 racionaliziraju poslovanje i iskoriste unutrašnje rezerve' itd. Pa 'Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od Upravnog odbora', opet nešto traži od Upravnog odbora, pa 'Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH zahtijeva od Upravnog odbora' itd.

Ovo smo mi u nekoliko navrata i zahtijevali i tražili i ovo je ... stvari i, kad bih ja znao da će ovo biti sprovedeno u djelo, to bi za mene bilo dovoljno i ja ću neke i pridružujem se svima onima koji su predložili da se pojedinačno izjašnjavamo o ovim zaključcima i mi i ja ću sigurno podržati neke od ovih zaključaka. I bio bih zadovoljan kad bih znao da će ovo biti riješeno. Međutim, nisam siguran da će ovaj problem biti riješen s ovim zaključcima jer ovdje nema eksplicitne odgovornosti i šta ako se po zaduženjima i po maltene molbama ništa ne desi, a ja sam uvjeren da se ništa neće desiti. Pa da idemo sad na ove nove zaključke koje su oni ponovo napravili kako bi i ja možda napravio da sam član Komisije ali, po meni, sigurno oni neće biti ti zaključci koji će uroditi plodom.

Evo, ja moram da pročitam: 'Idući u susret uspostavljanju Korporacije, zadužuje se Upravni odbor BHRT-a i Upravni odbor Javnog RTV sistema da, u skladu sa članom 12. i 29. Zakon o Javnom RTV servisu BiH, definišu organizacionu, tehnološku i proizvodnu ulogu u organizacionim jedinicama u Sarajevu, Banja Luci i Mostaru, te broj zaposlenih u svakoj od njih.'

A to je nešto što je iznuđeno što ... mi smo mogli da u tom zaključku kao dobijemo, ali to se podrazumijeva i to sigurno nije rješenje ovoga problema koji bi trebalo da se riješi, jel. Ovo je njihova obaveza i bez zaduživanja od ovako visokog doma. Te onda: 'Zadužuje se', opet,

'Upravni odbor BHRT-a, Upravni odbor Javnog RTV sistema da najkasnije do kraja jula 2008. godine', molim vas, 'preduzmu sve radnje u skladu sa postojećim zakonima', ne znam, 's ciljem obezbjeđenja adekvatnih uslova na tržištu marketinških usluga BiH i da Upravni odbor BHRT-a o tome informiše Predstavnički dom Parlamentarne skupštine najkasnije do kraja avgusta 2008. godine.' Alal vjera, do kraja avgusta ove godine kad su ... itd.

Ja bih, pored ovih zaključaka o kojima ćemo se izjašnjavati danas i predlažem, znači da pojedinačno da se pokuša na sljedeći način izaći iz ovoga. U odnosu na član 29. Poslovnika gdje se kaže da se mogu 'formirati privremene komisije Doma' i člana 30. stava (3) i (4) gdje se kaže da 'komisija može da zatraži povremenu pomoć stručnjaka sa liste', da dalje ne čitam, predložio da mi formiramo – jel se bojim da ovi zaključci danas i ako ih usvojimo sve ovakve kakvi jesu neće maknuti ovo sa mrtve tačke – novu komisiju koja će sebi tražiti stručnjake kalibra onoga koji će moći ovu problematiku da u vidu predloga ovome domu da i da se jedanput tačka ova skine sa dnevnog reda. Jer evo danas ste svjedoci, odnosno svi smo mi svjedoci da je ovdje kroz više rasprava utvrđeno ili se može utvrditi ili konstatovati, bolje rečeno, da je gledanost BHRT1 različita od strane naroda u BiH, da je različito prihvataju kao svoju televiziju, da predstavnici jednog naroda uopšte je ne prihvataju i ne doživljavaju kao Javni RTV servis, što nije dobro. Prema tome vidi se da je jedna opštesložena problematika, a radi se o zaista izuzetno složenoj materiji, jer je to javni medij koji diktira podobro političku klimu u jednoj državi, a ovdje radi se o BiH.

Zato je moj predlog da se formira ova privremena komisija u skladu sa članom 29. i članom 30. stava (3) i (4) i gdje ima pravo da traži pomoć od stručnih lica.

Hvala lijepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedavajući.

Ja sam zaista mislio da nema potrebe da puno govorim, ali sada ću morati. Prije svega, moram da kažem da smo nekorektni sami prema sebi, a onda smo nekorektni i prema predsjedavajućim. Ovo nije doduše prvi put da mi iskačemo iz dnevnog reda i u kontekstu i ove tačke, ja da se ne bi upustio, odnosno da ne bi bio uhvaćen u istu zamku kao i mnogi drugi, ograđujem se od svih onih diskusija koje nisu imale ama baš blage veze sa ovom tačkom dnevnog reda. A nažalost mnogo toga nije imalo, nije trebalo da ima veze sa onim što smo danas trebali da raspravljamo, a ne u širem kontekstu tačke dnevnog reda.

Vi dobro znate da je rasprava o ovom pitanju, parlamentarna rasprava, plenarna rasprava završena davno i to je bila, ja mislim, treća parlamentarna rasprava, posljednja na oba doma. Da je onda zaključeno da ova odgovarajuća komisija od zaključaka koje ste vi predložili ovdje napravi zaključke. Prema tome, ovo nisu zaključci Komisije, ovo su dobrim dijelom objedinjeni zaključci koje ste vi poslanici predlagali, a koji su se uklapali u tačku dnevnog reda. A tačka dnevnog reda jeste 'Poslovanje Javnog RTV servisa za 2005. i 2006. godinu', ne ni ovamo dalje. A nikako programski sadržaji itd. itd. a o tome treba zaista diskutovati, ali nije bio predmet ove tačke dnevnog reda.

Dakle, ovo su vaši zaključci, ovo nisu zaključci Komisije, molim vas. Komisija je to samo sve objedinila, tamo gdje su se ponavljali izbacila je to i, još jednom naglašavam, uzela je one vaše zaključke koji su bili vezani za poslovanje Javnog RTV servisa i mjerama za provođenje stanja utvrđenih revizorskim izvještajima o finansijskom poslovanju za 2005. i 2006. godinu. Prošli put ste imali te zaključke i nakon vaših primjedbi i amandmana na ovo mi smo to ponovo objedinili ovdje i skoro sve uključili, Komisija skoro jednoglasno stajala iza ovoga, bilo je nekoliko amandmana koji nisu bili prihvatljivi i to je Komisija skoro jednoglasno odbila zato što se nisu uklapali u ovaj dnevni red. Između ostalog, tu je bio i Jukićev amandman, Azrin amandman koji je bio vezan za posljednju odluku CRA da ne prihvati povećanje takse, jer smo rekli sve ono što je poslije rasprave došlo, ne, e, ne možemo ulaziti. I vi ste danas trebali da diskutujete samo eventualno o tome. Bila je pružena prilika na jednoj raspravi da amandmanski djelujete na one zaključke, da ukažete gdje smo to napravili propust, šta to nismo obuhvatili. Nije tada urađeno, sad se ide sa nizom raznih prijedloga i amandmana. Mislím da to nije, da to nije dobro.

Ja ću vam reći sad lično moj odnos prema ovome. Ovi zaključci su jedan kompromis, kompromis u odnosu na cijelu ovu raspravu koji stvara Parlamentu pozitivan ili, bolje rečeno, koji daje parlamentu jedan aktivan odnos prema onome šta se dešava u Javnom RTV servisu i šta će se dešavati. Vi vidite ovdje niz, nekoliko mjera, nije niz, nekoliko mjera koje mi već nagovještavamo, već za dva mjeseca tražimo odgovarajuće izvještaje. Tražimo unutrašnje reforme koje se moraju provoditi i tražićemo izvještaje o tom pitanju. Ovo je po prvi put da je ova materija uopšte došla na Parlament. I ja opet kažem, ovo iznosim sad svoje lično mišljenje: rezovi odmah, mislim da ne bi bili produktivni, a pogotovo ako uzmemo činjenicu šta je naslijeđeno iz proteklog perioda i da se Javnim RTV servisom, on je i nastao, kako da kažem, nametanjem, pa onda je to stanje držano dugo bez ičijeg uticaja, bez političkog uticaja, ne na program nego na funkcionisanje iz BiH, sad je pružena prilika, sad je pružena prilika da Parlament ima aktivnu poziciju u odnosu na Javni RTV servis.

I još moram isto da naglasim. Bilo je ovdje od kolega sugestija, primjedbi, evo, hoće li ovo poslovodstvo uopšte moći odgovoriti zadatku ili neće moći odgovoriti, ne možemo sad odgovoriti direktno na to pitanje, ali nam se pruža aktivna pozicija ako usvojimo ove zaključke da i na to djelujemo. Jer imajte u vidu činjenicu da i sadašnji Upravni odbor i sadašnje poslovodstvo najveći dio perioda ovoga koga mi razmatramo, još jednom hoću da vas podsjetim, razmatramo 2005. i 2006. godinu, nisu bili to što su sada. Sad imamo 2007. iza sebe, imamo revizorske izvještaje, imamo niz ovih diskusija, imamo evo i aktivnu poziciju kroz ove zaključke, čini mi se da se pruža nova prilika i sa novim temama o kojima je bilo danas riječi izvan konteksta dnevnog reda da govorimo o Javnom RTV servisu i da zaista utičemo da se on mijenja i da on postane Javni RTV servis svih građana. Ne ni pojedinih naroda, ne ni pojedinih političkih opcija, jer kroz to će on sam sebe ili urušiti ili će opstati. Ako to ne bude, on neće moći opstati. A mi treba u tom kontekstu da pomognemo da on bude takav. Ovim se pruža šansa da on bude takav, da mu se da šansa da bude takav, sve drugo je, čini mi se, pod velikim znakom pitanja.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Dokiću.

Nema više prijavljenih i ja zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na 17. točku utvrđenog dnevnog reda:

Ad. 17. Izvješće Povjerenstva Kolegija o nastojanju postizanja sporazuma o Prijedlogu zaključka zastupnika Sadika Ahmetovića s 31. sjednice Doma (u svezi sa sazivanjem sjednice Vijeća ministara radi razmatranja Zahtjeva decertificiranih policajaca)

NIKO LOZANČIĆ:

Dobili ste Izvješće Kolegija o nastojanju postizanja suglasnosti. Nema suglasnosti Kolegija, pa treba da uslijedi glasovanje u drugom krugu.

Ima li potrebe neko za raspravu? Nema. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 18. točku dnevnog reda:

Ad. 18. Izbor člana Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH, sukladno članku 8. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH

NIKO LOZANČIĆ:

Visoko sudbeno i tužiteljskog vijeće BiH je 19. ožujka 2008. godine dostavilo Parlamentu obavijest o izboru članova Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća, sukladno članku 8. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću. Istovremeno, dostavljen je i Pravilnik o izboru članova Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH.

Radi se o tome da 27. srpnja 2008. godine ističe mandat članu Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća iz reda bošnjačkog naroda kojeg treba izabrati Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH. U ovom kontekstu podsjećam vas na točku 6. Odluke o nacionalnosti i spolu članova koji se biraju na upražnjena mjesta u Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću, koju ste također dobili u materijalu za ovu točku. Ovu odluku je donijelo Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće 28.2.2008. godine sukladno zakonu.

Točka 6. pomenute odluke glasi: 'Sukladno izvršenom žrijebanju Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH ima izabrati novog člana Vijeća koji treba biti po nacionalnosti Bošnjak, muškog spola, a koji ne obavlja pravosudnu dužnost i nije iz reda poslanika Parlamentarne skupštine BiH.'

Evo, to su osnovne napomene uz ovu točku. U pripremama za ovu sjednicu uvaženi prvi zamjenik predsjedatelja Beriz Belkić je predložio da Dom izabere gospodina Zahida Kovača, dosadašnjeg člana Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća. Vi ste tijekom prvog dana zasjedanja dobili životopis gospodina Zahida Kovača.

Otvaram raspravu, odnosno predlaganje kandidata. Ima li drugih prijedloga? Ima li gospodin Belkić potrebu da obrazloži? Ima.

Uvaženi prvi zamjenik predsjedatelja gospodin Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

Neku posebnu potrebu poslije tvog izlaganja i nemam. Ja samo da pojasnim da sam smatrao potrebnim i važnim da se blagovremeno s inicijativom dođe pred ovaj dom, kako bismo ovu jednu vrlo važnu instituciju u okviru pravosuđa našeg imali u punom kapacitetu. Dakle, prijedlog kandidata imate. Ja sam izvršio prethodne konsultacije i u Visokom sudskom i tužilačkom vijeću kod rukovodstva i u pravosudnim organima i dobio pozitivna uvjerenja o dosadašnjem radu predloženog kandidata.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem gospodinu Belkiću.

Ima li drugih prijedloga? Prijava za raspravu nema, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 19. točku utvrđenog dnevnog reda:

Ad. 19. Zahtjev Zajedničkog povjerenstva za administrativne poslove za razmatranje Prijedloga odluke o izmjenama Odluke o ustroju Tajništva Parlamentarne skupštine BiH po žurnom postupku

NIKO LOZANČIĆ:

Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove je 19. lipnja 2008. godine dostavilo u proceduru Prijedlog odluke iz ove točke s prijedlogom da se razmatra i usvoji po žurnom postupku. Prijedlog odluke ste dobili.

Otvaram raspravu o Zahtjevu za žurni postupak. Nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 20. točku dnevnog reda:

Ad. 20. Promjene u članstvu povjerenstava Doma, zajedničkih povjerenstava obaju domova i izaslanstava Parlamentarne skupštine BiH – predlagatelj: klubovi zastupnika

NIKO LOZANČIĆ:

Podsjećam vas, mi smo na 31. sjednici imali ovu točku pa smo odgodili izjašnjavanje o prijedlozima zbog primjedbe da neki prijedlozi remete entitetsku zastupljenost u povjerenstvima, te smo zamolili klubove da svoje prijedloge preispitaju i usklade s Poslovníkom. Slijedom ove primjedbe, Klub Stranke za BiH je odustao od svog prijedloga.

Preostali su nam sljedeći prijedlozi:

Klub SDP-a predlaže da se gospođa Mirjana Malić imenuje za člana Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku umjesto gospodina Denisa Bećirovića.

Prijedlog Kluba SDA. Znači, Klub SDA predlaže da se zastupnik Salko Sokolović imenuje u Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove umjesto zastupnika Sadika Ahmetovića.

I Klub SDS-a predlaže da se u Izaslanstvo pri Interparlamentarnoj uniji imenuje Savo Erić umjesto zastupnika Momčila Novakovića.

Otvaram raspravu. Nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 21. točku dnevnog reda:

Ad. 21. Imenovanje tri člana u Zajedničko povjerenstvo obaju domova radi usuglašavanja teksta Zakona o jedinstvenom matičnom broju

NIKO LOZANČIĆ:

Prijedlog ovog zakona je usvojen u različitim tekstovima u oba doma pa je potrebno provesti usuglašavanje identičnog teksta. U Zajedničko povjerenstvo iz ovog doma na sastanku Kolegija Doma a onda i Proširenog Kolegija Doma predloženi su uvaženi zastupnici: Savo Erić, Vinko Zorić i Rifat Dolić.

Otvaram raspravu o prijedlogu. Nama prijavljenih za raspravu, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 22. tačku dnevnog reda:

Ad. 22. Prijedlog rezolucije o osudi komunističkih režima – podnositelj: zastupnik Momčilo Novaković

NIKO LOZANČIĆ:

Podsjećam, na prošloj sjednici smo odlučili da Prijedlog rezolucije iz ove točke prethodno razmatra mjerodavno povjerenstvo. Kolegij Doma je za mjerodavno povjerenstvo odredio Povjerenstvo za europske integracije. Povjerenstvo je Prijedlog rezolucije razmatralo i trećestupno dostavilo Mišljenje. Vidjeli ste da je Povjerenstvo prihvatilo ovu rezoluciju i uputilo je u parlamentarnu proceduru na razmatranje i izjašnjavaње.

Otvaram raspravu. Želi li predlagatelj prvi?

MOMČILO NOVAKOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Želite ili ne želite, samo recite?
Uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa moram reći da sam mislio, ali nakon ovog poziva umalo nisam odustao, ne od ove rezolucije nego od obrazlaganja rezolucije. Ali dobro, dakle ... neke stavove oko ove rezolucije smo mogli čuti kad smo raspravljali o dnevnom redu ove sjednice i nadam se da sada raspravljamo u mirnijoj atmosferi nego što smo onda imali. Imajući u vidu evo i da nema kamera, znači pa prošlo je i ovi događaji u Srebrenici itd. i valjda sad nema ozbiljnih razloga zbog kojih bi neko želio zaista da ova rezolucija ne bude ozbiljno razmatrana u ovom parlamentu. Naravno, parlament će se o njoj opredijeliti na način kako on to misli.

Dakle, prošli put sam već rekao da se radi o rezoluciji, znači, koja je usvojena u Evropskom parlamentu i koja je znači ... izmijenjena na četiri mjesta. A izmijenjena je dijelovima Razolucije 1096 – o mjerama za uklanjanje naslijeđa bivših komunističkih totalitarnih režima. Dakle, radi se o nekim aneksima koji su ugrađeni u ovu rezoluciju, mogu ih naravno i pročitati, jer sam smatrao, s obzirom da i ova Rezolucija 1096, znači usvojena rezolucija u jednom drugom parlamentu, smatrao sam da ovo nije nemoguće uraditi ovdje. Naime, pročitacu samo ovaj aneks, dakle, prvi dio govori ili Aaneks 1. govori, znači: 'Demokratska država zasnovana na vladavini prava mora o uklanjanju naslijeđa bivših komunističkih totalitarnih sistema primijeniti ... sredstva takve države. Ona ne može upotrijebiti nikakva druga sredstva jer ne bi bila ništa bolja od totalitarnog režima kojeg treba ukloniti.'

Dakle, to je dodati dio, zatim: 'Država zasnovana na vladavini prava može se takođe braniti od ponovnog oživljavanja komunističke totalitarne prijetnje', znači, samo pravnim, naravno, sredstvima. Zatim, ciljevi tranzicijskog procesa! Pošto smo mi društvo u tanziciji, smatrao sam važnim da imamo definisane ciljeve ovog tranzicijskog procesa definisane i, na kraju, ovdje preporuka. Znači, ... preporučuje da krivična djela počinjena od strane pojedinaca za vrijeme komunističkih totalitarnih režima budu procesuirana i kažnjena prema mjerodavnom krivičnom pravu.

Dakle, kao što vidite, ništa od ovoga, znači, nije na bilo koji način više uputilo na BiH nego i sama rezolucija usvojena na Evropskom parlamentu. Ono što sam bio siguran kad sam predlagao ovu rezoluciju jeste da u ovom parlamentu pa i u BiH danas nema ni jedne partije koja podržava totalni, znači, totalitarni komunistički režim. Smatrao sam da je to nešto što je prošlo i zbog toga sam smatrao logičnim, čak sam vjerovao da ova rezolucija neće izazvati nikakve posebne turbulencije ni ovdje ni bilo gdje drugo. Naravno, najmanje sam smatrao da će to biti SDP, jer sam mislio da je njima dobrodošla ova rezolucija da se oni potpuno jasno odvoje od komunističkog režima, s obzirom da se radi o Socijaldemokratskoj partiji. I smatrao sam da ovo najviše ide u prilog upravo onima ... kako ne bi bilo dileme, znači ko pripada kome nakon svega ovoga što se dešava.

Takođe, nisam smatrao da ovo ima bilo kakve veze sa socijalizmom i danas ne mislim da ima bilo kakve veze sa socijalizmom, a kamoli sa socijaldemokratijom. Ali ova rezolucija jeste svojevrsno upozorenje i to je jedan od ciljeva predlaganja ove rezolucije, svojevrsno upozorenje da ako ima nekih namjera ili nakana da na ovim prostorima ponovo neko poželi stvarati totalitarno društvo, bez obzira bilo ono komunističko ili ne, ali ako bude totalitarno društvo, da onda ovo društvo potpuno jasno stoji opredijeljeno protiv takvih nakana. Prije sam mislio da ovo može biti poruka vlastima u RS da njihovi pokušaji, znači, tamo da, stvaranjem jednog sistema u kome, nažalost, puno toga nije potpuno demokratski, da je ovo na neki način poruka da jednostavno mi na ovim prostorima imamo dovoljno negativnog iskustva sa totalitarnim

režimima i da smo svi apsolutno jedinstveni u tome da smo protiv takvih sistema bez obzira bili oni komunistički ili neki drugi, ako su znači orijentisani u ovom pravcu. Ne mislim da trebam obrazlagati pojedinačno ove stavove. Bilo bi dobro da oni koji se ne slažu ili kolege koji su imali primjedbe da su imali u komisijskoj fazi amandmane, pa možda da danas odgovorim ili na neki od amandmana ili ako ima potrebe danas sam spreman naravno za sve nejasnoće u vezi sa ovim da onoliko koliko ja kao predlagač mogu odgovoriti odgovorim.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, je li? Uvaženi zastupnik Jovičić, replika.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući!

Gospodine Novakoviću, samo ubacite u tu rezoluciju na koji se to sistem odnosi, da ne biste Vi ponovo došli na vlast. Ja ću glasati za tu rezoluciju, da ne bi bio novi totalitarni sistem, ali Vi kad ste u pitanju, ako ste mislili na nas, pogriješili ste i ne treba Vam nikakva rezolucija tu.

NIKO LOZANČIĆ:

Dobro. Sljedeći je za raspravu prijavljen uvaženi zastupnik Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolegice, poštovane kolege, ja sam se javio za diskusiju iz dva razloga. Prvi razlog što sam kao član Komisije za evropske integracije, gdje je ova rezolucija došla na raspravu, u pisanoj formi se izjasnio da sam protiv ove rezolucije iz više razloga, ali sam rekao da ću svoje obrazloženje dati na Parlamentu.

Prvi od razloga je to što je ovo rezolucija Evropskog parlamenta i koja, po logici stvari, je trebala da bude prezentirana i da se ratifikuje u ovom parlamentu, ako želimo da smo, hajde da kažemo, na tragu evropskih procjena, ocjena o tim sistemima.

Drugo, smatram da je ova rezolucija se stavila izvan Rezolucije Evropskog parlamenta. Rezolucija Evropskog parlamenta ima šest tačaka, a ovdje je predlagač koji eto iz nekih saznanja dobio je upravo sa saradnjom sa drugom partijom ... materijale pa je to on proslijedio, a nije ona druga partija. Dao 12, što znači dopunio čovjek još sa šest, proširio je isto u ovom, odnosno, u ovoj rezoluciji stoji osuda sistema Srednje i Istočne Evrope, što mene apsolutno ..., jer tu rezoluciju već '48. godine osudio i neko ko se zvao Tito i partija, ne promovišu ga uopšte, ali zbog toga tada imali smo određene posljedice. Možda da to tada nije učinjeno, možda bismo danas bili u sasvim drugoj situaciji, ali da ne ulazimo u te pretpostavke.

Treća stvar je što znači na osnovu te rezolucije u tački 3. Evropskog parlamenta ovdje se kaže: 'Parlamentarna skupština priznaje da su uprkos zločinima totalitarnih komunističkih režima neke evropske komunističke partije pridonijele postignuću demokratije.' To je tipično, odnosno ova tačka je striktno, ja bih rekao, donesena za Savez komunista Jugoslavije, odnosno sad kako se zove nije to ... SDP, ajde tako. Ako Bahtiću to odgovara možemo i tako reći. Prema tome, mislim, ova rezolucija kao evropska rezolucija Evropskog parlamenta, ja nemam ništa protiv da

se ona ratifikuje u Parlamentu bez ovih aneksa i dodataka, zato što u ovome aneksu, rekao sam, da se ova rezolucija sad nameće kao rezolucija iznad Evropske rezolucije. U tački 11. mi tražimo od evropskih partija, komunističkih da osude ... da ono, što apsolutno, mislim, ne mogu biti veći katolik od pape, vjerujte. Mislim da u svemu ovome nisam smatrao da je ova rezolucija zlonamjerna, ali kod problema koje imamo danas na kršenju ljudskih prava i svemu onome što se dešava, mislim da smo trebali prvo o tome raspravljati i da raspravljamo o svemu onome šta nam se dešava poslije ovoga: pojava i fašizma i nacionalizma, pa tek onda ili u sklopu toga svega da razmatramo i ono što se zove, ja bih rekao, totalitarni komunistički sistemi koji sigurno, apsolutno to tvrdim – nisam nikada bio komunjera, jesam bio član Saveza komunista od svoje 45 godine, odmah da vam kažem da sam redovno plaćao članarinu – taj sistem je omogućio i meni da završim školu i omogućio da imamo toliko i toliko zaposlenih da danas ljudi možda i žale za onim sistemom, ne za Komunističkom partijom nego za onim sistemom. Iz tih...

SADIK SADO BAHTIĆ

/nije uključen mikrofon/

SELIM BEŠLAGIĆ:

Pa nisi ti narod, bolan Bahtiću. Izađi pa gledaj očima svojim, iz tih, iz tih razloga.

NIKO LOZANČIĆ:

Ja vas molim samo, ja vas molim da se suzdržite od dobacivanja i da saslušate jedni druge i kad se ne slažete jedni s drugima.

SELIM BEŠLAGIĆ:

I ja bih zamolio, predlažem, znači da se ova deklaracija skine do momenta kada budemo raspravljali o ukupnosti svega ovoga što sam rekao i fašizma i nacionalizma i ostalih zločina koji su počinjeni, jer smatram da jednostavno ovo vrijeme nije za ovu rezoluciju ili, drugim riječima, ako već hoćemo, onda donesite Rezoluciju Evropskog parlamenta o osudi totalitarnih režima, da je usvojimo i tako.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Okolić, pa Bahtić, replike.

MIRKO OKOLIĆ:

Pa moja replika će se sastojati, hoću samo kroz jedno pitanje, htio bih, gospodine Bešlagiću, da mi pojasnite nije mi jasno: Šta to znači komunjera, a šta znači član Saveza komunista? Pa da mogu poslije ja malo sebi neke stvari razjasniti, nije mi to jasno, ako možete.

SELIM BEŠLAGIĆ

/nije uključen mikrofon/

/zajednička diskusija/

NIKO LOZANČIĆ:

Ako ste se ispričali, ovako, da nastavimo. Samo vas molim nemojte me više nikad pozivati da nekog opominjem, eto ja vas molim samo me nemojte pozivati da vas opominjem, jer jedino mogu sve opominjati ili prekidati sjednice, ovako teško je držati red.

Uvaženi zastupnik Bahtić. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Replika, je li? Ja sam mislio, pa ništa, ne mogu se složiti sa kolegom Selimom Bešlagićom kad on, ona, kaže da većina i tako to. Ogromna većina osuđuje ovaj totalitarni režim. Kad je spomenuo kolegu Staljina, ništa se više ne razlikuje. Izračunajte po glavi stanovnika ko je više ubio, koliko ima Jugoslavija bivša stanovnika, koliko tamo gdje je Staljin živio, pa ćete vidjeti da je bivši režim Saveza komunista Jugoslavije više ubio nego Staljin. I šta ste radili poslije '48. godine? Ubijali ste ljude bez sudova, šta ste radili u Cazinskoj krajini, šta ste radili na Golom otoku?

_____ (?)

... /nije uključen mikrofon/... trebat će nam stenogram.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Upravo, dobit ćete sve i, gospodo draga, ovdje vaš predsjednik javno kaže: 'Mi smo ideološki i politički i pravni nasljednici bivšeg SKJ.' I vi to javno kažete, a jedino pravni nećete moći biti, morat ćete, ono je, ono je imovina svih političkih partija i svih građana, a ovo drugo da i ne kažete, jeste, znači. Po meni, ja mislim, ... sjedite.

_____ (?)

/nije uključen mikrofon/

SADIK SADO BAHTIĆ:

Pa ne možeš, pa tako ste vi, vi ste naučili samo jednoglasno u komitetu, jel' tako, htjeli bi jednoglasno, je li? Da hapsiš, hoćeš ljevicom, lijeva ruka desni džep.

NIKO LOZANČIĆ:

Ja vas molim samo da...

SADIK SADO BAHTIĆ:

Hoćeš imovinu Saveza komunista kad si ljevičar? Slušaj onda i argumente ovdje!
Toliko.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je za raspravu prijavljen uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Šta kažeš, Drago?

DRAGO KALABIĆ

/nije uključen mikrofoni/

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Važi. Dakle, naš kolega Momčilo Novaković zna se kvalitetno pripremiti za rasprave i vrlo korektno raspravljati i mislim da on ovdje dobro radi svoj posao. Dobro izanalizira, rječit je čovjek, tako iskusan. Međutim, danas mislim da nije dobro odabrao temu, da naprosto ne može biti uvjerljiv na ovoj temi. I mislim da nije, da je nije obradio kvalitetno. Vjerovatno je to bila potreba da se reaguje na one ... neke tu rezolucije o osudi neofašizma itd. da je ovo bio neki njegov odgovor. Možda u današnjem vaktu ne bi to ni radili, prije nekih mjesec dana ga je vjerovatno to isprovociralo.

Zašto nije odabrao temu? Zato što, koliko ja znam, on je bio član Komunističke partije, pa je bilo vrijeme tamo prije 20 godina reći: ljudi, ovo nije uredu šta se radi, ja napuštam ovu partiju, a ne sjediti u njoj do zadnjeg dana, pa onda, kad ta partija umre, nakon 20 godina, kad se dobro uvjeriš da se vratiti neće, reći da to nije uredu šta se radilo, a sjediti tu.

Također, biti u SDS-u, proći njim i rat i ono poslije rata šta se dešavalo, a znamo šta se dešavalo, pa onda govoriti o povezanosti ideologije, politike, stranaka, ratnih ovih zločina. Znači, biti prvo u Komunističkoj partiji, pa onda u SDS-u i onda popovati o tome kako ideologija zna da utiče ... do rogozbatnih stvari dovede. Možda će on nešto i o SDS-u reći kroz 20 godina, izgleda da ta katarza dolazi nakon 20, 30 godina.

Zašto nije kvalitetno? Zato upravo što je prepisana iz Rezolucije Vijeća Evrope. Ona onako globalno govori o tome kako treba pozvati sve komunističke i postkomunističke partije da u svojim zemljama, ako to dosad nisu učinile, ponovo procijene istoriju komunizma i tako mi to odavde iz Sarajeva pozivamo u Kini, u Kampučiji, negdje tamo ko zna kuda da preispitaju svoje. Trebalo je, trebalo je obraditi stvar komunizma u BiH, reći šta nije valjalo, šta jeste valjalo, zašto je to propalo, šta je za osuditi, šta nije za osuditi, nešto je i bilo dobro. I onda napraviti takvu rezoluciju i tu su, mislim, bili pozvani ljudi koji su bili žrtve toga, ovaj režima, a ne koji su bili dio tog režima, da urade.

Mislim da će SDA biti suzdržana, jer ne može biti protiv toga da se osudi bilo koji totalitarni režim. Upoređuje se ovih dana, ovih mjeseci, šta je uradio fašizam, šta je uradio komunizam, staljinizam, kao ekstremni oblik, je li, komunizma. Pa možemo reći da je negdje 50, negdje 60, negdje 70 godina pojeo istorije, zavisi koliko kojem narodu. Da smo se onda svi, na kraju krajeva, našli na onoj početnoj tački '90. jer smo mi rekli - valja krenuti s one tačke gdje smo bili '45., ovo je propali eksperiment jedan. Gradile su se pruge, gradila se infrastruktura, škole, rasle su plate, rasle su penzije, ali deseterostruko sporije nego u evropskim zemljama gdje su bila ljudska prava, gdje ste imali konkurenciju, gdje ste imali natjecanje, gdje ste imali ljudska prava. To je deseterostruko sporije išlo i onda se na kraju sve to urušilo samo u sebe i rekli smo: propalo je ovo, ljudi, propalo je to globalno. Pojeo nam je taj komunizam 50, 60, 70 godina i pojeo neke milione ljudi, neke milione godina robija tamo za one koji su kritikovali. Fašizam je ubio nacizam za 10 godina, par miliona ljudi, a ovima je trebalo 50, 60 godina da također pobiju par miliona ljudi samo jer je išao sporije taj totalitarizam. Tako mi ne možemo reći danas da smo protiv osude, ali ne možemo biti ni za evo ovakvu rezoluciju, pa ako se napravi nekad jedna

valjana, prava, ako je naprave ljudi koji su pozvani da to urade koji imaju mandat i moralno pravo da tako što urade, mi ćemo je rado podržati.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljuje.

Sljedeća je za raspravu prijavljena uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem. Uvaženi predsjedavajući, kolegice i kolege, evo, imamo pred sobom jednu rezoluciju sa nazivom 'Prijedlog rezolucije o osudi komunističkih režima'. Ja hoću samo da vas podsjetim, jer dio rasprava se odnosio na potpuno druge teme, odnosno, osude drugih događaja na ovim prostorima, odnosno, u istoriji naših prostora i naših i malo bližih ili daljih i u tom smislu bih sugerisala da vodimo računa, dakle o temi koja je pred nama.

... ja sam sa pažnjom slušala predlagača ove rezolucije. Malo mi je bilo nejasno na samom početku kada je kolega Novaković rekao da su ispunjene pretpostavke da ozbiljno razmatramo, evo ja sam s pažnjom zaista slušala, razmatramo ovu rezoluciju, jer je između ostalog prošla i Srebrenica. Pa ne mogu da dovedem u kontekst Srebrenicu i ovu rezoluciju koja je pred nama ili predlagača i Srebrenicu ili predlagača i ovu rezoluciju itd. Tako da možda ne bi bilo loše, ukoliko zaista i dalje stoji na tom, e, da nam možda malo pojasni.

Ja bih napravila jednu korekciju, iako naravno postoji ispravka krivog navoda i predlagač a ujedno i kolega Bešliagić su koristili konstrukciju 'Rezolucija Evropskog parlamenta'. Ne znam da li mislimo na isto, je li se radi o 'Rezoluciji Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope', što je potpuno drugo. A ja ću vas podsjetiti, samo iz jednog razloga. Mi smo punopravni član Vijeća Evrope i sve dokumente i rezolucije koje se usvajaju u Vijeću Evrope se odnose, naravno, i na sve zemlje članice i nijedna zemlja članica ne treba da dokumente koje je usvojila tamo, gdje je aktivni član, posebno usvaja u svom parlamentu. Jer mislim, onda bismo se bavili samo, je li, onim čime se bavi Vijeće Evrope. Međutim, naravno to ne znači, dakle nema, ne treba nikakva posebna procedura osim one koja se provede u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, ako je riječ o istoj stvari.

Međutim, može se detaljnije razraditi, ako je, pogotovo ako je u pitanju sistem preporuka i dokumente i preporuke ukoliko se specificiraju na konkretan slučaj, recimo, zemlje o kojoj je riječ. Dakle, detaljna daljnja razrada takvih, dok ovo govorim generalno, dakle o dokumentima Vijeća Evrope i u tom smislu ja bih vas samo podsjetila da je, recimo, Vijeće Evrope usvojilo jako puno dokumenata i preporuka o različitim temama, između ostalog, recimo, i o hapšenju i procesuiranju optuženih za ratne zločine, o zabrani negiranja genocida, o zabrani djelovanja neofašističkih organizacija, sve su to bili pod tim naslovima ili pod dijelovima nekih drugih rezolucija u sistemu, u setu preporuka, dakle različite preporuke i dokumenti Vijeća Evrope. I u tom smislu mene čudi da, recimo, nismo ranije reagovali na takve ili konkretno, recimo, da predlagač nije ranije reagovao, a bilo je povoda nedavno. I u ovom parlamentu, recimo, da se, eventualno, usvoje zakoni koji se odnose na ovu problematiku, pa smo imali negativan stav upravo poslaničkog kluba predlagača ove rezolucije.

Međutim, ono što hoću da pomenem je generalno naš odnos prema tim rezolucijama i dokumentima. I koliko mi uopšte i poznajemo, recimo, tamo način rada ili obaveze, recimo, zemlje članice u, naprimjer, Vijeću Evrope, jer evo svi se pozivamo na tu rezoluciju. Da li mi, recimo, uvažavamo ili da li zaista provodimo sve preporuke, a ne selektivno, počev od elementarnog znanja do načina prihvatanja preporuka, dokumenata itd. I u tom smislu, i ja bih vas samo podsjetila na jednu preporuku koja je bila, kako sam obavještena danas, dobrim dijelom predmetom rasprave koja je trajala skoro dva sata. A ja bih vas podsjetila na pismo Tomasa Hamerberga koje ste svi poslanici, kolegice i kolege, dobili prošle godine kada je bio način glasanja za ombudsmena, kada smo od visokog komesara za ljudska prava dobili preporuku o tajnom glasanju i kada je to i obrazloženo djelimično i naravno i barem minimumom ili postizanjem minimuma objektivnosti kada se vrši izbor u nezavisne institucije, a jednako tako koliko se sjećam i formulacije dobrim praksama u drugim parlamentima. Ovo pominjem samo kao razlog kako mi neke stvari prihvatamo, nečega se dobro sjećamo, na nešto se pozivamo, a neke stvari za nas ne postoje. Pa hajmo biti iskreni, pa kad govorimo, naprimjer, ili damo ... specifičnoj težini nekog dokumenta, prijedloga, rezolucije itd. pokrivajući se evropskim kišobranom. Da vas samo podsjetim, punopravna smo članica Vijeća Evrope, imamo delegaciju gore koja funkcioniše, koja aktivno participira, koja glasa u Vijeću Evrope, koja donosi odluke, koja ima i mehanizam da kroz radna tijela i političke grupe reaguje na odgovarajući način kad imamo dokumente takve vrste, zašto ne reagujemo!? Zašto nismo od SDS-a ili kluba poslanika ili konkretno predlagača, kada je usvajana ova rezolucija ili bila u raspravi u Vijeću Evrope, imali prijedlog eventualno i primjedbe i sugestije kako da reaguje ova delegacija? Ili, znamo li mi da sve ono što je gore usvojeno ne trebamo prepisivati ovdje, usvajati, satima raspravljati o tome. Jer, šta ako ne donesemo ili donesemo drugačije od onoga što smo donijeli gore kao punopravna članica Vijeća Evrope!?

Možda sam malo drugačije diskutovala od uobičajnog i činilo mi se da malo skrećemo s teme, ja znam da je ovo u funkciji tempirano kada i kako da se razgovara ovdje, ali hajmo malo smanjiti doživljaje pa se malo fokusirati u okviru nekih pravila igre po kojima ovaj parlament funkcioniše.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Ekrem Ajanović. Izvolite.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, kolegice i kolege, dobar dio moje diskusije već su moja dva prethodnika, zapravo, prethodnica i prethodnik, rekli, ali evo ja osjećam potrebu da kažem i svoje mišljenje o ovoj rezoluciji. Svakako, sami naslov Prijedlog rezolucije o osudi komunističkih režima, meni se čini da je jako preopširan i da on u jednom određenom trenutku nema toliko ni značaja, jer osuđivati sad ... ovdje meni u BiH nekako i nema nekog značaja. Ali svakako usvojena rezolucija u Evropskom parlamentu, ili kako je objasnila moja prethodnica, ima nešto drugo što u toj rezoluciji kaže, a to je da bi svaka članica trebala da analizira dešavanje u svojoj državi, pa da na osnovu toga donosi određene preporuke i zaključke.

Ja bih pošao od jedne pretpostavke, a to je da o tome se najmanje govori u ovoj rezoluciji, pogotovo o BiH kao državi, jer su stvoreni određeni uvjeti, novi u odnosu na

prethodnu državu koja je mnogo bila šira i gdje je bilo, hajmo reći, mnogo stvari koje je ... trebalo osuditi, a koje su ljudi, odnosno, poslanici iz ove skupštine povezivali kada je ... o zabrani minimiziranja holokausta, genocida itd. Polazeći od ove pretpostavke da je cilj i rezolucija da se ne pojavljaju određene greške koje su bile u određenim diktatorskim režimima, a svakako i komunistički režim je diktatura proletarijata, ja kao doktor i humanista smatram da su svi diktatorski režimi nehumani ali, s jedne strane, ima smisla da se opet raspravlja oko toga, jer i u ovom parlamentu stalno se ponavlja jedna uzrečica ili činjenica – mi smo sljedbenici komunističkog režima. Znači, da u glavama određenih ljudi još nije u potpunosti razlučeno određene stvari o komunizmu kao jednom pokretu diktature proletarijata. Ali, s druge strane, ne bih nikad mogao dignuti svoju ruku ili svoj glas da se usvajaju rezolucije iz prošlosti, a da zaboravimo da riješimo određene probleme i određene stvari, osudimo određene stvari, koje su se u sadašnjosti ili nedavnoj prošlosti desile.

Iz tog razloga smatram, bar što se mene tiče, da prvo kada bude u ovom parlamentu usvojen 'Zakon o minimiziranju genocida' i osuđen genocid od svih, o zabrani negiranja i minimiziranja genocida, i kada se u ovom parlamentu mi, kao poslanici svi, bez obzira na koju partiju, očitujemo kao demokrati i kažemo da stvarno te stvari osuđujemo, da osuđujemo sve ono gdje su izvršene određene represije i ... ne samo na jednom mjestu, ne samo u polovici BiH, ne samo nego u cijeloj BiH, ali prije svega u Srebrenici, kada to svi zajednički doživimo kao našu obavezu, jer nije to, donošenje tog zakona nije samo to radi nekih ljudi koji žive ovdje, nego što je i obaveza našeg parlamenta, jer smo prihvatili Rezoluciju o zabrani genocida i ratificirali je, Rezoluciju o holokaustu i svim drugim sredinama. Znači, moramo prvo riješiti određene i goruće probleme i onda se vratiti svako u prošlost, a da bi se vratili u prošlost, moramo dobro izanalizirati šta se dešavalo konkretno u BiH, pa da vam kažem, a da bi bilo šta konkretno mogli da razmišljamo o bilo čemu da donosimo osude i da o bilo čemu razgovaramo, moramo donijeti prvo 'Zakon o lustraciji', da vidimo zapravo ko je šta radio i šta je na koji način radio. Nije isto biti član jedne partije i boriti se za određena prava ljudi i biti jedan član partije, pa bilo koje, a izvršavati određene represije prema ljudima, pa bez obzira kako se ta stranka zvala.

Znači, da skratim, slažem se sa mojim prethodnicima, mislim da u ovom trenutku, ja što se mene lično tiče, ne bi mogao glasati za ovu rezoluciju. Smatram da je treba odgoditi za određeno vrijeme, a prije toga da moramo učiniti napredak u bliskoj prošlosti šta se desilo i to osuditi i onda da idemo dalje u prošlost da bi na zabludama, na greškama u prošlosti gradili jednu budućnost koja će biti kvalitetna.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, ja prvo želim reći da nemam nikakvu namjeru braniti komunistički sistem ni u jednoj zemlji svijeta, pa ni u bivšoj Jugoslaviji. Nemam to namjeru braniti iz najmanje dva razloga.

Prvi je što pored mene, od 42 poslanika u Predstavničkom domu, možda da još ima pet maksimalno, pet poslanika koji nikad nisu bili članovi Saveza komunista. Prema tome ne bi bilo

ni logično da ja koji nikad nisam bio član Saveza komunista branim taj sistem od onih koji su bili u manjoj ili većoj mjeri kreatori tog sistema.

Drugi razlog zašto ne želim braniti taj sistem je, što je moje, govorim lično o sebi, životno i političko opredjeljenje: borba za ljudska prava i potpuno poštovanje svih ljudskih prava i građanskih sloboda. Kad to kažem, želim reći da ni taj komunistički sistem, jednopartijski sistem nije ono zašto se ja borim, jer ni on nije bio demokratski sistem.

Dakle, ne polazim s pozicija da branim uopšte taj sistem, ali svakako želim ovdje reći da treba odgovorno i objektivno pokušati, evo sada u 21. stoljeću, pričati o 20. stoljeću. Kada bi svi naši problemi ovih naroda, ove države, možda i na jugoistoku Evrope, bili samo od '45. do '90., mi bi vjerovatno bili sretni ljudi. Međutim, činjenice koje niko ne može oboriti govore da nije tako. Zašto bi mi to pincetom danas vadili samo taj vremenski interval? Da li to neko želi reći da sistem u Kraljevini SHS, kasnije u Jugoslaviji od '18. do '41. nije bio nedemokratski. Jeste, bio je nedemokratski mnogo više totalitarni nego što je bio onaj sistem poslije '45. U tom sistemu ste mogli u po parlamenta doći i ubiti predsjednika HSS-a, njegove saradnike, napraviti diktaturu, pozatvarati koga hoćete itd. To je dakle taj sistem do '41. Od '41. do '45. šta je tad bilo? Neviđeni genocid: Jasenovac, istočna Bosna, Višegrad, masovni četnički i ustaški zločini itd. Dolazimo i od '45. do '90. gdje sam na početku rekao da to nije moje životno i političko opredjeljenje i, ako je i jedan čovjek nevino nastradao u tom sistemu, ja to osuđujem. A nije jedan, ima crnih mrlja i u tom periodu. I to treba osuditi. Šta se dogodilo poslije '90. Samo do '95. godine opet masovni ratni zločini, genocid u Srebrenici itd.

Ja samo hoću da kažem da treba objektivno i korektno pristupiti ovoj temi, a ne na neki fragmentaran način stvarati iskrivljenu sliku. Ima se štošta osuditi, ali se ima i štošta reći i da je bilo pozitivno. Od onoga stvaranja ZAVNOBIH-a, obnove bosanskohercegovačke državnosti do opismenjavanja, pogotovo u prvim decenijama poslije '45., zdravstvene politike, socijalne politike, itd. Može se naravno i tu polemisati zašto je ovako i onako, ali ima dosta i pozitivnih stvari za koje možemo reći da su bile pozitivne.

Ja se čudim ovdje, zato sam tražio prošli put da se ovo skine s dnevnog reda, kako to da u Parlamentu BiH od '95. do danas ne može da prođe 'Zakon o zabrani negiranja genocida!' Kako ne može da prođe da se zabrane četnici i ustaše? Kako nemamo nijednog akta kojim smo osudili politiku Radovana Karadžića? Kako ne prođe nijedna deklaracija u ovom parlamentu u kojoj bi se očitovali nakon genocida u Srebrenici? Kako ne prođe nijedna osuda genocida u Drugom svjetskom ratu? Sve to ne može proći, ali mi bi po ovoj rezoluciji trebali konstatovati da su izgleda jedini zločini bili počinjeni od strane komunističkog sistema, a pri tome ne treba spomenuti obnovu državnosti BiH, ne treba spomenuti ZAVNOBIH, ne treba spomenuti ulogu antifašista u sprečavanju masovnih zločina, pogotovo u istočnoj Bosni i u zapadnoj Bosni, širom bivše države. Bosni i Hercegovini, moram reći, treba prije svega denacifikacija. I ako hoćemo da slijedimo evropske principe, trebali bi ih slijediti prvo u tome. Evropa je prvo taj posao završila u prve dvije-tri decenije poslije '45. pa je onda došla i do ovakve jedne deklaracije.

Ja neću govoriti, preskočit ću ovaj dio o stavovima raznih antifašističkih organizacija, ali mogu reći da je ova rezolucija nepotpuna, netačna, u dobrom dijelu i neobjektivna. Vrlo je interesantan ovaj član 9., kaže: 'Opasnost od komunističke totalitarne prijetnje'. Svi mi dobro znamo da danas u BiH nećete vidjeti nigdje da se bilo s vatrenim bilo sa hladnim oružjem postrojavaju neke komunističke organizacije, niti ima bilo kakva više komunistička partija u BiH. Ne znam, bila je neka, čini mi se, u Banja Luci itd., ali nije parlamentarna. Međutim, u ovoj

zemlji imamo neke druge fašističke organizacije koje se postrojavaju gotovo svaka dva-tri mjeseca sa dugim noževima, kamama itd. i oni prijete, povratnicima prijete i predstavljaju prijetnju.

Kada bi se ova rezolucija usvojila, to bi značilo da treba osuditi partizane sa Neretve, Sutjeske, Kozare, a da još uvijek nemamo nikakvog stava šta se to događalo u Jasenovcu, šta se događalo u istočnoj Bosni, pa evo i do Srebrenice. Kada bi se ovo usvojilo, to bi značilo da je izgleda jedini Tito zločinac bio u prošlom stoljeću, a Draža Mihajlović, Pavelić i brojni drugi izgleda to ne bi bili. To što je rimski papa '71. primio Tita, što je to jedini državnik kojeg je primio ili ga je primilo pet američkih predsjednika, što je tvorac nesvrstanih, što je jedini '41. digao ustanak protiv fašizma, što se jedini suprotstavio staljinizmu '48. godine itd. To što o njemu pozitivno su govorili Čerčil, De Gol, Vili Brant, Ajzenhauer, Montgomeri i mnogi drugi – to sve treba ostaviti izgleda po strani.

Možda da ipak mnogo toga danas preskočimo uz – evo, ovo bi posljednje rekao – možda bi jedna ovakva rezolucija u budućnosti i imala smisla pod uslovom kada bi se svi u ovom parlamentu koji su bili članovi Saveza komunista Jugoslavije, koji misle da za ovo treba glasati, kada bi rekli glasat ćemo za ovo, a zato što glasamo da je to bilo tako, iz moralnih razloga podnosimo ostavku ovom parlamentu, jer smo mi bili dijelovi tog sistema. Posebno šta je bilo nedemokratsko u tom sistemu, bile su te obavještajne službe. Od one OZN-e koja se transformisala u UDB-u, a UDB-a poslije u SDB, Službu državne bezbjednosti itd., ali radi se o jednoj te istoj obavještajnoj, odnosno kontraobavještajnoj službi. Pa bi mi, kada bi analizirali samo taj dio represivnog aparata, došli do zaključka, da nikog ne uvrijedim, ali samo kad bi krenuli od Vijeća ministara BiH, vidjeli bi od naših postojećih ministara ko vam je bio u OZN-i, UDB-i, odnosno SDP-u, a da ne pobrajamo dalje.

Stoga, da ne širimo previše priču, treba nam objektivan, realan pristup, ne treba nam nikakvo sakrivanje. Najbolje bi bilo da i prije glasanja gospodin Novaković ovo povuče, ali ako želi neka i ostavi neka se glasa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

SADIK SADO BAHTIĆ

/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, je li?

SADIK SADO BAHTIĆ:

Kratka replika.

NIKO LOZANČIĆ:

Hajde, pokušaj.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Hoću da kažem, pa čovjek je vrlo lijepo govorio sve, međutim, neka to u praksi radi. Ja moram da kažem ovdje, letke koji su po Tuzli lijepljeni, koje sam ja dobio u Bihać poštom, smrtovnica BiH, fašistički znakovi, sve ovo radi SDP. Evo, kaže: 'preminula nakon dugotrajne pljačke od strane ... ožalošćeni građani' .../ništa se ne razumije/ to vam je SDP. Ovako ni Hitler nije radio u Drugom svjetskom ratu, vjerujte, šta SDP lijepi po Tuzli. Jesu li te, kolega Bećiroviću ...

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ti nisi normalan.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Jesi li ti normalan? Pričaš tu demagogiju, gori si od fašiste, bolan, tipičan primjer.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Zorić.

VINKO ZORIĆ:

Evo ja sam morao, ovaj ...

NIKO LOZANČIĆ:

Može li malo, može li malo kolege da slušamo, evo.

VINKO ZORIĆ:

Ja sam morao na kratko vrijeme izaći iz ove dvorane, ali čujem da sam dobro prošao, jer kolege iz oporbe kažu da je njihov kolega iz oporbe ovdje držao jedan politički sat. Ali ono o čemu sam čuo kad je ocjenjivao, napisao bih promašena tema, nedovoljan, jedan. Vidite, ovdje držati jedan hvalospjev Titu i argumentirati to da ga je primio rimski papa, kako kaže, kao da ima još neki papa, kako kaže kolega Bećirović. Vidite papa Ivan Pavao II. je primio čovjeka koji je izvršio, pokušao izvršiti atentat na njega. Dakle, to ništa ne govori, to samo govori o veličini, o veličini pape ili rimskog pape koji je primao takvog zločinca kakav je bio Tito. A da je bio apsolutista i da je bio čovjek režima, samo to govori da je ovdje Bećirović kazao da su ga primila petorica američkih predsjednika. Zamislite koliko je taj režim trajao. Da su ga uspjela petorica primiti.

A to, gospodine Bećiroviću, da je Evropa osudila neke druge totalitarne režime, ja se također slažem, a evo iskoristit ću, neću se javljati za raspravu, slažem se s kolegom Izetbegovićem, a djelimično i sa ovim Bešlagićem. Kad je kolega Izetbegović rekao šta mi imamo pričati o ovoj rezoluciji Vijeća Evrope, ja se također slažem, i ja jedino što bi sugerirao kolegi Novakoviću je da promijeni naslov, da ovdje napiše da je to 'Rezolucija o osudi komunističkog režima u SFRJ'.

Dakle, Vijeće Evrope, čiji smo i mi član, osudilo je sve komunističke režime, a mi ćemo osuditi one koji se nas tiču i koji je bio u zemlji koja je bila prethodnica ove današnje BiH. To je SFRJ.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljeni uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, današnja sjednica nam, čini mi se, prolazi kompletno u vrlo paušalnim, proizvoljnim optužbama, pa ja bih rekao i uvredama. Ja ne bih se sad vraćao na one koji su izgovorili takve riječi, nek im služe na čast, ali ovakve rasprave, kao što smo ih imali, mogli da čujemo maloprije u ovom domu, ne doprinose nam onome što nam je cilj da stvaramo uslove za suživot, da se dogovaramo, da idemo naprijed itd., itd. Mi ne idemo naprijed, mi se vraćamo nazad.

Ali da ne bih i ja upao u tu istu klopku, ja ću se samo držati ove rezolucije koja je na dnevnom redu i ne bih proširivao dnevni red svim i svačim što mi je na ovaj ili onaj način proizvoljno na mom umu, kao što su to radili neke kolege. Prije svega, ova rezolucija u ovom obliku je za mene neprihvatljiva zato što je potpuno uopštena. Sam naslov kaže 'Rezolucija o osudi komunističkih režima', dakle svih koji su postojali i koji postoje. To znači da mi osuđujemo evo i himnu i sada itd., itd., a dalje u tekstu se uglavnom govori o totalitarnim komunističkim režimima. Dakle, najednom imamo naslov koji se odnosi na sve, a u tekstu se govori i o drugim režimima i osuđuju se totalitarni, totalitarni režimi. Dakle, ovo je moralo da bude definisano šta je to, šta su to totalitarni režimi i gdje su oni. S druge strane, poprilično jasno već u prvoj rečenici je to i geografski svedeno na određenu lokaciju: totalitarni komunistički režimi koji su vladali u srednjoj i istočnoj Evropi. Ja postavljam pitanje: je li se pod ovim geografskim pojmom podrazumijeva bivša Jugoslavija, Albanija, itd. Dakle, iz te tačke gledišta ovo je potpuno, potpuno nejasan dokument.

Ovdje se govori i poziva se ... treba osuditi zato što nije postojala vladavina prava i poštovanje ljudskih prava itd. Ja vam postavljam pitanje: Je li mi, u državi u kojoj sada živimo i u čijem Parlamentu sjedimo, imamo vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava? Ako imamo u vidu činjenicu da smo mi, evo ovdje koji sjedimo, dizali za, dizali ruke za zakone koji nisu plod našeg rada, nego koji su došli na način kako su došli, ja sada da ne idem puno dalje i mnogo tih drugih stvari, gdje baš mi, čini mi se, da nemamo puno pravo drugima da čitamo lekciju o ovom pitanju, a najmanje u Evropi imamo pravo da čitamo lekciju o ovom pitanju.

Dalje, konstatuje se da su totalitarni komunistički režimi još uvijek aktivni u nekim zemljama. Bilo bi dobro da se kaže koji su to sada. Je li to, evo, kineski komunistički režim totalitarni režim, itd., itd. Imamo li mi sada pravo da prozivamo Kinu ovakvom jednom rezolucijom. Dalje se govori da je dijelom trebalo, Skupština vjeruje da će ova njena jasna pozicija u BiH i međunarodnoj zajednici. Kojoj toj međunarodnoj zajednici? Je li međunarodnoj zajednici koja je prisutna ovdje u BiH ili negdje drugdje? Dakle, govorim samo o onome zbog čega je meni tekst kao tekst potpuno neprihvatljiv, da je previše uopšten i paušalan.

Ono o čemu bi mi imali pravo da govorimo, to je, evo, o komunističkom režimu koji je bio u BiH, čak ne bih išao šire od BiH, a ja mislim da je to bilo isto kao tamo. Ali, iz tog dijela, eventualno da se izdvajaju određeni dijelovi o kojima se može diskutovati. Je li Rezolucija Informbiroa, šta je ona značila, hoćemo li to osuditi? Je li neko spomenuo UDB-u? Vi znate da je ta institucija otimala od naših seljaka i slala u Albaniju da bi se preživjelo, ostavljaju se ovdje

gladni da bi se tamo negdje gasila glad i slično. Šta je to značilo? Ili šta je značilo oduzimanje zemlje '45. godine o kojoj ne govorimo da se vrati onima od kojih je oduzeto? Dakle, mi bi imali na sličnu temu unutar sebe da se bavimo koliko god hoćete, jednu takvu rezoluciju u tom kontekstu, ali da se zaista govori o vrlo konkretnim stvarima.

Da budem jasan, kad se govori o komunizmu u BiH i onom periodu, gledajte, on je prolazio kroz jednu fazu kroz koje su prolazile i druge demokratije, a ja, evo, ovo je moje lično mišljenje – više je bilo demokratije pri kraju tog komunističkog režima nego što imamo danas, da se mi razumijemo, izuzev ovi višestranački izbori koji su nas doveli dotle dokle su, ali to je moje lično mišljenje. Šta sam htio da kažem, vratio sam se malo nazad, dakle imajte u vidu da su neki, ako pogledate neke druge režime, kroz što su oni prolazili i kakav je odnos prema ljudskim pravima bio prema ljudima različite boje, različite rase, a u te demokratije se zaklinjemo danas. Dakle, ne možete uzeti jedan veliki istorijski period i onda osuđivati režime. Treba parcijalno posmatrati stvari koje su bile u datom periodu, i opredjeljivati se za taj period i za konkretne stvari i konkretna pitanja koja zaslužuju da budu osuđena.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem i ja Vama.

Zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

Replika, uvaženi zastupnik Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Radi stenograma da ostane ova poruka koju je gospodin Zorić u svojoj diskusiji uputio, a on je doslovce rekao da je *Tito bio zločinac*, a demokratija je i to da čovjek to slobodno može reći. Šta ćeš, on tako misli!

Međutim, ja želim reći da vjerujem da i većina u ovom parlamentu tako ne misli. Čovjek koji je stvorio pokret nesvrstanih, čovjek o kojem su tako govorili ne natjerani svi ključni zapadni lideri, čovjek kojem je na sahranu od 150 država UN-a došlo 130 državnika na najvišem nivou! To se tako ne dolazi jednom zločincu. Zločinci su – i to treba vrlo jasno reći u ovom parlamentu gospodinu Zoriću – Anto Pavelić, Maks Luburić, Džafer Kulenović, Hakija Hadžić i drugi lideri ustaškog pokreta koji su donosili u prvoj godini svog mandata takve rasne zakone da bi u prvoj i drugoj godini stotinu hiljada ljudi, Srba, Jevreja, Roma ali i antifašista Bošnjaka, Hrvata, zaplatilo od takve politike. I ako Tito ima slabih strana, a ima i takvih, ima jednu veliku dobru stvar – bio je veliki pencilin za fašiste i zločince na ovim prostorima.

BERIZ BELKIĆ:

...na isti način ne mislimo, ali evo izvoli.

VINKO ZORIĆ:

Ja vrlo rijetko iskoristim dva puta repliku ali sad moram. Dakle, ja uopće ne sporim, ja uopće ne sporim ocjene o nekim zločincima koje je ovdje spomenuo gospodin Bećirović, ja i dalje ostajem pri tome da je Tito bio zločinac. Između ostalih, ja neću ići dalje, odgovoran je za smrt moja dva ujaka. On je to mogao spriječiti, nije htio, ubio je njih i stotine tisuća drugih na križnom putu poslije 9. svibnja 1940. godine.

BERIZ BELKIĆ:

Replika je dva puta bila.
Prodanović se javio za diskusiju. Je li i ti hoćeš da diskutuješ?

LAZAR PRODANOVIĆ:

Kao predlagač.

BERIZ BELKIĆ:

Kao predlagač, zaključno, je li. Dobro.

LAZAR PRODANOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, iako se moramo složiti sa jednom činjenicom, a to je kad raspravljamo o našoj bližoj prošlosti, više od polovine nas, nažalost, bili smo punoljetni, zreli ljudi u vrijeme komunizma u bivšoj Jugoslaviji. Dakle, ja smatram da je ovdje više prisutno jedno emotivno nego racionalno razmišljanje i zato ne čudi me naše emotivno razmišljanje, nego više me čudi što jedan historičar, kao što je uvaženi Bosanac Denis Bećirović, stalno upada u jednu zamku odbrane nečega, a on nema veze s tim, tako kaže.

Dakle, ja smatram da uvaženi poslanik Momčilo Novaković je predložio solidnu osnovu našeg suočavanja sa bliskom prošlošću. Ne možemo tvrditi da je nešto bilo dobro, ako nas naše emocije objektivno – mi smo djeca jednopartijskog totalitarnog režima. On je, ako čitamo ozbiljne, ozbiljne studije koje su skoro izašle, recimo, samo bi vas upozorio na Endro Ejfevuda koje političke ideologije, objavio briljantnu knjigu i analizira sistem, treće izdanje izašlo je prije par godina, na našim jezicima je prevedena, on kaže da je tačno to da je jugoslovenski komunizam bio neka blaža forma. Ali u suštini tu se radala klica, nažalost, čak i onoga što je generiralo tragične ratne sukobe na prostorima bivše Jugoslavije. Mi se ne možemo osloboditi toga. Niko ne govori da o bivšem Socijalističkom savezu u bivšoj Jugoslaviji treba govoriti o nečemu lošem. Ali ne postoji demokratski režim u jednopartijskom sistemu. Ne postoji nigdje u svijetu. To ne trebamo zaboraviti, bez obzira na pozitivni pomak. Ne može nas amnestirati ni ta stvarnost koja je, nažalost, rezultirala hiljadama nedužnih po zatvorima. Djeca nekih se nalaze u ovom parlamentu. Ne govorimo o socijalnoj pravdi, ono što smo mi sve do sada, već moramo reći da se to ne treba nigdje da desi.

Takođe, ne trebamo zaboraviti da su nažalost nastavljači jednopartijske totalitarne ideologije postali neki od nacionalističkih stranaka u ranom raspadu komunističkih zemalja. I to je dio posebne priče. Dakle, u čitavoj ovoj situaciji u kojoj se mi nalazimo u ovom suočavanju sa prošlošću, moje mišljenje je da naš parlament ovog momenta nema u dovoljnoj mjeri kapaciteta, smjelosti i hrabrosti da donese značajne rezolucije koje bi osudile ne samo ovu priču već ono što mi moramo prije svega ići ka pomirenju, ono što mi treba da onemogućimo jezik mržnje, jezik netrpeljivosti, jezik nacionalne netrpeljivosti, jezik oduzimanja, odnosno ono što sužava prava i slobode svakog građanina i svakog naroda u ovoj zemlji. To je u određenom smislu problem koji je posebno prisutan u BiH. Svakako, neophodno će biti da se suočimo sa tragičnom prošlošću gdje moramo osuditi sve zločine. Moramo osuditi smrt bilo kog nevinog u ovoj zemlji. Moramo nalaziti put kako bi to bilo jednako, jer takve tragične situacije i takve rezolucije koje bi rezultirale nakon takve, rezolucijama, trebalo bi da nam omogući ... da se suočavaju sa prošlošću,

onemogući bilo kakva, bilo kakva mogućnost, bilo kakvo ponavljanje u budućnosti. Dakle, to je suštinsko pitanje.

Ja sam u tom smislu, reći ću i u BiH, mi možemo pričati koliko god hoćemo. Nije, gospodine Bećiroviću, priča o državnosti BiH priča o komunizmu. Narodi uopšte ili države ne nastaju samo dekretima. Mi ne možemo reći, znate ovo, sad je ovo donio, ne zaboravimo da su najveći lideri ove zemlje imali blisko prijateljstvo sa narodima u čijim zemljama je: kakvi su genocidi i kakve strave učinjeni! Pomenuću vam, recimo, Haile Selassija. Milioni stanovnika su umirali od gladi, dok su konji tog tiranina jeli šećer iz zlatnih posuda. To je stvarnost, mene treba pitati gdje neko iz entiteta dođe i gdje je najveći vjerski poglavar jedne koncesije prije ili nekog od lidera. To je potpuno relativan pojam. Pa znate koliko, koliko je državnika značajan broj tiranina ili diktatora po imenu! Ne želim pominjati ničije ime, ja uvažavam to što je bilo, ali mi nismo imali mogućnost kontrole. Ako imate jednu partiju, jednu obavještajnu službu, jednu vojsku, ako govorite o bratstvu i jedinstvu i na kraju to eskalira sa najstrašnijim nacionalizmom, rezultat toga je tragičan i takvi režimi ne mogu da postoje.

U BiH takođe su bile strašne vježbe, vođenjem tzv. zakona i ravnopravnosti simetričkih presuda, pa jednom nađete Muslimana kojeg kaznite, drugi put srpske nacionalnosti, treći put hrvatske. Šta smo uradili? Objektivno, mi smo samo gasili požar prividnim pričama o neprijatelju naroda i onda se dešavalo to što se dešavalo.

Ne bih htio da vam oduzimam više vrijeme. Moj prijedlog je, uz puno uvažavanje prijedloga predlagača ove rezolucije, dakle mi treba da slijedimo ono što je Evropski parlament uradio prilagođen na bosanskohercegovačke uslove. Nažalost, reći ću samo to, da niti Slovenija, uvjeren sam ovog momenta najrazvijenija i, siguran sam, teško je govoriti najdemokratskija zemlja bivše Jugoslavije, nije donijela rezoluciju o osudi komunističkog režima. Još uvijek nije donijela. Ali, to ne znači da mi na ovom ne treba da radimo. Ja smatram da mi ovu rezoluciju treba da vratimo u nadležnu Komisiju za ljudska prava, koja bi sastavila dokument koji bi bio prihvatljiv za najveću većinu Parlamenta, a potom bio usvojen.

Takođe, pozivam Predstavnički dom da raniji zaključak koji se odnosio na sličnu rezoluciju, na ono što nas i međunarodna zajednica opominje, da nadležna komisija pokuša to uraditi. Najveći uspjeh u Parlamentu BiH, u oba doma Parlamenta BiH, bio bi da mi usvojimo istovremeno tri ili četiri rezolucije koje bi jasno govorile ono što je prethodna stvar. Onda bismo mi poslali jasnu poruku šta želimo. Ovdje se ne bi trebali da prepucavamo da li je ovo dobro, da li nije dobro. Nije dobro. Prethodni režim je bio, odmah moram reći: ne možete individualnim terorističkim činjenicama, što je prethodni režim takođe podržavao, procjenjivati. Mi smo prekinuti u razvoju demokratije i dolaskom jednopartijskog sistema. Isto kada bi se sada generirao ovdje u BiH jednopartijski sistem, nije bitno kako ga nazovemo, zna se kako mu je ime, takođe bi se prekinuo razvoj demokratije.

Dakle, mišljenja sam da nadležna komisija treba da ozbiljno razmisli ovo sa predlagačem, da se razmotri, ne bi želio da ova rezolucija, mislim, ne bude usvojena, nego da se napravi, da se ona prilagodi za bosanskohercegovačke uslove u okolnostima u kakvim jeste, da osudi ono što je bio njen predmet, takođe, ali i da se ovi zaključci koje je ranije Parlament usvojio pokušaju pretočiti u rezoluciju koja bi bila prihvatljiva u ovom parlamentu.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Replika, uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja imam najveći dio komentara na ovo posljednje izlaganje gospodina Prodanovića, u okviru svoje tri minute, naravno. Ali prije toga, što se tiče Blajburga, bilo bi dobro ne pričati napamet, a u najmanju ruku konsultovati neke najnovije radove profesionalaca koji se bave tom tematikom, barem na Institutu za savremenu povijest u Zagrebu, a da se malo sagleda uloga i britanskih snaga, američkih, jugoslovenskih, itd., ko je šta učinio, koliko je tu bilo zločinaca, koliko nevinih itd. Znači, nije to tema o kojoj se može govoriti u okviru tri minute.

Međutim, javio sam se o ovome, ovoj tezi gospodina Prodanovića. Kaže: 'Klica problema javila se u tom sistemu.' Ma nije se klica problema javila u tom sistemu već mnogo prije, a taj sistem, iako je živio u iluziji da je riješio pitanje nacionalizma, nije ga riješio, očigledno. Vrlo je netačno govoriti da smo, ova teza, kaže: 'Vi ste '45. prekinuti u razvoju demokratije.' Koje demokratije? Znamo li mi uopšte okolnosti kakve su bile '45. Dva su izbora bila. Jedan je Narodnooslobodilački pokret s jedne strane, s druge strane kralj, vojska u otadžbini, odnosno Ravnogorski pokret i jedna od te dvije opcije trebala je doći na vlast. Da je došla ova koja nije '45. mi bi imali stanje: '29. su Bosnu podijelili na banovine, razbili joj državnost i teritorijalnu cjelovitost. U toj Kraljevini SHS pod kraljem, a zaustavili smo ga '45., nisu kao narod priznati ni Makedonci, ni Crnogorci, ni Bošnjaci ni mnogi drugi. Ne bi ih priznali sigurno ni poslije '45. sa kakvim stavovima su bili. I komunisti su tu napravili grešku, jer su čitav jedan narod '45. zaboravili, iako ga nisu u ključnim dokumentima u ratu zaboravili, ali su eto ispravili krajem '60. godina.

Dakle, o čemu mi govorimo da je prekinut razvoj demokratije '45. To su bile okolnosti. Da ne pobrajamo ostale koji su, uglavnom, službenici fašističkih sila, ljudi ogrezli u zločinima itd. i to je bio izbor. I u tom trenutku, moram reći od onih relevantnih snaga koje su mogle povući zemlju, to je bio vjerovatno i sigurno najbolji izbor u tom trenutku. To što se, gospodine Prodanoviću, za tih 40 godina u jednopartijskom sistemu, tu se slažemo, ja to ne opravdavam, događalo i kršenje ljudskih prava itd., događalo se, međutim, kao što navodim u zadnjih 100 godina mi nijednu državu nismo imali bez masovnih kršenja ljudskih prava, tako da ni ova nije bila neki veliki izuzetak.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Prodanović, pošto je njegov, pa onda uvaženi zastupnik Kalabić.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Ne bih volio da oduzimam vrijeme u replikama, ali ponovio bih još jednom. Suštinsko pitanje demokratije u svakoj zemlji je parlamentarna višepartijska demokratija. Bivša SFRJ, odnosno Federativna narodna republika Jugoslavija bila je jednopartijska zemlja, bila je rezultat lopovskih interesa koji su tada to učinili, zaustavljeni su demokratski propisi, a da ne govorim o

bivšoj Kraljevini Srba, Hrvata, Slovenaca, odnosno Kraljevini Jugoslavije, koliko je ona bila demokratska u odnosu na demokratska društva. Ali su prekinuti procesi demokratizacije.

Dalje, u bivšoj SFRJ, odnosno komunističkoj Jugoslaviji nije postojala tržišna ekonomija, postojalo je državno vlasništvo, odnosno društveno vlasništvo, još gora, najgora varijanta, što je bitno umanjivalo proces razvoja demokratije. A kada je u pitanju, odmah ne sporim prava svim narodima biše Jugoslavije u Kraljevini Jugoslavije na potpunu njihovu autonomnost i nacionalne osobenosti, ali objektivno mi smo 60 godina, to su svi istočni režimi, tako nažalost na našu tragediju, mi smo najlošije tu prošli. Zapanjujuće je da veliki Sovjetski savez nije se raspao ratnim sukobima. Mi smo ogromnu cijenu svi zajednički platili u svemu tome. Objektivno, šta nas vodi? Sada nas, sva naša nastojanja nas vode opet jednoj zajedničkoj velikoj državi koja će se zvati EU i jednom članstvu, jednom velikom vojnom bloku koji se zove NATO pakt. Ja nisam, tu sada nemam nikakvih razloga.

Dakle, ne govorim ja sada o tome ali odmah, ja sam bio u tome, ja sam bio fasciniran tim što je bilo, normalno, jer smo postojali u zatvorenom sistemu i kad sam prvi put izašao nisam mogao da vjerujem gdje mi živimo. Sada od skoro 4.000.000 stanovnika BiH, 3.000.000 nikada nije izašlo. To tek kad bude, vide kad se otvore, onda će vidjeti koliko je i ovo dio demokratije, ali bez ikakve sumnje ovo je demokratski način iznošenja naših stavova, što mi tada nismo mogli. Postojala je jedna partija, jedna partija koja je delegirala kandidata, i tačno se znao model. To nije demokratski režim. Morate shvatiti da nije demokratski, da je on imao strašnu grešku.

Toliko.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Kalabić, replika.

DRAGO KALABIĆ:

Iako sam bio ... da o ovim komunističkim dilemama ne javljam se danas i da ne govorim, ali zaista nemoguće je da ovo kolega Bećirović govori, i da iz te mi gluposti u tako kratko vrijeme bio rekao, ne zna se kad je to gore ili kad je u replici ili kad je u diskusiji. A ja ne znam da li Vi, gospodine Bećiroviću, primjećujete da, ne znam, ne znam da nemaš, ali nema veze, glupost zavređuje odgovor. Da sve Vaše diskusije i cijeli danas dan i u ranijem periodu – da li Vi primjećujete kolika je, kolika je konotacija antisrpsstva u tome. Vi ste i danas govorili, sve što je bilo vezano za Srbiju, sve što je bilo vezano i za prethodnu državu, sve je bilo vezano za zločine i za sve ostalo. Ne znam da li Vi to osjećate? Da li Vi to osjećate, u prethodnom periodu? Neko je spomenuo, čini mi se kolega Prodanović, nekakav period demokratije koji je prekinut dolaskom komunističkog sistema. I to je konstatacija bila da bi i taj period pokazali, sad je malo vremena da bi vam govorio o dostignućima te države.

Zašto je Grčka izabrala drugi put, a prošla je kako je prošla. Sad hoćete i jare i pare i da kažete i lijepo nam je bilo, ali neko je tamo treći kriv što smo bili siromašni i što smo ekonomski zaostali. I u onome dijelu kad je to bila moćna ekonomska država, kad su demokratski procesi bili na ovim prostorima i kad su se svjetske sile umiješale da podijele kartu kako su podijelile, pa nije valjda da ovaj prostor nije imao demokratskih odnosa 1800. i neke pa 1900. i nadalje i znamo kako su oni prekinuti. I to je sad neka druga priča. Ali kad je to neko spomenuo da je tu bilo i nekih vrijednih stvari, vi ste pokušali da to opravdate, da su to bile sluge fašističkog režima u Srbiji. U bivšoj Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca bilo je stvari koje nisu bile dobre. Ali bilo je i masa stvari gdje su ljudi bili na visoki stepen podigli određene standarde za kojima je Evropa

kaskala u to vrijeme. I šta je tu bilo sporno da se spomene, da se kaže da je tu bilo dobrih stvari, da su se svjetske sile umiješale i poslije karte podijelile kako su podijelile. Ali, po Vama je bilo, ne, i to su bile samo sluge, ne znam ni ja čega, koga, ni jednog momenta nisam od Vas čuo jednu rečenicu da kažete pozitivno. Teško Vam je reći, znam, pozitivno o Republici Srpskoj i vidim da to ne možete za ove dvije godine nijednu pozitivnu rečenicu da kažete, pa Vam je teško i o srpskom narodu reći nešto pozitivno. Pa dajte bar iz istorije, u onome dijelu gdje je bilo pozitivnih stvari, saradivale su tad političke partije različitih nacionalnosti koje su saradivale zajedno i izlazile na izbore. '45. su prestali izbori. Prije rata su bili izbori, izlazile su neke partije, pa poslije izbora se dogovarali. I činjenica je da je tad to zaustavljeno, i mi danas se vratili na taj kolosijek, ali činjenica je da je to tad zaustavljeno. Zašto Vi sad pokušavate i to da devalvirate?

Ja ne branim ni onaj period da je bio najidealniji, pa su bile određene vrijednosti kojih smo se mi sjetili nakon 50 godina. Mi smo se sjetili. To što smo bili otišli nekim drugim putem, pa šta sad, tražimo opet izgovor ko nam je kriv. Neke zemlje su nas sačekale na tom putu i činjenica je – otišle su daleko. Mi smo imali, možda, pitanje da li svojom voljom. Kriv je izbor i u tom krivom izboru svako može sebe da nađe na neki način.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Jerko Ivanković Lijanović.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice, kolege, zastupnici, ja želim podsjetiti da je vanjskotrgovinski deficit otkad smo mi počeli ...

/SMIJEH/

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

...otkad smo mi počeli zasjedati jutros dosad porastao za 30 miliona maraka i predlažem da nešto napravimo za ove građane tamo gdje možemo da ne pravimo kokuze od njih, a da ove teme prepustimo povjesničarima nek oni utvrđuju istine. Oni to će puno bolje raditi nego mi.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem i ja Vama.

Uvaženi zastupnik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

... ja za koji milion podigao deficit i ja ću brže ... pokušaću što brže da završim, znači. Vidite, mislim da kao predlagač trebam dati odgovor, ako ništa zbog toga što očito da je ova rezolucija proizvela i neke aspekte koje ja, zaista kad sam je predlagao, nisam razmišljao da će proizvesti. Dosta je bilo primjedbi da ova rezolucija uopšte ne ide i da je trebalo prilagoditi uslovima praktično BiH. Ponavljam, rezolucija, ovakva rezolucija, rekao sam sa kojim, šta sam tamo dodao, je usvojena u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope i te primjedbe su mogle ići, znači ka Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope, znači, jer ja nisam imao ambicije da kroz ovu

rezoluciju opisujem stanje u BiH u vrijeme komunizma i socijalizma. Dakle, nije, ova rezolucija nema te ambicije. Ponovio sam šta je tamo dadano. Dakle, dodano je, ja mislim da je nama rečenica ta, da je dobro što je dodat taj dio teksta, recimo u članu 11. koji kaže da 'odvajanje ovlasti i sloboda medija, zaštita privatnog vlasništva i razvoj civilnog društva', ... koje se mogu upotrijebiti. Znači, prije svega ubacio sam nešto što mislim da kod nas nije u toj fazi razvoja kako je u većini zemalja Savjeta Evrope koje su prihvatile ovu rezoluciju bez ovog člana.

Dakle, nije ambicija mene kao predlagača ove rezolucije išta da definišem stanje u BiH. Niti danas, niti prije 50 godina, niti prije 150 godina. Je li ona geografski promašena, kao što kaže kolega Dokić? Pa vidite koliko je tek onda geografski promašena za Špance koji su takođe glasali za ovu rezoluciju, ili Engleze, Talijane itd. Dakle, nije cilj ove rezolucije, ponavljam, bio opis stanja u BiH nego osuda totalitarnih komunističkih režima. Pazite, sama riječ režim se ne može posmatrati u pozitivnom smislu. Znači, to se uvijek posmatra u negativnom smislu i ovdje se govori o negativnim aspektima komunističkog sistema, odnosno komunističkog režima. Naravno, ovo se odnosi, kolega Jovičić me pitao, dakle odnosi se na totalitarni komunistički režim. A ja sam rekao da on može biti upozorenje da na ovim prostorima se ne stvori neki drugi totalitarni režim, a ne mora biti komunistički. Dakle, bilo koji bio, imaće vjerovatno iste konotacije kao i ovaj.

Što se tiče, ne bih ponavljao, dakle ... negdje, neke primjedbe ovdje, jedino moram reći kolegi Bešlagiću da se onaj stav (3) kada se govori o nekim pozitivnim primjerima komunističkih partija, ne bih rekao da se odnosi na Socijalističku partiju Jugoslavije, prije bih rekao da se odnosi na Komunističku partiju Španije i Italije koja je dala značajan doprinos u razvoju demokratije. Znači, više se misli na te dvije države. Naravno, opet, iako ima dijelom socijalističke partije, ne govorimo o istoj partiji. Dakle, govorimo o komunističkoj, komunističkom režimu i socijalističkoj partiji što se ne može identifikovati, znači ni na koji način ne može identifikovati.

Evo, kolegi Izetbegoviću bih mogao na različite načine odgovoriti na neke njegove primjedbe. Ja nisam bio član nikada Komunističke partije, a jesam bio član Socijalističke partije od '84. do '86. godine. Dakle, bio sam član Socijalističke partije Jugoslavije od '84. do '86.

/zajednička diskusija/

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Dakle, nisam bio član Komunističke partije. Da li je sada SDS mogao o ovome govoriti ili ne? Pa vidite, percepcija SDS-a u Federaciji jeste jednako percepcija SDA u RS. Možda je percepcija SDA još gora u RS, ako može biti gora. Problem, pa istine, istine, različite su istine, gospodine Džaferoviću, o tome se i radi. Dakle, molim vas, rekao sam da mogu na različite načine odgovoriti, mogao sam i grublje odgovoriti od ovoga, ja sam izabrao blažu varijantu da kažem kako mi gledamo na SDA u RS, odnosno srpski narod, ne mi, tako vjerovatno, a evo i gore u Federaciji gledaju na SDS. Mi imamo moralno pravo da napišemo to što smo napisali jer je u našem programu borba protiv komunizma bila '90. godine. Dakle, mi imamo moralno pravo da osudimo komunistički režim.

Što se tiče, nemam ništa protiv, naravno, nemam ništa protiv da mi iz ove rezolucije izbacimo tri-četiri stava i dobijemo evropsku, onu koja je usvajana na Evropskom parlamentu. Usvojena – neusvojena, dakle ova rezolucija? Valjda bi najmanje u ovom momentu bilo važno

da li će biti usvojena ili neće biti usvojena u ovom parlamentu, jer ako se usvoji, konstatovaće se telegrafski da je usvojena ova rezolucija. Ako se ne usvoji, o njoj će se voditi debata još dugo vremena. I zato bi možda meni kao predlagaču više odgovarala varijanta da se ne usvoji ova rezolucija, pa da još dugo debatujemo i da još dugo ona živi kroz različite debate u ovom parlamentu.

I na kraju, vidite, miješati partizane, komuniste, svašta smo mi ovde pomiješali, antifašiste itd. od jedne obične osude komunističkog totalitarnog komunističkog režima! Zaista, mnogo smo toga uspjeli uvaliti u ovo što samo po sebi govori da nije moguće napraviti rezoluciju koja bi imala, ustvari, cilj da opiše stanje i naše odnose u BiH i gledanja na dešavanja u BiH. Mislim da ko bude imao tu ambiciju, tek onda će nas uvesti ovde u probleme, u jednu mnogo, vjerovatno, žučniju debatu.

Hvala.

BAKIR IZETBEGOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Samo izvolite. Replika, uvaženi zastupnik Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Pa mislim, može se, gospodine Novakoviću, sve pokušavati izjednačiti, što da ne, je li. Međutim, nije crno i bijelo jednako i nisu oni koji su branili i koji su napadali jednaki. Oni koji su napravili zločine i oni koji su branili da se ne naprave zločini, nisu jednaki. To ne govorimo mi, to cijeli svijet tako vidi. Htjeli su da zabrane '96. godine SDS, nisu htjeli da zabrane SDA nego SDS.

Samo ću vam jedan detalj ispričati. Meni je prešao profesor Čampara sa Grbavice. Ja sam njega smjestio u svoj stan. Sa ženom bolesnom od reume, starom 70 godina, bila mu je kosa dovde narasla, nije smio do frizera da ode pet mjeseci na Grbavici. A prije toga, prije nego što je prešao, on je morao da pokloni svoj stan RS-u. Da kaže: šta će meni, evo 72 godine mi je i mojoj ženi je 80 godina, reumatičnoj, šta će nama stan! Bolje nam je na ulici! Bolje da mi to damo RS-u da je ojačamo na taj način. Da on to dobrovoljno potpiše. I sve u tom stilu. Eto takva vam je bila vlast koju je SDS tamo organizovao na tom dijelu. Sve nesrpsko je očišćeno, sve katoličke crkve, sve džamije su slištene, Srebrenica i još stotinu malih Srebrenica je napravljeno. Ne možete pobjeći od toga nikad, džaba je.

Još nešto, pitaju nas gdje su Srbi u Sarajevu. SDS je insistirao da se podijeli Sarajevo, pa da se zna šta je to srpski dio Sarajeva u 21 vijeku. SDS je organizovao, razumijete, vojsku koja je 2000 Srba pobila na ovome asfaltu ovde, svojih ljudi pobila, istjerivala ih granatama i glađu i nestašicom vode iz ovoga grada. SDS je organizovao. Kada je došlo ..., mi smo pozivali Srbe da ostanu na toj Ilidži i u toj Vogošći, da ostanu ljudi. Molili ih da ostanu. SDS je organizovao paljenje stanova da slučajno ne ostanu Alijinoj državi i onda nas danas pitaju gdje su Srbi u Sarajevu. Takva vam je istina, gospodine Novakoviću, šta možemo. Možete pričati šta hoćete.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ne znam šta bih ja sad Bakiru rekao pa da on shvati da je vrlo malo pročitao od onog što se još piše o BiH osim ono šta je on čitao o BiH i o dešavanjima u BiH do '95. godine. Vjerovatno, kad bi malo neke stvari pročitao, bilo bi mu mnogo jasnije. Ne zbog mene, ne zbog SDS-a, nego zbog njega samog. Mogao bih ja sad ovde navoditi hiljade primjera, mogao bih navoditi, valjda nije SDS '94. -' 93. bio aktivan u Sarajevu. Ja mislim da ga tada nije bilo u Sarajevu, pa bih mogao ja sada da navodim mnoga svjedočenja tada, da ih donesem ovde, knjige da vam donesem, gospodine Izetbegoviću, da malo pročitate šta se dešavalo u Sarajevu. Valjda nećete optužiti SDS da je tada to radio u Sarajevu. I mogao bih mnogo toga. Zaista nemam namjeru, samo sam rekao kakva je percepcija u RS. Da je istina takva, ne bismo mi svi hteli da formiramo neku komisiju za istinu, pa da utvrdimo istinu. Više je istina, gospodine Izetbegoviću, mnogo više nego što Vi želite da čujete. Ja vas razumijem apsolutno. Pazite, vama ova odgovara. Vi ne želite ni da uzmete neku drugu, jer bi vam pobrkala već dobro zabetonirane stavove. Ali ja o tome nisam govorio. Ja nisam govorio o poziciji SDA prema ovoj rezoluciji, ni o moralnom i nemoralnom pravu. I vjerujte da ste je vi podržali, ja bih je podržao, jer bih mislio da vi imate moralno pravo da predložite ovu rezoluciju zato što ste i vi bili protiv komunizma.

I evo, kada je Vi predložite u nekom drugom obliku, ja sad javno kažem da ću je podržati, iako percepcija o SDA je sasvim drugačija od one koju Vi mislite da je, ali evo ja ću je podržati. Mi ne bježimo ni od čega. Predsjednik RS-a Dragan Čavić i tada predsjednik SDS-a je potpuno jasno rekao svoj stav i naš stav o Srebrenici i naš odnos prema Srebrenici. Dakle, mi nismo bježali od toga nego smo to jasno rekli. Valjda vas ne moram podsjećati, to već niste trebali ni čitati, mogli ste vidjeti.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Pa evo, ja sam zaista očekivao da će se to zaustaviti na sadržaju, odnosno smislu predlagača u ovoj rezoluciji, ono što sam bar ja mislio da je smisao. Međutim, očito je otišlo u neke druge stvari i to je vrlo simptomatično da se svaki put traži dlaka u jajetu i da, kad nešto dolazi sa jedne strane, da se po svaku cijenu sadržaj toga što se traži na neki način usmjeri u nekom drugom pravcu, tako da evo, gospodine Izetbegović, ako stoji sve to što ste vi kazali da je radila RS ili SDS i vjerovatno su Srbi zahvalni na vašem demokratskom odnosu. I zaista, svi koji su pobjegli pred terorom su zahvalni i pričali su vrlo lijepo kakav je bio vaš odgovor na ovo što je rađeno s druge strane. Vas, kad bih sad govorio o srpskoj poziciji, vjerovatno bi teško se tu dogovorili, ali recimo, u Kladuši, u Cazinu, u Bihaću, ono što ste zvjerski radili jedni drugima, nije pitanje srpsko. Znači nije sve čisto tako ni na jednoj strani, da bi mogli na ovaj način tako lagano upadati i držati packe jedni drugima. Slike iz Bihaća gdje Bošnjak vuče Bošnjaka onako kako ga je vukao pred onom razjarenom masom, nisu za pohvaliti. I nisu baš zadržane lekcije u smislu kome vi to mislite. Nije ovde sve bilo idealno i sjajno i svi mi dobro znamo i zna se i gdje se to rešava. I zna se i da je prihvaćeno da se to sve riješi tamo do zadnjega ali, istovremeno, niko neće prihvatiti da tu postoji samo jedna istina i da ćete Vi nju, Vi imate pravo na nju, i Vi ćete vjerovatno insistirati na tom, ali je činjenica da su demokratska vremena, da su i ovo činjenice o kojima mi govorimo, priznajući sve ono što se desilo i priznali smo to na način na koji je to trebalo da učinimo, i kroz institucije i prihvatanje institucija, prihvatili smo da se tako taj, ali istovremeno ovakve paušalne ocjene, uz uvažavanje ovoga što sam ja rekao, gdje vi ne

možete to negirati i ne možete izbjeći i ne možete ničim objasniti zašto se to desilo ako je sve bilo idealno na toj strani.

Evo, prihvatimo da je sve ovo najcrnje i da su neki zaslužili, ali zašto se ovo dešavalo ako ste vi imali demokratske namjere!? A ja bih vas podsjetio, da ste prvo sjeli, sve ovo što ste mislili o SDS i onome što ste mislili o srpskom narodu, ja bih vas podsjetio da ste prvo sa njima sjeli, ja bih vas podsjetio da su obišle svijet slike kad su tadašnji predsjednik SDA i predsjednik SDS-a sjeli i dijelili vlast i dogovarali sve ostalo. Mislim to i snosite dio odgovornosti za to jer ste počeli tu priču. To što je ona izašla kako je izašla, od vas je izašla nakaradna.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Jovičić, replika. Samo polako redosljedom.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ovo smo mi, ovo je BiH, ovo su naše istine, ovo je naša svaka tačka dnevnog reda, ovo su naši zakoni i mi sami ovdje uljepšavamo situaciju. Pozdravljam što su prijateljski odnosi među kolegama poslanicima, ali nisu iskreni. Neće nas ovo nigdje dovesti.

Gospodine Izetbegoviću, iz Vašeg ugla, Vi ste u pravu. Iz mog ugla niste. Čak i da je SDS pozvao sve da izađu iz Sarajeva, šta bi ti ljudi uradili da su ostali, kad vi šačicu Srba danas ovdje u Sarajevu anatemišete i ni jednog jedinog Srbina nema ni na jednoj funkciji. Šačica ostala. Šta mislite da su svi ostali? Šta bi oni dobili od vašeg kolača vlasti ovde u Sarajevu? Čak i da je SDS pozvao, evo, da izađu. Gospodine Izetbegoviću, zaista Vas uvažavam. Hajmo otvoriti tematsku sjednicu i samo pet dana o ovome raspravljati i ja stalno kod svake tačke kod tužilaca ratnih zločina plediram da ovo razjasnimo. Uljepšavaćemo situaciju pa ćemo neke zakone lako donijeti ali, kad ovo dođe, onda ćemo se svi sjetiti, pa ćemo onda reći - Bošnjaci smo prvo, prvo smo Srbi, prvo smo Hrvati, neki su i ostali i onda ćemo reći ovo je multietička sredina koja, eto, nešto funkcioniše. Nije tako, nismo iskreni. Ne mislim na Vas, ja Vas cijenim što Vi iskreno kažete. I to ja pozdravljam, ali to je iz Vašeg ugla gledano.

Gospodine Izetbegoviću, tačno je to da su pojedinci iz mog naroda počinili stravične zločine. Tačno, pojedinci, nije nijedan narod kriv. Ali je tačno da su pojedinci iz vašeg naroda počinili stravične zločine. Zato ja danas osjećam posljedice ovdje. Zato nema mojih mnogo sapatnika. A eto, ja sam preživio. To ne fakturišem Vama, to ne fakturišem, ne daj Bože, bošnjačkom narodu, nego zločincima u svim narodima koji su terorizovali ljude. Za mene je logoraš svetinja, bez obzira koju naciju ima, Bošnjak, Srbin, Hrvat, svetinja. Ja najviše danas cijenim riječ – sloboda. Zdravlje je najpreče za čovjeka, ali šta će mi zdravlje ako nisam slobodan. Ne znate vi ljudi šta je riječ – sloboda.

Zato vas molim, nemojte u svaku tačku, i kada je ova rezolucija, ubacivati ovu prošlost nam nesretnu. Hajmo se dogovoriti kao ljudi. Evo vama predlažem: izaberite stratište gdje je bilo najviše, gdje vi želite. Prvi ja idem s vama da to obilježimo i zajedno postavljamo vijenac, gospodine Izetbegoviću, Vi i ja. Hajde, dajte malo hrabrosti, dođite u Bratunac. Pa ćemo tu graditi toleranciju, tu ćemo graditi povjerenje. Da nas narod zajedno vidi. Ne možemo zajedno mi, niti možemo niti hoćemo. I nećemo se izdvojiti, kako stalno neka priča mi smo separatisti. A hajmo graditi zajedno. Vi, gospodine Izetbegoviću, ja nisam vašeg ranga, nisam ni potpredsjednik stranke, nisam ni u stranci čak, evo nisam ništa, ali narod ima neki, neki ugled

imam kod naroda, i jedan Hrvat, oni izaberu svoje stratište, vi izaberete, ja izaberem i nas trojica idemo tamo položiti vijenac. Narod nas vidi zajedno i kaže – bravo, evo počeli su nešto da rade! Ali nemojte ovako, nije produktivno, vjerujte. Samo nas iritirate, a mi vas nećemo iritirati, mi ćemo prihvatiti što vi kažete. Ali nije to sve tako bilo. Gdje sam ja bio 44 mjeseci – 1334 dana? To je vječnost. Zato hajmo sve sagledati, i nisam ja bitan, bitni su svi narodi. Šta hoćete više od mene ako vam kažem - osuđujem svakog pojedinca iz svog naroda koji je počinio zločin prema bilo kome, svakom. Ali osuđujem i pojedinca iz reda bošnjačkog naroda, iz reda hrvatskog naroda, iz reda bilo kojeg naroda na svijetu. I onoga ko ubija djecu u Iraku. Sve osuđujem. Šta hoćete više, gospodine Izetbegoviću, evo molim Vas kao čovjeka, nemojte u svakoj tački ovo poturati, molim Vas. Nećemo nigdje ići naprijed, vjerujte.

Govorimo o ovoj rezoluciji, evo ne moramo ni prihvatiti. Šta danas ima veze '95-'93-'94. u Sarajevu sa ovom rezolucijom? Nemojte molim Vas, kao čovjek Vas molim.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Kratko ću. Žao mi je kad se vratimo na ove teme. Treba gledati naprijed, ne gledati nazad. Nažalost, to uvuče, nije ovo treća replika, ovo je druga, nije isto imati dvije fleke na obrazu i dvije hiljade fleka na obrazu, znate. Kad imate dvije fleke, možete hodati nekako. Kad imate dvije hiljade, crn vam obraz. Samo ja ne kažem da je sprski narod crnog obraza. Nikad ne optužujem Srbe kao narod. Imam prijatelja jako mnogo Srba, kum mi je Srbin, znate. Nemam ništa protiv Srba. Ali vi isto. Naša armija je gledala da zaustavi zločine, ona druga ih je sistematski radila i to je tako, sistematski ohrabivala.

I druga stvar, pitate zašto ovo sve, čemu to sve skupa. Znate, dajte da jedanput završimo stvar. Neka se neke komisije time bave, da se mi bavimo evropskom budućnošću Bosne, ali neke tamo vlade ovih dana žele da pitaju, kad su očistili od nesrba taj dio teritorije, one koji su ostali, eh, jesu li oni za to da se taj dio otcijepi od BiH. I opet otvaraju tu ranu. I onda Izetbegović kriv što nešto odgovara, ja sam onda kriv. Sutra će biti kako ja prizivam rat u BiH. Jer su očistili od nesrba pola BiH i sad one koji su ostali tamo hoće da pitaju, oni imaju svoje ljudsko pravo demokratsko da se odluče o budućnosti, pošto su ostale pobili i istjerali. A nemojte to raditi, pa nećete ni mene isprovocirati ni da pričam, ni da se ovakve stvari dešavaju. Eto to tražim, ako me pitate šta tražim. Nemojte počinjati ponovo.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Okolić, replika.

MIRKO OKOLIĆ:

Ja ću veoma kratko replicirati ali prije toga ću reći da zaista ova naša rasprava, od ove deklaracije koja je trebala biti usmjerena ka jednom decidnom cilju, otišla je ka tome da ovo ne ide ka dobrom pomirenju i da mi mnogo gledamo u retrovizore, umjesto da gledamo u šoferšajbu, a da institucijama koje su nadležne za sve ono što se zbilo u prošlosti negativno da osude i procesuiraju itd. Ali evo, u čemu ću replicirati gospodina Izetbegovića. I ovo je možda sreća što nema direktnog TV prenosa pa oni ljudi za koje vi tvrdite da ste ih molili da ostanu u Sarajevu nisu čuli i možda neće čuti, inače bi sigurno reagovali. Ja znam mnogo ljudi i mnoge

ljude sam pitao: zašto si otišao u vrijeme potpisivanja i poslije toga itd. Pa kada mi je ispričao razlog zbog čega je otišao, ja vam tvrdim da ne bih ni ja ostao tu, a možda ni Vi. I prema tome, nije korektno sada te ljude zloupotrebljavati i tvrditi da ste ih molili da ostanu, a nije im obezbeđena osnovna sigurnost življenja.

NIKO LOZANČIĆ:

Nadam se da više nema. Ima uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović, replika.

SADIK AHMETOVIĆ:

Ma ništa, evo, ja mislim da ovim guranjem različitih rezolucija samo džaba komplikujemo situaciju, a nismo spremni izglasati rezoluciju o osudi genocida iz '95. godine. Dakle, ovaj parlament to nije spreman. Dakle, ono što znamo, ono što smo gledali na televiziji, ono što svi znamo šta je bilo, ako smo iskreni prema sebi, prema budućnosti BiH, prema svemu onome što je istina, hajde da pođemo hronološki, od toga da pođemo. Evo glasat ćemo za sve sljedeće rezolucije, ali hajde za ovu da glasamo. Dakle, ta rezolucija je bila prije nekih par godina ovde u parlamentu i nije bilo spremno da se izglasa. Gdje taj odnos prema žrtvi? Mislim da nema nikakvog smisla voditi ovu raspravu.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Remzija Kadrić se javio.

REMZIJA KADRIĆ:

Ne bih želio da ovo neko protumači kao možda nekog advokata Bakira Izetbegovića ali samo želim, ja sam bar tako razumio da je on govorio, kad je govorio o SDS-u, da je govorio dakle o odlukama SDS-a, odlukama organa SDS-a, Glavnog odbora i drugih organa SDS-a u periodu kada je na čelu SDS-a bio Radovan Karadžić. Taj dio, imaju i dokumenti o tome, odlukama SDS-a prije rata u toku rata itd. Dakle, u tom periodu kada je partijom, tom strankom rukovodio i bio na čelu Radovan Karadžić a, naravno, zna se kako je tada SDS odlučivao. Ovo, vezano za Dragana Čavića, te stvari su sasvim poznate. Tu je SDS napravio, ... međutim hoću da kažem da je to, o tom je, mislim da je taj dio o tome govorio Bakir Izetbegović.

_____ (?)
/nije uključen mikrofoni/

REMZIJA KADRIĆ:

I bio je SDS koji je donosio odluke na svojim organima.

/zajednička diskusija/

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem vam svima.

REMZIJA KADRIĆ:

Dobit ćete dokumente gdje je SDS, prije rata, donosio odluke, kakve odluke donosio, o čemu je Bakir ...

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem vam svima što ste vrlo konstruktivnim raspravama omogućili da idemo ovako brzo naprijed i da budemo što bliže donošenju važnih odluka za građane BiH u koje se svi kunete, svakog dana, a i danas ste se puno kleli. Ali, evo i ovo je demokracija, pa idemo dalje.

Pošto nemam više prijavljenih, ja sada ovog trenutka zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na 23. točku dnevnog reda:

Ad. 23. Prijedlog zaključka zastupnika Rifata Dolića o izradi i podnošenju Informacije Vijeća ministara BiH o stanju i statusu imovine države, firmi i građana BiH u zemljama nastalim raspadom bivše SFRJ, sa planom aktivnosti o njenoj zaštiti i preuzimanju od strane legalnih vlasnika

NIKO LOZANČIĆ:

Podsjećam vas da je uvaženi zastupnik Rifat Dolić na 30. sjednici podnio zahtjev da se u dnevni red uvrsti ova točka. Tada njegov prijedlog nije dobio entitetsku većinu, pa je uslijedilo usuglašavanje u Kolegiju kao Povjerenstvu.

Nakon što u Kolegiju nije postignuta suglasnost, na 31. sjednici Prijedlog zaključka Dolića je usvojen. Slijedom navedene procedure prijedlog zastupnika Dolića smo uvrstili u ovu sjednicu.

Vi ste dobili Prijedlog zaključaka zastupnika sa obrazloženjem. Prema njegovom prijedlogu, Prijedlog zaključka bi trebao da glasi:

- Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u roku od 30 dana pripremi i dostavi na raspravu u Zastupničkom domu 'Informaciju o stanju i statusu imovine države, firmi i građana BiH u zemljama nastalim raspadom bivše SFRJ', sa planom aktivnosti o njenoj zaštiti i preuzimanju od strane legalnih vlasnika.

Otvaram raspravu. Uvaženi zastupnik Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Poštovani predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, cijeneći vrijeme ja ću vrlo kratko, ne više od dva minuta. Ja sam u ovom zahtijevu, dakle za uvrštavanje ove tačke dnevnog reda, dao pristojno obrazloženje zašto to smatram potrebnim i opravdanim, dao tekst

Prijedloga zaključka koji je gospodin predsjedavajući upravo pročitao. Kako ste vi dobili ovaj materijal, ja ću, dozvolite mi da samo u par rečenica potcrtam ono što je najvažnije.

Smatram da je ovo najmanje što ovaj parlament može učiniti za imovinu, smatram dakle da je ovo najmanje što ovaj parlament može učiniti za imovinu države, firmi i građana BiH u zemljama ex Jugoslavije koja je više od 15 godina predmet pljačke i otimačine. Primjer imovine Agrokomerca i njegovih dioničara poslužio mi je samo kao konkretan, koji je meni najbolje poznat. Ali nije u pitanju samo imovina Agrokomerca već se radi o ogromnoj imovini i drugih firmi države BiH i građana koja se mjeri vrijednošću stotinama miliona KM. Meni su se, u međuvremenu, javile i brojne druge firme i pojedinci i potvrdili vapaje da se nešto poduzima i da se spasi što se još spasiti može.

Meni nikako nisu jasne dvije stvari. Država BiH je svima drugima, sukladno Ugovoru o sukcesiji, vratila imovinu, a imovina BiH u tim državama je odavno predmet pljačke i otimačine i za ono što je preostalo traže se institucionalni okviri za oduzimanje. Drugo, toliko se zalažemo da u inostranstvu dobijemo kredite, tražimo svjež kapital za investicije i tražimo milostinju, a toliko smo indolentni na zaštitu svoje imovine i onoga što nesporno pripada ovoj državi, njenim firmama i građanima.

Mislim da bi jedna ovakva informacija, prvo, dala realniju sliku o statusu i stanju ove imovine BiH u zemljama ex Jugoslavije i, drugo, mislim da bi to otvorilo pandorinu kutiju o ovome pitanju i potaklo na aktivnosti za zaštitu onoga što je još preostalo od ove imovine i onoga što se još spasiti može. Mislim da nema niti jednog razloga da ne usvojimo ovakav zaključak jer nemamo pravo ovako dugo zatvarati oči pred otimačinom imovine BiH u inostranstvu, a biti galantni u vraćanju imovine svim drugima, koja se nalazila u BiH.

Radi toga molim za podršku i usvajanje ovog zaključka jer je to minimum što ovaj dom može uraditi na putu zaštite i vraćanja imovine koja pripada državi BiH, njenim firmama i građanima.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Doliću.

Nemam više prijavljenih. Zaključujem raspravu povodom ove točke dnevnog reda.

Prelazimo na 24. točku:

Ad. 24. Davanje suglasnosti za ratificiranje:

- a) **Programa finansijske suradnje između Vijeća ministara BiH i Ministarstva industrije, turizma i trgovine Kraljevine Španjolske,**
- b) **Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Makedonije o suradnji u zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa,**
- c) **Memoranduma o razumijevanju između Vijeća ministara BiH i Vlade Kanade – Kanadski projekt za mlade i zdravlje na Balkanu,**
- d) **Memoranduma o razumijevanju između Vijeća ministara BiH i Vlade Kanade – Kanadski projekt u primarnoj zdravstvenoj zaštiti na Balkanu,**

- e) **Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Kraljevine Norveške o financiranju rekonstrukcije i obnove fasade zgrade Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.**

NIKO LOZANČIĆ:

Materijale za ovu točku ste dobili u prvom dijelu sjednice. Dobili ste Mišljenje mjerodavnog Povjerenstva za vanjske poslove. O ovim materijalima za sve ove akte Povjerenstvo je dalo pozitivno mišljenje i predlaže Domu da da suglasnost za njihovo ratificiranje.

Otvaram raspravu. Nema prijavljenih za raspravu. Zaključujem raspravu.

U Kolegiju smo dogovorili da dajemo pauzu do 18,30.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Samo polako, samo polako, polako. Pa kada meni nije bilo previše, nemoj da i vama bude previše. Znači, samo strpljivo. Do 18,30. U 18,15 znači, zbog toga ovo dajem malo da imate vremena i za klubove, ali u 18,15 zakazujem sastanak Proširenog kolegija Doma da oko određenih pitanja koja smo otvorili oko načina izjašnjavanja pokušamo naći rješenja kako bismo brže išli u proceduru glasovanja. Evo, to je razlog za ovakav prijedlog.

Znači, ali da budemo točni, u 18,30. Hvala.

/PAUZA/

NIKO LOZANČIĆ:

Dame i gospodo zastupnici, molim da zauzmete svoja mjesta, da se skoncentrirate i da se pripremite za izjašnjavanje. Čekamo samo kolege iz Kluba SNSD-a, pošto nikoga od njih nema trenutačno. Dobro. Prelazimo na izjašnjavanje o raspravljenim točkama dnevnog reda.

Prva točka: Usvajanje Zapisnika 31. sjednice Zastupničkog doma

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 32 glasa „za“, bez glasova „protiv“ i „suzdržanih“, konstatiram da je Zapisnik 31. sjednice Zastupničkog doma prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o trećoj točki dnevnog reda, to je: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka.**

U okviru ove točke, kao što je u raspravi rečeno, imali smo problem tehničke naravi da amandmani uvaženog zastupnika Križanovića nisu dostavljeni mjerodavnom povjerenstvu pa

nisu ni razmatrani. Također smo imali prigovor uvaženog zastupnika Novakovića da nije pozvan na sjednicu Povjerenstva kao predlagatelj amandmana.

Zbog ovih pogreški imamo prijedlog da se Izvješće vrati Povjerenstvu kako bi razmotrila amandmane gospodina Križanovića i da Domu dostavi novo izvješće o Prijedlogu zakona iz ove tačke. Znači, **glasujemo o prijedlogu ovog zaključka.**

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

Uz 30 glasova „za“ i dva „suzdržana“ glasa, konstatiram da je prijedlog ovog zaključka prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o četvrtoj točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udrugama i zakladama BiH (drugo čitanje).**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 33 glasa „za“, bez glasova „protiv“ i „suzdržanih“, konstatiram da je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udrugama i zakladama BiH prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o petoj točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o zaštiti domaće proizvodnje unutar Sporazuma CEFTA – predlagatelj: zastupnik Jerko Ivanković Lijanović (drugo čitanje).**

U raspravi u okviru ove točke dnevnog reda, prijedloge zaključaka predlažu Klub SDA, Mirko Okolić i Snježana Rajilić. Glasujemo prvo o predloženim zaključcima. Prvo glasujemo: **o predloženim zaključcima Kluba SDA.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 22 glasa „za“, šest „protiv“ pet „suzdržanih“, konstatiram da je Prijedlog zaključaka Kluba zastupnika SDA prihvaćen, što znači odgađanje o izjašnjavanju o Prijedlogu zakona ali se možemo izjašnjavati o prijedlogu zaključaka drugih.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o Prijedlogu zaključka uvaženog zastupnika Mirka Okolića.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 14 glasova „za“, jedan „protiv“, 13 „suzdržanih“, nedovoljnom entitetskom većinom, ne možemo se usuglašavati.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Znači, ponavljamo izjašnjavanje: **o Prijedlog zaključka uvaženog zastupnika Mirka Okolića.**

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

Uz 21 glas „za“, jedan „protiv“, 11 „suzdržanih“ i dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je i ovaj prijedlog zaključka prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o Prijedlogu zaključka uvažene zastupnice Snježane Rajilić.**

Molim da se...

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ

/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Evo, uvaženi zastupnik Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, pošto nema kolegice Rajilić, u ime Kluba SNSD-a povlačim prijedlog ovog zaključka.

/zajednička diskusija/

NIKO LOZANČIĆ:

Znači, evo, Prijedlog zaključka uvažene zastupnice Rajilić je povučen.

/zajednička diskusija/

NIKO LOZANČIĆ:

Prelazimo na izjašnjavanje o šestoj točki utvrđenog dnevnog reda: **Prijedlog zakona o dopunama Zakona o upravnim sporovima (drugo čitanje).**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 28 glasova „za“, bez „protiv“ i dva „suzdržana“, konstatiram da je Prijedlog zakona o dopunama Zakona o upravnim sporovima prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o sedmoj točki utvrđenog dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odličjima Bosne i Hercegovine – predlagatelj: zastupnik Beriz Belkić (prvo čitanje).**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 29 glasova „za“, tri „protiv“, jedan „suzdržan“, konstatiram da je i ovaj prijedlog zakona prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o osmoj točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o flaširanim pitkim vodama BiH (prvo čitanje).**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 30 glasova „za“, bez „protiv“, dva „suzdržana“, konstatiram da je Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o flaširanim pitkim vodama BiH prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o devetoj točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o javnim cestama (prvo čitanje).**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 21 glas „za“, tri „protiv“, devet „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina.

Nemamo usuglašavanja. Bit ćete obaviješteni o rezultatima usuglašavanja.

Prelazimo na 10. točku: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezima na dodanu vrijednost, s Mišljenjem Povjerenstva za financije i proračun – predlagatelj: zastupnik Momčilo Novaković.**

Ovdje vas podsjećam, znači da imamo negativno Mišljenje Komisije. **Glasujemo o Mišljenju Komisije.** Ako se usvoji Mišljenje Komisije, Prijedlog zakona je odbijen, ako se ne usvoji, Komisiji dati smjernice i rok za dostavljanje novog mišljenja.

Molim da se pripremite za izjašnjavanje o Mišljenju Komisije.

Glasujte sada!

Uz 20 glasova „za“, 12 „protiv“, jedan „suzdržan“ i dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je Mišljenje Komisije prihvaćeno, što znači da je Prijedlog zakona odbijen.

Prelazimo na izjašnjavanje o 11. točki dnevnog reda: **Izvješće Zajedničkog povjerenstva o usuglašavanju teksta Zakona o Fiskalnom vijeću BiH.**

Glasujemo: **o Izvješću Zajedničkog povjerenstva.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 23 glasa „za“, tri „protiv“, sedam „suzdržanih“, dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je Izvješće Zajedničkog povjerenstva o usuglašavanju teksta Zakona o Fiskalnom vijeću BiH prihvaćeno.

Prelazimo na 12. točku dnevnog reda: **Godišnja platforma o obavještajno-sigurnosnoj politici – podnositelj: Predsjedništvo BiH.** (Glasovanje o polugodišnjoj platformi, s Izvješćem Povjerenstva)

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 27 glasova „za“, bez „protiv“, šest „suzdržanih“ i dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je Godišnja platforma o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH prihvaćena.

Prelazimo na izjašnjavanje o 13. točki dnevnog reda: **Godišnje izvješće Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH za 2007. godinu.**

Izvješće se prima k znanju, ako ga prihvatimo, primimo k znanju.

Molim da se pripremite za izjašnjavanje.

Glasujte sada!

Uz 22 glasa „za“, tri „protiv“, osam „suzdržanih“, bez dovoljne entitetske većine, nemamo entitetsku većinu.

O rezultatima usuglašavanja, bit ćete obaviješteni.

U okviru ove točke zaključke su predložili zastupnici Snježana Rajilić u ime Kluba SNSD-a, Rifat Dolić, Husein Nanić i Momčilo Novaković.

Prijedlog je da se odgodi i izjašnjavanje o zaključcima dok ne budemo imali izvješće o sudbini ovog.

Prelazimo na izjašnjavanje o 14. točki: **Izvješće o radu i financijskom poslovanju Javnog poduzeća Novinsko-izdavačka organizacija „Službeni list Bosne i Hercegovine“ za 2007. godinu.**

Klub SNSD-a je podnio Prijedlog zaključaka u tri točke. Predlažem da se o zaključcima Kluba SNSD-a izjašnjavamo u paketu. Evo, pročitat ću:

1. Zadužuje se Vijeće ministara BiH da uradi Prijedlog zakona o „Službenom listu Bosne i Hercegovine“ i isti dostavi u parlamentarnu proceduru u roku od 60 dana, kao i da urgentno riješi pitanje pravnog statusa Javnog poduzeća Novinsko-izdavačke organizacije „Službeni list Bosne i Hercegovine“.

2. Zadužuje se Vijeće ministara BiH da povodom rasprave o Izvješću o financijskom poslovanju Javnog poduzeća Novinsko-izdavačka organizacije „Službeni list Bosne i Hercegovine“ za 2007. kao i predloženi zaključak Zastupničkog doma pripremi sveobuhvatnu analizu i da donese prijedlog sveobuhvatnih mjera za rješavanje problema u ovoj instituciji i iste dostavi Zastupničkom domu u roku od šest dana.

3. Zadužuje se rukovodstvo „Službenog lista Bosne i Hercegovine“ da uređivačku politiku uskladi sa zahtjevima korisnika, čineći ovako značajno glasilo funkcionalnijim.

Ovo su prijedlozi tri zaključka Kluba SNSD-a i **izjašnjavamo se u paketu o Prijedlogu zaključaka.**

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

Uz 13 glasova „za“, 10 „protiv“, 10 „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina, usuglašavanje.

Sljedeći su: **zaključci uvaženog zastupnika Momčila Novakovića koji glase:**

- Obvezuje se Vijeće ministara da uz izvješća koja dostavlja Parlamentarnoj skupštini dostavi pismeni stav o tim izvješćima.

- Odgađa se izjašnjavanje o Izvješću o radu i finansijskom poslovanju Javnog poduzeća Novinsko-izdavačka organizacija „Službeni list Bosne i Hercegovine“ za 2007. godinu dok menadžment i uprava poduzeća, te Vijeće ministara ne dostave stavove po primjedbama iznesenim u raspravi na Predstavničkom domu.

Predlagatelj inzistira pojedinačno. Idemo pojedinačno. **O prvom zaključku se prvo izjašnjavamo, uvaženog zastupnika Novakovića.**

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 16 glasova „za“, 15 „protiv“, dva „suzdržana“, nedovoljna entitetska većina, te Prijedlog zaključka ide na usuglašavanje.

Drugi zaključak uvaženog zastupnika Novakovića.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 13 glasova „za“, 17 „protiv“, nema opće većine. Konstatiram da drugi zaključak nije prihvaćen.

U okviru ove točke, zastupnik Remzija Kadrić podnio je Amandman na Prijedlog zaključaka o Izvješću Povjerenstva koji glasi: U prvom redu brišu se riječi - pravni status „Službenog lista BiH“

Glasujemo o ovom amandmanu.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 19 glasova „za“, sedam „protiv“, šest „suzdržanih“, nedovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da ovaj amandman ide na usuglašavanje.

Idemo na glasovanje o Izvješću Povjerenstva sa zaključcima.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Možemo ako se prihvate ovi, onda postaju sastavni dio. Ali možemo i odgoditi kad bude izjašnjavanje o ovim, kad budemo imali ovo, rezultate o usuglašavanju. Znači, može i jedno i drugo. Znači, možemo odgoditi dok ne budemo imali rezultate izjašnjavanja za sve ovo, tako da ćemo imati cjelovit ovaj.

Prelazimo na izjašnjavanje o 15. točki: **Imenovanje ombudsmana u Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH** (Prijedlog liste Ad hoc povjerenstva za imenovanje tri ombudsmana u Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH). Znači prelazimo na 15. točku:

Imenovanje ombudsmana u Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH (prijedlog liste Ad hoc povjerenstva za imenovanje ombudsmana u Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH.

Mi smo danas u okviru ove rasprave imali nekoliko prijedloga, pa ćemo se prvo izjašnjavati o tim prijedlozima a ja ću vas informirati i o onome što je evo dogovoreno prije nastavka ovog zasjedanja na Proširenom kolegiju.

Znači prijedlog je bio da se o **prijedlogu Ad hoc povjerenstva da se izjašnjavanje izvrši tajnim glasovanjem** i stavljam prvo na izjašnjavanje taj prijedlog. Pripremite se.

Glasujte sada!

Uz 13 glasova „za“, 19 „protiv“, jedan „suzdržan“, konstatiram da ovaj prijedlog nije prihvaćen.

Drugi prijedlog je bio da se znači, za razliku od ovog koji je ovde predložilo Povjerenstvo, znači da se glasuje, **da se sačini jedinstvena lista kandidata prema broju bodova i da se tim redosljedom vrši izjašnjavanje.**

Znači, ja ću taj prijedlog staviti na glasovanje. Ukoliko taj prijedlog ne bude prihvaćen, izjašnjavanje će biti vršeno prema Izvješću Povjerenstva, po grupama, da tako kažem, po redosljedu opet kako je ovde Povjerenstvo predložilo, iz svakog naroda. Evo, prvo će ići onda iz reda srpskog naroda, iz reda hrvatskog, iz reda bošnjačkog i onda iz reda ostalih. Ukoliko se prihvati ovaj prijedlog da bude jedinstvena lista, imamo pripremljenu jedinstvenu listu po broju bodova, koliko je koji kandidat dobio prema Izvješću Povjerenstva. Nadam se da je prijedlog jasan.

Znači, izjašnjavamo se o prijedlogu da se sačini jedinstvena lista prema broju dobivenih bodova i da se izjašnjavanje vrši po redosljedu broja bodova koji je kandidat dobio od najvećeg ka najnižem, bez obzira na nacionalnu pripadnost, da budem jasan. Je li razumljiv prijedlog? Znači, izjašnjavamo se o tom prijedlogu.

Glasujte sada“

Uz 14 glasova „za“, 18 „protiv“, jedan „suzdržan“, konstatiram da ovaj prijedlog nije prihvaćen.

I prelazimo na izjašnjavanje prema prijedlogu Povjerenstva. **Prvo se izjašnjavamo o kandidatima iz reda srpskog naroda.** A onda, prvo se izjašnjavamo o gospođi Radi Kafedžić.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 14 galsova „za“, 12 „protiv“, šest „suzdržanih“, uz nedovoljnu entitetsku većinu, i sad imamo problem.

/zajednička diskusija/

BRANKO DOKIĆ:

Nema ovde usuglašavanja. Hoćemo li: mi glasamo o svima i onaj ko dobije najviše glasova, oko njega se može usaglašavati ili ne usaglašavati.

NIKO LOZANČIĆ:

Ja ću Vas samo zamoliti da ne uzimate riječ prije nego što Vam dam, to je prva stvar. A druga stvar, ja sve vas uvažavam a ja ovdje pored sebe imam i uvaženog tajnika Doma kojeg, kad su u pitanju procedure, više slušam nego ono što Vi mislite o procedurama. Uz svo uvažavanje, ako drugačije ne odlučite.

Znači, mi možemo prema tumačenju koje imam od tajnika Povjerenstva, pošto zakon kaže da se istovremeno biraju tri ombudsmana, odgoditi izjašnjavanje o svim kandidatima do postizanja suglasnosti o ovom kandidatu, ima li ili nema entitetsku većinu. Znači, da imamo sva tri člana Kolegija, sedam da bismo išli sa glasovima protiv, pa bismo, ako ne bismo postigli suglasnost. Ali, takvo je stajalište tajnika Povjerenstva. Ja ne bih volio da ovaj izbor bilo kakvim rekla – kazala, da tako kažem, tumačenjima učinimo još složenijim nego što je složeno. Znači, evo, znači, po meni je u ovom trenutku, odnosno po tumačenju koje sam dobio od tajnika Doma, ova točka staje sa izjašnjavanjem do usuglašavanja u Kolegiju. Ima drugi prijedlog, znači ima drugi prijedlog da napravimo kratku stanku, znači da kratku stanku napravimo, znači kako god se dogovorimo, a morat ćemo to izglasati da ne bude da jedan donosi odluke.

Kratka stanka, Prošireni kolegij i da se dogovorimo kako prevazići ovo pitanje.

/zajednička diskusija/

NIKO LOZANČIĆ:

Ja molim 15 minuta pauze. Oni koji nisu članovi Proširenog kolegija da se ne razilaze ali volio bih uistinu da imamo čisto stanje, da ne budemo ...

/PAUZA/

NIKO LOZANČIĆ:

... uvaženog zastupnika Velimira Jukića, ponovit ćemo glasovanje, ali ću dati obrazloženje oko ovog zajedničkog sastanka Proširenog kolegija. Znači, ukoliko se u nastavku izjašnjavanja dogodi da bilo koji kandidat o kome se budemo izjašnjavali ne dobije entitetsku većinu, bez obzira ako dobije ovu opću većinu, prekida se izjašnjavanje o svim kandidatima dok se Kolegij kao Povjerenstvo ne izjasni o tom slučaju. Tako da oko toga ne raspravljamo poslije, da se zna da je to stajalište i tumačenje Poslovnika.

Znači, vraćamo se na izjašnjavanje: **o kandidatu iz reda srpskog naroda, gospođa Rada Kafedžić.**

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

Uz pet glasova „za“, 21 „protiv“, tri „suzdržana“, konstatiram da nema većine za ovaj prijedlog.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o kandidatu Ljubomiru Sandiću.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada.

Uz 23 glasa „za“, pet „protiv“, dva „suzdržana“ i dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je Ljubomir Sandić izabran za ombudsmana iz reda srpskog naroda, tako da nema potrebe izjašnjavati se o preostalim kandidatima iz reda srpskog naroda.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o kandidatima iz reda hrvatskog naroda. Prvi je, odnosno prva je uvažena gospođa Branka Raguž.**

Molim da se pripremite za izjašnjavanje.

Glasujte sada!

Uz šest glasova „za“, 20 „protiv“, jedan „suzdržan“, konstatiram da ovaj prijedlog nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o drugom kandidatu, gospodinu Ivo Bradvica.**

Molim da se pripremite za izjašnjavanje.

Glasujte sada!

Uz sedam glasova „za“, 15 „protiv“, osam „suzdržanih“, konstatiram da ovaj kandidat nije dobio potrebnu većinu.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o trećoj kandidatkinji, gospođi Željki Klobučar.**

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz tri glasa „za“, 18 „protiv“, šest „suzdržanih“, konstatiram da kandidatkinja nije dobila dovoljnu potporu.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o sljedećem, gospodin Mariofil Ljubić.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 24 glasa „za“, dva „protiv“, četiri suzdržana, dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je gospodin Ljubić izabran za ombudsmana iz reda hrvatskog naroda.

Nema potrebe da se izjašnjavamo o preostala dva kandidata.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o kandidatima iz reda bošnjačkog naroda. Prvo se izjašnjavamo o kandidatkinji gospođi Jasminki Džumhur.**

Pripremite se.

Glasujte sada!

Uz pet glasova „za“, 15 „protiv“, 10 „suzdržanih“, konstatiram da kandidatkinja nije dobila dovoljnu većinu glasova.

I prelazimo na izjašnjavanje: **o gospođi Amiri Krehić.**

Pripremite se.

Glasujte sada!

Uz pet glasova „za“, 17 „protiv“, osam „suzdržanih“, konstatiram da kandidatkinja nije dobila dovoljan broj glasova.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o gospodinu Esadu Muhibiću.**

Pripremite se.

Glasujte sada!

Uz sedam glasova „za“, 16 „protiv“, sedam „suzdržanih“, konstatiram da ni ovaj kandidat nije dobio dovoljnu većinu.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o kandidatu Zijadu Hasiću.**

Pripremite se.

Glasujte sada!

Uz 10 glasova „za“, 11 „protiv“, devet „suzdržanih“, nije dobio potrebnu većinu.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o kandidatkinji gospođi Emini Halilović.**

Pripremite se.

Glasujte sada!

Uz 22 glasa „za“, pet „protiv“, dva „suzdržana“, dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je gospođa Emina Halilović izabrana za ombudsmana za ljudska prava iz reda bošnjačkog naroda.

Nema potrebe izjašnjavati se o preostalim kandidatima.

Prelazimo na izjašnjavanje o 16. točki: **Prijedlog zaključaka Povjerenstva za promet i veze Zastupničkog doma povodom rasprave o točki: Poslovanje Javnog RTV servisa BiH i mjere za prevladavanje stanja utvrđenog revizijskim izvješćima o financijskom poslovanju Javnog RTV servisa BiH za 2005. i 2006. godinu**

Zastupnik Momčilo Novaković predložio je da se pojedinačno izjašnjavamo o svakom zaključku Povjerenstva. Znači, idemo o zaključcima Povjerenstva, nadam se da ih svi imate. Prijedlog je i Proširenog kolegija Doma da se izjašnjavamo o zaključcima pojedinačno i evo upozoravaju me, mislim da je uredu što me upozoravaju, da se Dom izjasni o tome.

Znači, ko je za to da se o Prijedlogu zaključaka pojedinačno izjašnjavamo, odnosno o svakom zaključku ponaosob?

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

Uz 23 glasa „za“, pet „protiv“, dva „suzdržana“, konstatiram da je ovaj prijedlog prihvaćen.

Imate zaključke pred sobom. **Izjašnjavamo se o Zaključku broj 1.** Ima li potrebe da čitam zaključke? Imate sve pred sobom. Zaključak broj 1. Povjerenstva!

Pripremite se da glasujete.

Glasujte sada!

Uz 22 glasa „za“, jedan „protiv“, tri „suzdržana“, prvi zaključak prihvaćen.

Zaključak broj 2. Povjerenstva.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 23 glasa „za“, jedan „protiv“, četiri „suzdržana“, uz dovoljnu entitetsku većinu, ovaj zaključak prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o **Zaključku 3.**

Glasujte sada!

Uz 22 glasa „za“, jedan „protiv“, pet „suzdržanih“, i ovaj zaključak je prihvaćen.

Glasujemo o **Zaključku 4.**

Glasujte sada“

Uz 15 glasova „za“, četiri „protiv“, sedam „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina; usuglašavanje će biti izvršeno.

Zaključak 5. Povjerenstva.

Pripremite se.

Glasujte sada!

Uz 24 glasa „za“, bez „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljna entitetska većina, ovaj zaključak je prihvaćen.

Priprema za izjašnjavanje o **Zaključku broj 6.**

Glasujte sada!

Uz 18 glasova „za“, jednim „protiv“, sedam „suzdržanih“, dovoljnom entitetskom većinom, i ovaj zaključak prihvaćen.

Zaključak broj 7.

Glasujte sada!

Uz 25 glasova „za“, jedan „protiv“, tri „suzdržana“, i ovaj zaključak je prihvaćen.

Izjašnjavamo se o **Zaključku broj 8..**

Glasujte sada!

Uz 21 glas „za“, jedan „protiv“, sedam „suzdržanih“, konstatiram da je i ovaj zaključak prihvaćen.

Imamo dva dodatna zaključka Povjerenstva, pa ću ih po redoslijedu kako su u Izvješću. Znači, glasujemo o **prvom dodatnom zaključku**.

Glasujte sada!

Uz 23 glasa „za“, bez „protiv“, šest „suzdržanih“, i ovaj zaključak prihvaćen.

I izjašnjavamo se o **drugom dopunskom zaključku** Povjerenstva.

Glasujte sada!

Uz 20 glasova „za“, bez „protiv“, devet „suzdržanih“, uz dovoljnu entitetsku većinu, i ovaj zaključak je prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o **Zaključku uvaženog zastupnika Jerka Ivankovića Lijanovića**.

Glasujte sada!

Uz 21 glas „za“, 12 „protiv“, bez „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina, ide na usuglašavanje.

I imamo **Prijedlog zaključka uvaženog zastupnika Mirka Okolića**.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz šest „za“, 21 „protiv“, jedan „suzdržan“, nije dobio većinu ovaj prijedlog zaključka.

Ovim smo zaključili izjašnjavanje o 16. točki dnevnog reda.

Prelazimo na izjašnjavanje o 17. točki dnevnog reda: **Izvješće Povjerenstva Kolegija o nastojanju za postizanje sporazuma o Prijedlogu zaključka zastupnika Sadika Ahmetovića s 31. sjednice Doma (u vezi sazivanja sjednice Vijeća ministara BiH radi razmatranja Zahtjeva decertificiranih policajaca)**.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Molim. Nije postignuta suglasnost u Kolegiju. Znači, glasujemo u drugom krugu. Glasovi „protiv“ se računaju. Svi glasuju, glasovi „protiv“ se računaju.

Molim da se...

/zajednička diskusija/

NIKO LOZANČIĆ:

Ponovit ću: **Izvješće Povjerenstva Kolegija o nastojanju postizanja sporazuma o Prijedlogu zaključka zastupnika Sadika Ahmetovića s 31. sjednice Doma (u vezi sazivanja sjednice Vijeća ministara BiH radi razmatranja Zahtjeva decertificiranih policajaca).**

Ovaj prijedlog zaključka nije dobio entitetsku većinu, nije postignuta suglasnost u Kolegiju. Glasujemo u drugom krugu. Svi glasuju, broje se glasovi „protiv“.

Molim vas da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 25 glasova „za“, pet „protiv“, tri „suzdržana“, nedovoljno glasova „protiv“, konstatiram da je ovaj zaključak prihvaćen.

Prelazimo na 18. točku: **Izbor člana Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH, sukladno članku 8. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH.**

Podsjećam vas, imamo prijedlog da se gospodin Zahid Kovač ponovo izabere za člana Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH. **Glasujemo o kandidatu.**

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 26 glasova „za“, bez „protiv“, šest „suzdržanih“, ... uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je gospodin Zahid Kovač ponovo izabran za člana Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH.

Prelazimo na 19. točku: **Zahtjev Zajedničkog povjerenstva za administrativne poslove za razmatranje Prijedloga odluke o izmjenama Odluke o ustroju Tajništva Parlamentarne skupštine BiH po žurnom postupku. Glasujemo prvo o Zahtjevu za žurni postupak.**

Molim vas da se pripremite.

Glasujte sada!

Uz 29 glasova „za“, bez „protiv“, dva „suzdržana“, uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je prihvaćen Zahtjev za žurni postupak.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o Prijedlogu odluke o izmjenama Odluke o ustroju Tajništva Parlamentarne skupštine BiH.**

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 32 glasa „za“, bez „protiv“, jedan „suzdržan“, konstatiram da je prihvaćen Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o ustroju Tajništva Parlamentarne skupštine BiH.

Prelazimo na 20. točku dnevnog reda: **Promjene u članstvu povjerenstava Doma, zajedničkih povjerenstava obaju domova i izaslanstava Parlamentarne skupštine BiH – predlagatelji: klubovi zastupnika.**

Podsjećam, imamo prijedlog Kluba SDP-a: da se gospođa Mirjana Malić imenuje za člana Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku umjesto Denisa Bećirovića.

Prijedlog Kluba SDA: da se Salko Sokolović imenuje u Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove umjesto Sadika Ahmetovića.

I prijedlog Kluba SDS-a: da se u Izaslanstvo pri Interparlamentarnoj uniji imenuje Savo Erić umjesto Momčila Novakovića.

Predlažem da se o svim ovim prijedlozima izjasnimo u paketu. Prvo se izjašnjavamo o ovom prijedlogu.

Ko je za ovaj prijedlog?

Uz 30 glasova „za“, bez „protiv“, jedan „suzdržan“ – prijedlog prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje: **o ovim zamjenama.**

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

Uz 29 glasova „za“, bez „protiv“, dva „suzdržana“, ... dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da su prihvaćene promjene u članstvu povjerenstava Doma, zajedničkih povjerenstava obaju domova i izaslanstava Parlamentarne skupštine BiH kako sam pročitao.

Prelazimo na izjašnjavanje o 21. točki: Imenovanje tri člana u Zajedničko povjerenstvo obaju domova radi usuglašavanja teksta Zakona o jedinstvenom matičnom broju.

Podsjećam, u Povjerenstvo su predloženi: gospođa Savo Erić, Vinko Zorić i Rifat Dolić.

Predlažem da se izjasnimo, isto tako, u paketu.

Ko je za ovaj prijedlog?

Glasujte sada!

Uz 29 glasova „za“, jedan „protiv“, jedan „suzdržan“, konstatiram da smo u Zajedničko povjerenstvo obaju domova radi usuglašavanja teksta Zakona o jedinstvenom matičnom broju izabrali gospodu: Savu Erića, Vinka Zorića i Rifata Dolića.

Prelazimo na izjašnjavanje o: **Prijedlogu rezolucije o osudi komunističkih režima – podnositelj: zastupnik Momčilo Novaković.**

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

Uz osam glasova „za“, osam „protiv“, 17 „suzdržanih“, konstatiram da ovaj prijedlog nije dobio potrebnu većinu.

Prelazimo na 23. točku dnevnog reda: **Prijedlog zaključka zastupnika Rifeta Dolića o izradi i podnošenju Informacije Vijeća ministara o stanju i statusu imovine države, firmi i građana BiH u zemljama nastalim raspadom bivše SFRJ, sa planom aktivnosti o njenoj zaštiti i preuzimanju od strane legalnih vlasnika.**

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 26 glasova „za“, bez „protiv“, pet „suzdržanih“, konstatiram da je Prijedlog zaključka prihvaćen.

Izjašnjavamo se o 24. točki dnevnog reda, **Davanje suglasnosti za ratificiranje:**

- a) **Programa finansijske suradnje između Vijeća ministara BiH i Ministarstva industrije, turizma i trgovine Kraljevine Španjolske,**
- b) **Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Makedonije o suradnji u zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa,**
- c) **Memoranduma o razumijevanju između Vijeća ministara BiH i Vlade Kanade – Kanadski projekt za mlade i zdravlje na Balkanu,**
- d) **Memoranduma o razumijevanju između Vijeća ministara BiH i Vlade Kanade – Kanadski projekt u primarnoj zdravstvenoj zaštiti na Balkanu,**
- e) **Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Kraljevine Norveške o financiranju rekonstrukcije i obnove fasade zgrade Parlamentarne skupštine BiH.**

Predlažem da se o svim ovim sporazumima izjasnimo u paketu.

Ko je za ovaj prijedlog?

Glasujte sada!

Uz 28 glasova „za“, dva „protiv“, bez „suzdržanih“, konstatiram da je prijedlog prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o: **davanju suglasnosti za ratificiranje sporazuma od a) do e) kako sam pročitao.**

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Nije sjednica zaključena još uvijek.

Uz 31 glas „za“, bez „protiv“, bez „suzdržanih“, konstatiram da smo dali prethodnu suglasnost za sporazume od a) do e).

Prije zaključenja rada sjednice želim vas obavijestiti da smo planirali još jednu sjednicu do kraja ovog mjeseca. Najvjerojatnije 29. ovog mjeseca, a nije isključena ni Zajednička sjednica oba doma Parlamentarne skupštine ukoliko o tome postignemo suglasnost sa Kolegijem Doma naroda, isto tako do kraja ovog mjeseca.

Zahvaljujem. Do kraja mjeseca! Zahvaljujem. Nismo dogovorili pa ne mogu reći. Zahvaljujem i zaključujem rad 32. sjednice.

Sjednica je završena u 20,05 sati.